

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 4. oktobra 1990 ● LETO XLII ● Št. 38 ● Cena 8 din

Tudi grozdje Vinogradniškega gospodarstva Kapela je pripravljeno za trgatve (in seveda zaščiten pred prezgodnjimi trgači).

Društvo vinogradnikov in Vinogradiška skupnost Lendava sta v ponedeljek pripravila predavanje dipl. inž. Antona Vodovnika o pripravah in trgatvi o negi mošta ter mladega vina. Predavatelj je poudaril, da utegne biti letošnja vinska letina po kakovosti boljša od 1983. leta, ki je bila dokaj dobra. Ta čas je tudi ugodno razmerje med sladkorjem in kislinami, vendar s trgatvijo naj ne bi hiteli. Predstavniki kmetijske zadruge Lendava so povedali, da bodo začeli grozdje odkupovati 11. oktobra, vinogradniki pa naj bi količine, ki jih nameravajo prodati, čimprej prijavili v zadrugi. Kmetijska zadruga Lendava bo renski rizling, traminec, rulandec in rumeni muškata s sladkorno stopnjo 16,1 do 17, plačevala 13 dinarjev, beli pinot, chardonnay, modri burgundec in sauvignon s sladkorno stopnjo 16,1 do 17,0 po 12 dinarjev, laški rizling, šipon in modro frankinjo pa za sladkorno stopnjo od 15,1 do 16,0 po 9,50 din. Če pa bo oddano grozdje imelo več sladkorja, bodo plačali več. V KZ Lendava zagotavljajo, da bodo 50 odstotkov od vrednosti oddanega grozolja plačali do 15. novembra, ostalo pa po možnosti kmalu zatem.

(Več in podrobneje na 24. strani)

Foto BBI

BODO KMETJE SPET BLOKIRALI MEJNE PREHODE?

Ni kupcev za dražje bika

Ta čas je samo na območju Kmetijske zadruge Panonka spitanih 300 glav mladega goveda, predvsem bikov, ki pa jih ne odkupijo. Pomurka in druge mesne industrije nočejo za kilogram plačati 23 dinarjev, kot je »odobrila« slovenska vlada, ampak kvečjemu 23 dinarjev. Tu pa je znesek, ki ne pokriva stroškov za kilogram prireje. Predstavniki Slovenske kmečke zveze občine Murska Sobota (Jože Molič, Franc Horvat, Jože Štefko in Jože Tivadar) so o težavah rejcev goveda informirali direktorja KZ Panonka, izvršni svet skupščine občine Murska Sobota in tudi njenega predsednika. Vsi so obljubili prerodovanje, vendar čudežev ni pričakovati, kajti predelovalcem meso iz goveje vsiliti višje odkupne cene, če lahko še naprej kupujejo goveda po nižjih cenah in se torej obnašajo tržno. Vprašanje je, kaj vzeti denar za razliko med 23 in 25 dinarji, kolikor naj bi bila oziroma odkupna cena. Mesna predelovalna industrija namreč nupa povečati prodajnih cen mesnih izdelkov, kajti že sedanje so višje, celo višje kot v Avstriji. Zelo zapletena zadeva in rejci goveda se da se utegne spet vse prevesti na njihova ramena. Tako je že s koruzo, ki jo tisti, ki je ne rabijo za pitanje, lahko prodajo po 150 dinarja za kilogram, stroški pridelave pa znašajo 2,87 dinarja. Slovenska kmečka zveza se zavzema za spodbudne odkupne cene in zeli si nosenih posebnih ugodnosti za svoje člane — kmetovalce. V svojih zavzemanih pa je odločna: če ne bodo dosegli svojih ciljev predložitve, potem bodo šli v skrajnost: blokiranje mejnih preho-

Š. Sobočan

OKTOBER — MESEC ODLOČITVE V PORABJU

Poleg mejnega prehoda še Slovenska zveza

Kot kaže bo šel mesec oktober kot eden najpomembnejših v zgodovini porabstva Slovenec. Kot vemo, je Milan Kučan Porabcem pred kratkim bil na obisku na Mad-

žarskem, zagotovil, da bo mejni prehod Partinje—Gornji Senik odprt konec oktobra. Vprašanje je, če bo to res konec oktobra ali kakšen dan pozneje, toda, kot pravijo, so konkretni dogovori že

v polnem teku. Sedaj smo priče še enemu pomembnemu dogodku. Pred dnevi so se v Monostru sestali predstavniki Slovencev iz Porabja in se dogovorili, da bo ustanovni zbor Slovenske zveze 27. oktobra na Gornjem Seniku. Ta odločitev pomeni, da prvič v zgodovini prevzemajo porabski Slovenci vajeti v svoje roke, saj bo to prva samostojna organizacija Slovencev na Madžarskem. (Kot vemo, je Demokratična zveza južnih Slovanov, v kateri so delovali doslej, praktično razpadla, saj so Srbi že ustanovili svojo organizacijo, Hrvati pa so tudi že sredi načrtov.)

K ustanovitvi zveze sili Slovenec že sam sistem. Že zdaj so morali poslati finančni načrt za svoje delovanje (5,5 milijona forintov), brez zveze pa tega denarja gotovo ne bodo dobili.

Na ustanovnem zboru, nekakšnem slovenskem kongresu, naj bi se zbralo 5 delegatov, ki bodo sprejeli statut in program organizacije. Tako naj bi imela nova zveza 5 poklicnih funkcionarjev oziroma sodelavcev, med katerimi naj bi bili tudi urednik slovenskega lista. Za dobro pripravo tega zbora zdaj skrbita kadrovska komisija in komisija za pripravo ustanovnega zbora.

S. Eöry

SUVERENA SLOVENIJA

Predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan je gospodarstvenikom v Radencih govoril o konfederalni pogodbi in novi slovenski ustavi

Minuli teden so se v Radinu v Radencih, v centru za usposabljanje zunanjtrgovinskih delavcev zbrali člani društva poslovnih delavcev Slovenije Manager na strokovnem srečanju, ki ga je odprl predsednik društva dr. Tone Krašovec. Okoli 200 gospodarstvenikov je z zanimanjem pri-

pregledali koncept oziroma teoretični model konfederacije. Za sklenitev pogodbe je prvi pogoj zlasti suverena skupnost. Pred možnim sklepanjem pogodbe pa je treba še objektivno preučiti gospodarski in mednarodnopravni položaj. Na podlagi te analize bi potem sprejeli repu-

govorje. Ker vsi v Jugoslaviji želimo v Evropo, je treba najprej najti odgovor na vprašanje, ali lahko to storimo skupaj? Če ne, potem je nesmiselno vztrajati v takšni jugoslovanski skupnosti. Prav tako je potrebno rešiti vprašanje, kako bo prišla Slovenija do lastne državnosti. Nekaj prispeva k temu tudi obiski naših predstavnikov v svetu. O prihodnosti Jugoslavije in njenih enot bo veliko lažje govoriti, ko bodo v vseh republikah izvedli svobodne parlamentarne volitve. Po njih naj bi vse republike ustanovile ustavodajno telo, ki naj pripravijo rešitev, republiške skupščine pa naj razpišejo referendum in razglasijo ureditev. »Kar bo na koncu, bo treba sprejeti kot dejstvo,« je dejal Kučan.

Lidija Kosi

Foto: Rade Bakračević

sluhnilo uvodni besedi Milana Kučana, govoril je o odnosih med Slovenijo in Jugoslavijo v prihodnje. Opozoril je na dva pogleda, to sta federacija in konfederacija, in v ospredje postavil uveljavitev suverenosti in državnosti Slovenije in slovenskega naroda. Predsednik zveznega predsedstva dr. Borisav Jović je že pripravil model prihodnje federativne skupnosti, ki pa v bistvu pomeni popraviljanje starega in ne uveljavljanja novega dogovora med republikami. Slovenija in Hrvaška ne pripravljata konfederalne

blisko ustavo, skupščina pa bi razpisala referendum o tem, v kakšni skupnosti bi želel živeti. Kot je menil Kučan, smo znova resnično v križišču vzhodne Evrope, naša prednost pred drugimi vzhodnimi deželami pa se izgublja. Zahodna Evropa nikakor ni za libanizacijo jugovzhodnega boka. »Prva in druga Jugoslavija sta temeljili na obrambnem interesu, ki pa ga lahko nadomesti le gospodarski interes,« je dejal Milan Kučan. Tudi v Evropski skupnosti so politični interesi podrejeni gospodarskim.

Radenska

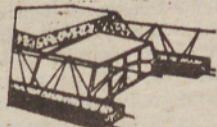
Mladinski kulturni center
Korncert skupine

LAIBACH

v Murski Soboti, v četrtek, 11. 10. ob 20.00 na 3. osnovni šoli

Predprodaje vstopnic v agenciji Kompas v M. Soboti.

GRADITELJI POZORI!

GREDIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 18 — Čakovec,
tel.: (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
● stropni nosilci
● stropna polnila
● in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 16. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ● večje količine dostavljamo na dom brez plačno

Vestnikov koledar

od 4. do 10. oktobra
4. okt., četrtek, Franc
5. okt., petek, Flavija
6. okt., sobota, Vera
7. okt., nedelja, Marko
8. okt., ponedeljek, Brigita
9. okt., torek, Dionizij
10. okt., sredo, Danijel

Po poslabšanju v petek se bo konec tedna vreme postopno izboljšalo. Hladneje bo.

Ko žerjav leti na tuje, zima se že približuje.

Če vinoteka mrz in burja briše, prosinca in svečana sonce sije.

VREME

Od 1.10 do 31.10. '90
Mesec ozimnice
vsi veletrgovini **Potrošnik**
prodajalnah:
Dom, Park, Naselje M. Soboti
Ravenka, Beltinci
Market Tavkova

Štrompir 4,50 din/kg
Zelje belo 7,70 —
Čebula 7,60 —

Fabolka:
Idared 1. kv. 10,80 din/kg
Jonagold 1. kv. 6,50 —
Elštak 1. kv. 9,70 —
Gloster 1. kv. 5,50 —
Jonatan 1. kv. 5,90 —
Zl. defišesi 1. kv. 8,60 —
Melrose 1. kv. 4,30 —

Od navdušenja do razočaranja, pod tem naslovom je moskovski dnevnik Izvestija poročal o odmevih sovjetske javnosti na zakon, ki je na predsednika Mihaila Gorbačova prenesel del zakonodajnih pooblastil, ki jih je imel sicer Vrhovni sovjet ZSSR. Privrženci tega ukrepa trdijo, da so si Gorbačovi predniki to oblast enostavno vzeli, njemu pa naj bi pripadla po demokratski poti. **NA SLIKI:** na Kremeljskem trgu so postavili šotore moskovski brezdomci.

ZA STO LET SKOMIN

Mnogi Madžari so se pred tedni vprašali, kam to vse skupaj vodi, ko so zvedeli, da je s posredovanjem Madžarske kreditne banke neka avstrijska firma kupila petdeset odstotkov delnic znane budimpeštanske tovarne električnih žarnic Tungstram. Cena je bila 110 milijonov dolarjev. Toda — in tu so začeli nekateri razmišljati — kmalu po tistem so Avstrijci te vrednostne papirje preprodali firmi General Electric, in to za 150 milijonov dolarjev! V javnosti so se potem pojavila vprašanja, kako je bilo s

podobnimi kupčijami, na primer pri tovarni vagonov Ganz MAVAG, gostinskem podjetju Hungar Hotels, pri prodaji večine županijskih časopisov zahodnonemškemu koncernu Axel-Springer.

Prek tujega kapitala naj bi v doglednem času prišlo v zasebno last 20 velikih državnih podjetij, katerih skupna vrednost presega milijardo dolarjev. Med njimi so industrijske, trgovske in transportne firme. Razlog za takšno »spontano« privatizacijo brez

vsakršnih omejitev za tuji kapital naj bi bilo dejstvo, da je na Madžarskem 92 odstotkov vseh proizvodnih sredstev državna last.

Po neki analizi bi madžarski državljani z denarjem, kolikor ga imajo trenutno v zasebnih žepih, potrebovali nič manj kot sto let, da bi privatizirali vso državno lastnino. Sicer pa vlada računa, da bodo državljani svoj denar vlagali najprej v stanovanja, obdelovalno zemljo, šele potem pa v trgovine, servise in manjša industrijska podjetja.

KONGRES O MANJŠINAH

Na beljaškem kongresu o manjšinah je dr. Reginald Vospersnik o koroških Slovincih razgrnil naslednjo podobo:

V pičlih sto letih se je število koroških Slovencev pri zadnjem popisu prebivalstva skrčilo s 100.000 na 16.000. Komaj kje v Evropi smo pričeli tako močnega asimilacijskega procesa v pičlih sto letih.

Ker bo letošnja proslava 70-letnice koroškega plebiscita v znamenju »leta in leta obnavljajočega se rituala«, koroških Slovencev spet ne bo zraven, pa ne zato, ker se ne bi priznavali k Avstriji, marveč zato, ker so za proslavo s pogledom v prihodnost in ne z oziranjem na preteklost.

Kar so koroški Slovenci pomembnega dobili — gimnazijo, zdaj trgovsko akademijo, oddaje na RTV, je bila vseskozi predvsem zasluga uradnega Dunaja. Uradna Koroška pa je ureditev vprašanj zavirala. Pri trgovski akademiji se je ponovila »na žalost pogosta, vendar sramotna igra«, v kateri je sodeloval deželni glavar Haider.

Franco Juri, liberalni poslanec v slovenskem parlamentu, je razgrnil podobo položaja Italijanov

v Jugoslaviji. Po popisu 1981. leta jih je (še) 15.132, medtem ko jih je bilo 1948. leta blizu 80.000 plus 22.000 v coni B. leta 1961 je popis izkazal 25.615 Italijanov. In vsak nadaljnji popis je prinesel manjše število. Če bi sodili zgolj po statistikah, bi lahko rekli, da italijanska manjšina izumira: Gallezano/Galižana pri Pulju je zdaj edini kraj v Istri, kjer so Italijani v večini. V resnici je Italijanov več, toda popis prebivalstva so zmerom potekali v vzdušju sumničanja tistih, ki se imajo za Italijane.

Juri meni, da se je šele v 60. letih začela politika varstva te

manjšine. V Sloveniji je bil ta proces hitrejši. To se je pokazalo zlasti s slovensko ustavo 1974. leta.

Dandanašnji se gledanje na Italijane v povezavi s fašizmom in iredentizmom ni dosti spremenilo. »Tudi novi demokratični oblasti v Sloveniji in Hrvaškem nista imuni pred takšnimi predsodki in sumničenji. Poudarjata prednost centralizirane nacionalne države, pri čemer skušata razglasiti za nezakonit vsak poskus razprave o regionalizmu kot postmodernem trendu evropskih integracij.

Polemika med sosedi

Poljska in ČSFR se zadnje čase hudo obtožujeta zaradi zaprte meje. Poljska očita južnim sosedom, da samo govorijo o človekovih pravicah in o demokraciji, delajo pa kot prejšnji režim. Vlada v Pragi vračajo severnim sosedom, da so dobesedno izropali češkoslovaška obmejna mesta in da meje ne bodo odprli vse dotle, dokler poljska vlada ne bo privolila v spremembo nerealnega tečaja, tako da bi Poljaki plačevali za češkoslovaško krono 2,5-krat več.

Neki poljski poslanec je menil, da meje ne bi smeli zapreti »zaradi peščice tihotapev, saj se ti vedno najdejo, oškodovani pa so navadni državljani«. V Pragi so na takšno oceno odgovorili, da je »na Poljskem očitno malo navadnih državljanov in veliko tihotapev«.

VELIKI PRESEŽKI HRANE

Komaj dve leti potem, ko je Evropska skupnost določila »pravila igre« za kmetijsko pridelavo in je kazalo, da bo z novim proračunskim usmerjenjem kdaj, kje in koliko lahko kmetje pridelajo, obvladovala kmetijski trg, se pričakovanja razblinjajo. Namenska raba denarja za subvencije ni dala pričakovanih rezultatov in v Evropski skupnosti se je kmetijstvo zaradi ogromnih presežkov hrane znova znalo v precepu.

Večja prireja goveda, ki ji ni sledilo večje povpraševanje na trgu, je znova botrovala kopičenju zaloga mesa, mleka in izdelkov. Največ težav imajo zdaj zaradi tega Francozi, tamkajšnje kmete pa sta prenikajoč otkupna cena in slaba prodaja prisilila, da so zaradi neučinkovite kmetijske politike šli na ceste. Po po-

datkih komisije ES za kmetijstvo so zaloge masla že presegle 160.000 ton, mleka v prahu je v skladiščih 276.000 ton, v hladilnicah pa je več kot 300.000 ton govedine. Če k temu prištejemo še presežke ovčetine, zaradi česar je krepko padla cena na trgu, razpon med proizvodno in prodajno ceno pa postal nenormalno velik (stroški subvencij presežajo realno postavljene okvirje) ter končno še presežke oljnic in žita (161,5 milijona ton), je podoba nakopičenih zalog skoraj popolna.

Nujna bo sprememba sedanje intervencijske politike, pravijo poznavalci in napovedujejo, da bo ES do konca leta morala sprejeti dodatne ukrepe. V živinoreji pripisujejo krivdo za tolikšne presežke zmanjšani porabi govedine zaradi strahu, ki ga je med porabniki povzročila bolezen BST ali »bolezne norih krav« (zaradi tega se je poraba zmanjšala za najmanj 10 odstotkov), pa tudi prepovedi izvoza hrane v Irak.

(po Delu)

JUGOSLOVANSKI PREBLISKI

Rašković trpi zaradi nolezni, ki so ji podvrženi vsi psihiatri. Ti namreč svojim pacientom govorijo vedno tisto, za kar mislijo, da je dobro, če pacienti slišijo.

(dr. B. Denić, ameriški sociolog v Borbi)

+++

Gospod Rašković, ki ima očitno ambicijo, da bi zdravil iste, ki jih želi voditi, morda celo verjame, da je cel svet psihiatrična ordinacija, kjer so razpostavljeni kavci z norimi narodi.

(Narodna armija — Beograd)

+++

Velik del sveta še ne ve in ne razume, da je Hrvaška zdaj nekaj drugega kot Jugoslavija.

(Slobodna Dalmacija — Split)

IZ BEOGRADA PIŠE

Razprave o ustavih republik v Jugoslaviji kažejo, da se (dolgotrajni) proces državnosti pri nas končno približuje koncu.

Na tretjem kanalu beograjske televizije so razpravljali o novi ustavi republike Srbije, prvič zbrani iz vseh novoregistriranih političnih strank pred televizijskimi kamerami, razločno prikazali dileme o prihodnosti državljanstva pri nas.

Pravno idealiziranje države Srbije v njenem novem temeljnem zakonu se je pokazalo praktično sila dvoumno, zlasti glede položaja predsednika te države, ki naj bi imel, kot je dejal eden izmed opozicijskih strankarskih vodij, več moči kot katerikoli predsednik države v svetu, ker bi pač lahko nemoteno vedril in oblačil, pač po svoji presoji: lahko bi objavljala izredno stanje, razpuščala skupščine, ukazoval vojski po potrebah danega trenutka in še marsikaj takega in podobnega.

Na pojasnilo tvorcev ustavnega besedila da ni za to pravzaprav nič kaj praktičnih možnosti, kajti poveljstvo nad vojsko je resnično v rokah predsedstva SFRJ, je sledilo vprašanje: zakaj pa je potem potrebno vse to pisati v novo ustavo. Odgovora ni bilo, vendar iz podteksta zveni, da pač za vsak primer, če v Jugoslaviji v prihodnje ne bo več tako, kot je doslej bilo.

Najmanj se za položaj predsednika republike meni stranka Srbije obnove znana kot Novopazovska stranka, češ da bo uvedla monarhijo in ji predsednik države sploh ni potreben, sicer pa bo tedaj, ko zmaga, napisala svojo ustavo in ji za sedanjo sploh ni mar. Tej stranki je malo mar tudi razpravljanje o pokrajinah, ker jih v prihodnje ne upošteva, imeli bodo nacionalno vojsko, v kateri tuji iz pokrajin ne bi sodelovali, razen če bi to sami želeli, itn.

Tu nekje je nastalo vprašanje: kaj pomeni v ustavi dvojnost: človek in državljan (gradanin)? Pravno tolmačenje je bilo presenetljivo za marsikaterega povprečnega, preprostega občana: državljan je član države, človek pa je tujec v državi, če pač ni hkrati njen državnik. Ker je bilo doslej v Jugoslaviji državljanstvo zanemarljivo, vsaj pri popisih prebivalstva, če že ne nasploh, se lahko zgodi, ne samo pravno-formalno, da bo večina Jugoslovancev po republikah in pokrajinah pravzaprav tujcev, ker so po rojstvu državljani neke druge republike, zlasti člani mnogih iz mešanih družin.

Vročekrvene pri razpravljanju o ustavi Srbije je prav zmrzila vest, da so na Kosovu delegati razpuščene skupščine pokrajine sprejeli ustavo te pokrajine, o kateri tudi mnogi opozicijski veljaki sploh več

Državnost

nočejo slišati in zamerijo »vladajoči« socialistični partiji sentimentalno glede preteklosti nasploh, zlasti pa glede ohranjanja pokrajin, čeprav okrnjenih glede na one iz še veljavne ustave SFRJ.

In ko poslušamo vesti iz Istre o tamkajšnjih posebnostih v mejah dveh sosednjih republik, ne moremo uiti vtisu, da se državnost stopnjuje s preseljevanjem na bogata ozemlja na vseh koncih naše še vedno skupne domovine, kar vzbuja humorost z napovedmi, da se bodo nazadnje še občine pritaknile s svojimi »državnostnimi« ambicijami.

Prava reč bo seveda šele razprava o Jugoslaviji, ki vstaja iz sedanjega državnostnega rokodelstva.

Občinstvo političnega gledališča, ki nam ga priverjajo že preštevile stranke, zdaj že več ne pričakuje nekaj referendumsko odločilnega, ko pa je v desetletjih preživele že toliko odločilnega, da ni več prepričano, kdaj je za kaj glasovalo prav, kdaj narobe in kdaj ga je kdo sploh resno jemal.

Dovtipneži so že raznesli glas, da so se o Jugoslaviji, kakršna bo, že vnaprej odločili in da samo čakajo trenutek, da nam o tem zaupajo kaj več.

Pravijo namreč, da je v vseh novih ustavnih in drugih papirih še vedno mnogo preveč administrativnega, kar se najbolje vidi iz nekkih členov zakona o podjetjih, ki so še vedno polni ambicije, da postavijo občane na pravo mesto po administrativni logiki nezaupanja v gospodarsko sposobnost bodočega podjetnika, človeka, ki da mu še vedno ne gre popolnoma zaupati.

Dolga televizijska modrovanja o tem in onem nam kažejo razglabljanje o tistem, kar je v razvitem svetu že tako samoumevno, da o tem sploh ni smisla govoriti. Seveda je pri nas drugače, saj odpiramo šole za starce, ki so vse življenje preživeli v gospodarstvu, pa še vedno ne vedo gospodariti in jih je tega treba zdaj priučiti. Sol za državnostverneže pa še vedno ni, saj stranke to najhžrj niso.

Viktor Širec

Videnje stvarnosti in prihodnosti

V obsežnem politično-zgodovinskem spisu, ki sta ga objavila Komsomolskaja pravda in Literaturnaja gazeta, se je znameniti ruski emigrantski pisatelj Aleksander Solženicin obrnil na Ruse, Maloruse (Ukrajince) in Beloruse in jim ponudil celosten program »vseruske zveze«, ki kaže, da je veliko bolj temeljit od onega, ki so ga sprejeli na nedavnem kongresu KPSZ, skupaj z nastopnim predsedniškim govorom Mihaila Gorbačova vred.

V žarišču dogodkov

Novoizvoljeni predsednik ruske vlade Ivan Silaev je Solženicina povabil v Rusijo. Ta povabila ni sprejel in morda prav v tem tiči pisateljeva odločitev za omejneno pisanje »bratom Rusom, Ukrajincem in Belorusom«, ki so se v zgodovini razcepili v tri veje zaradi mongolskih navalov in poljske kolonizacije, kot pravi. Odprta mora biti pot ukrajinski in beloruski kulturi tudi v Velikorusiji. Ne sme biti nikakršne rusifikacije, niti ukrajinizacije, ki ju poznamo že od začetka dvajsetih let. Hočemo svobodno razvoj vzporednih kultur, če pa se želijo Ukrajinci odcepiti, jih pri tem nihče ne sme ovirati, sodi A. Solženicin. Izstopa treh približkih, treh zakavkaških, štirih srednjeazijskih republik in Moldavije iz zveze SSR, ne more rešiti nobena trenutna deklaracija. To bo proces, ki bo trajal nekaj let in tu bo treba natančno določiti tudi meje. Ponekod na mejnih območjih bodo morda potrebni tudi plebisciti, vendar pod nevtralnno kontrolo. Ob »ugašanju« ZSSR bodo milijoni postavljeni pred odločitev: ostati kjer so ali se odseliti, toda vsaka dr-

žava, ki bi nastala na območju sedanjega imperija, bo morala manjšinam zagotoviti vse pravice, in kje dobiti denar za takšno preseljevanje narodov? Solženicin ga vidi v sedanjih pomoči Kubi, Vietnamu, Etiopiji, Angoli, Severni Koreji. Tu gre za deseti-

milijard rubljev, stotine milijard pa bi lahko privarčevali tudi z zmanjšanjem vojaškega proračuna in z začasnou ustavitvijo vsojskih raziskav.

Potem Solženicin trdi, da je treba zemljo dati tistim, ki jo želijo obdelovati, tako kmetom kot delavcem, varovati pa se treba pri tem pred najrazličnejšimi špekulacijami. Razcvet naše dežele ne bo usodno odvisen od Moskve, pa, tudi ne od Petrograda, Kijeva ali Minska, temveč od usode naše province. Po vsej »vseruski zvezi« mora biti razporejeni vsaj štirideset mestnih središč, ki bodo gospodarsko močna, z vsemi kulturnimi institucijami, in ki ne bodo v ničemer zaostajala za glavnimi mesti; našo pot oživljanja moramo začeti od spodaj. Žene naj se posvetijo otrokom, moževa plača pa bodi tolikšna, da bo družina lahko izhajala. Solženicin potem navaja, da mora učitelj spet postati stebler naroda.

Pisec omenjenega spisa, ki ga povzemamo seveda v fragmentih, izpove svoje videnje tudi o prihodnji oblasti, ko pravi, da bi

WASHINGTON — Bolgarski predsednik Ž. Zevlev namerava uveljaviti enakodno in neodvisno preiskavo zvezi z obtožbami, da je bila bolgarska policija vpletena v poskus umor papeža J. Pavla II. leta 1981. Njena bolgarska vlada je pred leti zavrnila vse trditve, da bi bila povezana z Mehmetom Ali Agom, turskim državljanom, ki je maja 1981 umoril papeža.

BUKAREŠTA — Romunski parlament je ostro obsodil Madžarsko radi objave knjige »Transilvanija: preteklost in prihodnost«, v kateri so podbjajjo romunsko suvereniteto nad tem ozemljem. Knjigo je iz angleškega prevedel predsednik madžarske republike Arpad Göncz.

MOSKVA — Predsednik litovske parlamenta V. Landsbergis je razvil, da Litva odločno vztraja pri svoji pu o uveljavitvi popolne državne neodvisnosti. Kot je dejal na tiskovni konferenci, Kremelj še vedno upa, da se mu bo posrečilo prepričati Litvance, naj ostane v prenovljeni Sovjetski zvezi.

NEW YORK — Dnevnik Times je pred nedavnim zapisal, da goslovanski premier Marković pša preseči nacionalizem z ustanovitvijo lastne stranke, ki poudarja celonomska, ne pa etnično izbrzo.

VZHODNI BERLIN — Nemška demokratična republika je v tembru uradno izstopila iz varstvenega pakta. O tem je bil v Berlinu podpisana poseben protokol.

PARIZ — V intervjuju za list Figaro je madžarski predsednik J. Antall izjavil, da Madžarska ne vključuje tesnejšega političnega spoudarskega sodelovanja z obdonavskimi državami. Antall di zanikal možnosti, da bi pripor Francije obnovili Avstrijsko. Taka zveza naj bi bila po njegovem mnenju nevarna za evropsko novinarja, ki se je pogovarjal z žarskim predsednikom vlad, šna protiteuz zdrudeni Nemci.

BERLIN — Vzhodnonemški minister za notranje zadeve je izrazil bojazn, da bi utegnili po združitvi obk Nemčij izbruhniti državljanski vojna.

MONROVIA — Kot so nekateri očividci so bivega goga diktatorja generala S. usmrtilivjo strahotno mučiti, naj bi mu prestaveli obe n. pa naj bi ga dobesedno raz...

morali sedanje sovjetske deputate korakoma zamenjati s oredoviti njih posameznih slojev. Predlaga tudi, da naj bi bila opolitična polnoletnost državljana najmanj 20 ali celo več let, prevzemanje političnih in odgovornih funkcij pa celo 30 ali še več.

Solženicin se zavzema za omejeno predsedniško državo, ki bi bila seveda pod kontrolo skupnosti.

Program A. Solženicina dobitnika Nobelove nagrade za letošnje leto 1971, nebože primerjave z razmislijanjem čni družbi ali državi, pisateljskega prehodnika Tolstoja. Seveda v razmerah pač. »Veliki« ga naroda,« kot je Solženicin svojem vabilu na obisk Ivan Silaev in potem do ste celemu svetu pama in o ruski zemlji, njenem in o težkih casih 20. stoletja.

Solženicinov spis kako dobiti Rusijo? »sovpada v čas v tih razprav o novem zvezi« govoru o federaciji, oblačov sodi, da Solženicin predlogi zahtevajo razločno in oceno, kot Rus pa se ne s Solženicinovimi predlogi devajo usodo druge narodov večih v ruski federaciji.

Glede novega razlike mezblikami. Nesoglasja s strateških vprašanj sovjetar made in obrambe, kar doseženo, kar zadeva ekonomskega in pravnega stora.

Reorganizacija na vseh koncih in krajih

Na seji soboške občinske vlade o višjih cenah in reorganizacijah — Voda dražja za 203% — Krajevni uradi z manj delavci in novo računalniško opremo

Čprav inflacije skoraj ni več se cene višajo iz meseca v mesec. Ko začne eden, se veržna nakiacija hitro sproži. Podražitev električne energije in pogonske goriva je razlog, da je soboško svetje Komunalna sklenilo povzpeti cene svojih storitev. Na seji izvršnega sveta so sprejeli njebove predloge in tako bomo poselej za vodo odšteli 203% več kot danes (5,95 din/m³ gospodinjstva in gospodarstvo 7,20 din/m³). Za odvajanje odpadkov bo potrebno dati 9 odstotkov in za odvod odpadkov 11 odstotkov več kot danes.

ostanemo še pri cenah. Gledate boste morali seči tudi v cen, ki boste plačevali tehnični pregled za svoja vozila. Vozniki avtomobilov bodo odšteli 180 dinarjev, traktoristi 150 dinarjev, pa tudi za vsa druga vozila bo

potrebno plačati v soboškem Agroservis skoraj dvakrat več kot doslej. Tudi tukaj so vzroki povečanja v višjih stroških poslovanja, del sredstev pa naj bi namenili za obnovo in posodobitev svoje opreme, ki je že dotrajana.

Poleg sprejemanja novih cen so člani izvršnega sveta govorili še o drugih temah. Zvedeli smo, kako poteka zmanjševanje števila delavcev v občinski upravi, kjer je sedaj zaposlenih 224 delavcev, do konca leta pa naj bi jih bilo še 12 manj. Nekaj se jih bo upokojilo, nekaterim pa bodo pomagali pri dokupu zavarovalne dobe. Do konca leta naj bi bil v Sloveniji sprejet nov zakon o organiziranosti državnih organov, z njim pa se bo nadaljevala racionalizacija dela občinskih upravnih organov.

Do nekaterih sprememb prihaja že zdaj. Tako bodo nekoliko zmanjšali število delavcev na krajevnih uradih, predvsem pa bodo posodobili njihovo delo, saj je — kot je dejal eden od navzočih — njihovo dosedanje delo temeljilo na prazgodovinski tehnologiji. Tako bodo poselej trije delavci, ki bodo v Murski Soboti s sodobno računalniško opremo skrbeli za vsa računovodska in tudi za nekatera druga dela vseh 16 krajevnih uradov v občini.

Člani soboške vlade še vedno niso sprejeli odločitve o preselitvi svojih upravnih organov in političnih strank, ker nekateri prostorski problemi še niso razjasnjeni, imenovali pa so komisijo za pripravo projekta reorganizacije tehničnih služb na osnovnih šolah v občini.

Silva Eöry

Če bo treba, bomo imeli Slovenci tudi svoj denar

V Radencih je bilo minul teden dvodnevno strokovno srečanje društev poslovnih delavcev Slovenije Manager, ki ga je soorganiziral center za usposabljanje zunanjetrgovinskih delavcev pri GZS. Republiški svet za finance dr. Marko Kranjc je zbranim govoril o nekaterih pravnih ekonomskih sistemih, dr. Marko Simonetti in Uroš Korže pa o privatizaciji podjetij v Sloveniji.

Če so prejšnje vlade menile, naj gospodarstveniki zasledujejo lastni interes, se sedanja zaveda, naj gospodarstveniki skrbejo predvsem za dobiček. Po teh besedah so zbrani prisluhnili še vprašanju o davčnem sistemu, denarni politiki, tednu dinarja, denarju in inženirski politiki. Reforma davčnega sistema je zapleten postopek in druge razvite države so potrebovale tudi do pet let, nato pri nas rezultati po treh mesecih še ne morejo biti vidni. Ne delajo nič ne dela, saj je osnutek zakona o davku na prejemki, kar v bistvu pomeni razširitev davčne osnove, izdela. V prihodnje ga bodo uporabljali se na transakcijo z vrednostnimi papirji. Pripravljajo pa o obdavčitvi dohodka o obdavčitvi dobička. Vsem gre zlasti za plače, pri katerih bodo morali najprej opredeliti razliko med virom in osnovo. Pri definiciji dobička bo

treba upoštevati plače, amortizacijo, posojila in pokrivanje izgub iz preteklosti. Dr. Marko Kranjc je napovedal ostriši nadzor nad finančnim poslovanjem, kjer je omenil tudi dobiček pri igrah na srečo. Po svetu poznajo t. i. davke na nakup delovne sile, kar je davek na plačilno listo. S to varovalko bodo tudi pri nas »ujeli« tiste, ki bi hoteli prikriti dobiček na račun izplačane mase. Finančno policijo bodo v prihodnje sestavljali SDK, uprava za družbene prihodke in policija.

Gospodarstvo se ubada z vprašanjem visokih obresti, banke pa se pritožujejo, da so finančno zelo obremenjene z velikimi rezervami. Druga resnica je tudi ta, da je v naših bankah zaposlenih mnogo preveč ljudi. Nekateri med njimi se pogovarjajo o sodelovanju s tujimi bankami, na kar pa v Sloveniji še nismo pripravljani. V prihodnje naj bi podjetja plačevala le 6, 7 ali 8 davkov, čeprav je nerealno pričakovati, da bi se obveznosti čez noč prepolovile. Če bomo postali

li samostojni, bomo imeli v Sloveniji samostojno, odprto in ne omejevalno denarno politiko. Tečaj dinarja je precejšen, vendar Markovičeva odločitev za uvedbo izvoznih spodbud ni najboljša rešitev. Slovenija se nikakor ne strinja s povečanjem proračuna za 25 milijard, temveč z nekaterimi zahtevami dopušča le 5 milijard din več v zvezno blagajno.

Na vprašanje ali bomo v Sloveniji imeli svoj denar, pa je dr. Kranjc dejal, da smo pripravljani na vse. Nadaljeval je z industrijsko politiko in poudaril, da je pri stečajih podjetij premalo selekcije, socialna politika pa je nepopolno izdelana. Programi so premali, gospodarski problemi pa se vse preveč socializirajo.

Dr. Marko Simonetti iz agencije za prestrukturiranje in privatizacijo podjetij Republike Slovenije je povedal, da bodo zakonski predpisi o tem zelo jasni in konkretni, prek agencije pa bo potekal vsestranski nadzor nad privatizacijo podjetij. Uroš Korže iz razvojnega sklada Republike Slovenije pa je poudaril, da bo privatizacija podjetij največ prispevala k njihovi hitrejši preobrazbi.

Lidija Kosi

Poslanci razpeti na vse strani

Člani komisije za narodnosti na svoji drugi seji — Zakon o pospeševanju razvoja manj razvitih in demografsko ogroženih območij v Sloveniji

V Slovenskem skupščinskem hramu je postalo ponovno zelo živahno. Še pred zasедanjem skupščinskih zborov so se sestale različne komisije in ob tem se je pokazalo, da bi nekateri delegati potrebovali ne le eno, ampak kar nekaj teles. Seje komisij so potekale ob istem času in tako so bili narodnostni poslanci, ki so vsi člani več komisij, dobesedno razpeti med skupščinskimi sejnimi sobami.

Sejo komisije za narodnosti so kljub vsemu pripeljali do konca. Osrednjo pozornost so namenili zakonu o pospeševanju razvoja manj razvitih občin in demografsko ogroženih območij v Sloveniji (le-ta bo zamenjal zdajšnji zakon o skladnejšem regionalnem razvoju). Od 12 slovenskih manj razvitih občin je zdaj večina že prekoračila kriterije, vendar pa to ne pomeni, da nerazvitih območij ni več. Razvila so se predvsem občinska središča, medtem pa so se mnoga naselja spraznila, tako da lahko govorimo o demografsko ogroženih območjih. Veliko je krajev, kjer se prebivalstvo še vedno izseljuje, to pa so tudi območja, kjer žive pripadniki madžarske in italijanske narodnosti.

Maria Pozsonec je omenila Domaniševce, kjer je bila še pred desetletji polna osnovna šola s prek 100 učenci, zdaj pa jih ima toliko centralna dvojezična šola v Prosenjakovcih, v katero prihajajo učenci s celotnega dvojezičnega območja v soboški občini. Vse to kaže, da je bilo izseljevanje obsežno. Omenjeni zakon prav gotovo ne bo rešil vseh problemov, lahko pa pripomore k omejevanju izseljevanja.

V predlogu zakona je zajeto celotno narodnostno mešano območje v Pomurju, razen Lendave. Že v naslednjem letu naj bi določili vsoto proračunskih sredstev, tudi za konkretne programe. Za izboljšanje položaja naj bi poskrbelo kar nekaj ukrepov, tako na gospodarskem področju, pri izboljšanju lokalne infrastrukture, na področju družbenih dejavnosti in tudi financiranja razvojnih programov ter projektov na posameznih območjih.

Člani komisije so spregovorili tudi o pobudi skupine delegatov o zaščiti jezika in kulture etnične skupine Romov. Menili so, da je treba etnični položaj Romov opredeliti tudi v novi slovenski ustavi.

Silva Eöry

ŠE ENKRAT

Več svetlobe od brlivke?!

V predzadnji številki sem v članku z zgornjim naslovom zapisal, da je med obrtnimi združenji, ki se na sejmu obrti niso posebej predstavile, tudi Splošna obrtna zadruga Prekmurka. Pa ni tako, kajti ta zadruga je sodelovala na odprtem razstavnem prostoru, velikem 6 krat 11 metrov, in prikazala kmetijski program, izdelke iz nerjavečih kovin, plastičnih mas in umetnih smol. V razstavnih hali A pa je imela Prekmurka razstaven prostor, velik 4,5 krat 11 metrov skupaj z obrtnim združenjem (to je tudi vzrok, da je pisec »prezrl« zadrugo). V tem prostoru so predstavili izdelke svojih 70 članov za splošno porabo in industrijsko kooperacijo. Manjši razstaven prostor so imeli (10 krat 1 meter) še v »bazenu«. Novi direktor Prekmurke magister Alojz Pihler je skupaj s sodelavci zelo ugodno ocenil nastop zadruga na sejmu v Celju, saj so navezali stike s 100 možnimi kupci. Sicer pa so uspešno poslovali že v 9 mesecih, ko so vrednost prodaje — v primerjavi z enakim lanskim obdobjem — realno povečali za 28 odstotkov.

S. S.

Kakšen je obračun nove vlade

Minili so trije meseci vladanja novega sestava izvršnega sveta občinske skupščine v Murski Soboti, na čelu katerega je Ivan Obal (po strankarski pripadnosti član krščanskih demokratov). Marsikdo je pričakoval, da bo pod novo (Demosovo) oblastjo kmalu vse bolje, a ker se to ni zgodilo, je nemalo razočaranih. Vendar se kaže strinjati s predsednikom občinske vlade, da čez noč ni možno narediti čudežev. Stvar temeljiteje presoje pa je, ali je bilo dovolj narejeno. Kot eno od prvih nalog za izboljšanje gospodarskega stanja si je vlada zadala razbremenjevanje gospodarstva. Podatki kažejo, da je znašala razbremenitev v dveh mesecih 12 milijonov dinarjev, do konca leta pa bo ta znesek okrog 29 milijonov dinarjev. Za primerjavo je zanimiv podatek, da so imela vsa podjetja v občini ob polletju okrog 40 milijonov dinarjev akumulacije. Kljub nižjim prispevnim stopnjam družbene dejavnosti funkcionirajo. Industrijska proizvodnja v občini je sicer padla za 3,2 odstotka, vendar znaša ta padec v Republiki Sloveniji čez 8 odstotkov. Že prejšnji izvršni svet je poskrbel za zemljišča za poslovne prostore novim podjetjem (obrtna cona), sedanja vlada pa bo poskušala poiskati nove cone za mikrolokacije. Še posebej bo spodbujala ustanavljanje novih zasebnih firm in mešanih firm s tujim kapitalom. Štiri takšna podjetja so že ustanovljena, kar je prineslo tudi okrog 160 novih delovnih mest. 5. oktobra bodo morda nastale nove pobude. Tedaj bodo namreč prišli v Mursko Sobotu avstrijski veleposlanik v Jugoslaviji, predstavniki deželne gospodarske zbornice iz Gradca in predstavniki obmejnega gospodarstva. Drugi teden pa se bodo predstavniki občinske vlade podali v 5 domačih podjetij, ki poslujejo z največjo izgubo. Zahtevali bodo odgovornost od vodstev, sicer pa se ne mislijo neposredno vmešavati v vodenje podjetja, ker takšne pravice izvršni svet tudi nima.

In kako je s predvolilnimi obljudami, da bo prišlo tudi do racionalizacije občinske uprave? Bistvenih premikov zaenkrat še ni, čeprav je število zaposlenih od 1. julija manjše za 11 delavcev, proračun pa je tako razbremenjen za okrog milijon dinarjev. Do konca leta naj bi se uprava zmanjšala še za 8 delavcev, tako da bo odstotek znašal okrog 10 odstotkov.

Tudi občinske plače so seveda zelo zanimiva stvar. Nekateri vedo povedati, da tamkaj zaposleni veliko zaslužijo, bojda celo okrog 7.000 nemških mark. Resnica je precej drugačna. Avgustovska plača predsednika izvršnega sveta je bila 14.500,00 dinarjev, z vsemi dodatki pa je prejel 16.300,00 dinarjev. To je bila poleg predsednika občinske skupščine najvišja plača.

Jože Graj

Delajo, raziskujejo...

Murska Sobotna je bila konec minulega tedna Jugoslavija v malem, saj je gostila okrog 120 mladih združnikov iz Makedonije, Vojvodine, Črne gore, Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije, z njimi pa je prišlo čez 80 mentorjev. Udeležbo na 14. srečanju šolskih združenj Jugoslavije so odpravljali le zadržniki

nja, razstavo svojih izdelkov, fotografij in drugega materiala. Gostitelji — Osnovna šola Edvarda Kardelja, Zveza organizacij za tehnično kulturo in mesto Murska Sobotna — pa so vse udeležence kasneje popeljali na ekskurzijo po Pomurju. Tudi za družabna srečanja so poskrbeli — mladi so se zabavali na letališču

Na 14. srečanju šolskih združenj Jugoslavije, ki je bilo konec minulega tedna v Murski Soboti, so mladi tudi praktično prikazali svoje delo in izdelke. (Foto: Nataša Juhov)

iz Srbije in Kosova. Ali iz političnih ali kakšnih drugih razlogov, ni povsem jasno. A tudi brez njih je bilo srečanje pestro, zanimivo in zelo koristno.

Največ se je dogajalo v petek, ko je bila najprej uradna otvoritev srečanja, na kateri je zbranim spregovoril predsednik izvršnega sveta občinske skupščine M. Sobotna Ivan Obal, ki je bil tudi pokrovitelj tega dogodka. Med drugim je poudaril, da ima šolsko združenstvo velik pomen za razvoj drobnega gospodarstva. To je potrdilo tudi posvetovanje, ki so ga pripravili istega dne na temo Šolska zadruga in drobno gospodarstvo. Prav tako v petek so mladi združniki prikazali v telovadnici OŠ Edvarda Kardelja, kjer je bilo osrednje prizorišče sreča-

v Rakičanu, Mentorji pa so se zbrali zvečer v domu učencev.

Kaj so pravzaprav šolske zadruge? Lahko bi rekli, da majhna šolska podjetja (kooperative), v katerih učenci, učitelji, mentorji, starši, zunanji sodelavci idr. izvajajo proizvodno delo, ki je v funkciji vzgoje in izobraževanja, ima pa tudi končno vrednost pri prodaji na tržišču. Mladi se tako usposablajo za praktična dela, razvijajo si odnos do proizvodnih sredstev, spoznavajo nove tehnologije, raziskujejo... Šolsko združenstvo je dokaj razvito tudi v Pomurju, in prav je tako, saj ni šole, ki ne bi imela možnosti vsaj za eno vrsto proizvodnega dela oziroma dejavnosti, ki sodi v okvir šolske zadruge.

Jože Graj

Nobenih sprememb do konca leta

V Mesni industriji Pomurka v Murski Soboti so se minuli teden delavci zbrali na protestnem shodu, ker so nezadovoljni s plačami. Se večje nezadovoljstvo so izrazili nad plačami vodilnih, ki so si z individualnimi pogodbami zagotovili tudi do petkrat in še več višje osebne dohodke od najnižjih. V Mesni industriji so namreč pred časom sprejeli sklep, da so pripravljene prejeti nekoliko nižje plače in s tem ohraniti enako število zaposlenih. Po sestanku izvršnega odbora sindikata in delavskega sveta minulo sredo so se v petek sešli še na izredni seji delavskega sveta. Na njej so sprejeli sklep, da sklepanje tako kolektivne in individualnih pogodb počaka do konca leta, vse druge dejavnosti za urejanje aktov pa naj redno tečejo. Plače bodo tako ostale takšne, kot so bile doslej, delavci pa pričakujejo, da se bosta vodstvo in delavski svet v Mesni industriji sporazumela o sklepanju dvojnih pogodb, s čimer se večina ne strinja.

LiK

ZOPET GRAŠKI SEJEM

PRVIČ NA SEJMU RADENSKA — ZDRAVILIŠČE RADENCI

Na soboto (29. septembra) se v Radencih odprli 111. mednarodni sejem, na katerem razstavlja na 1000 m² 1999 razstavljalcev iz 29 držav.

Sejem je odprl dr. Kurt Waldheim, predsednik republike Avstrije, ob navzočnosti mnogih višjih politikov iz Avstrije in poslovnih in gospodarskih predstavnikov držav, ki razstavlajo na tem znanem sejmu.

Dr. Waldheim je v svojem govoru posebej poudaril, da je vedno več ljudi iz Slovenije in Hrva-

vič, in to zelo atraktivno, predstavilo podjetje Radenska — Zdravilišče Radenci. V zelo lepih montažnih prostorih, okrašenih s srci in simpatičnim vodometom, iz katerega nenehno teče voda, ki simbolično predstavlja radenske izvire, so lahko obiskovalci dobili vse informacije o tem našem podjetju. Tokrat ni manjkalo ne prospektov ne informacij o Radenski — vse to so lahko rado-vedneži iz Avstrije takoj dobili. Morda bi bilo treba razmisliti o širitvi tega razstavnega prostora, saj je bilo zanimanje Avstrijcev za Radensko te dni na sejmu resnično veliko.

Sejem bo odprt do 7. oktobra. Jugoslovanski dan je bil 2. oktobra. Jugoslavija je na sejmu pred tremi razstavljalci najmočnejše zastopana, saj od skupaj 641 tujih podjetij razstavlja svoje izdelke kar 41 jugoslovanskih, pretežno iz Slovenije in Hrvaške. Prav nasprotno od večine naših sejemskih organizacij, kjer se po končani sejemski prireditvi zaprejo

vrata sejma do naslednje, graški sejem dela s polno paro vse leto. Samo v preteklem letu so imeli 231 dni razne kulturne in športne prireditve.

Veliko obiskovalcev sejma pozna in se ustavlja še na enem znanem mestu — to so prostori sejemskega gradu, ki jih ima v najemu gostilna Lovenjak iz Polane, ki že nekaj let ponuja v sejemskih dneh specialitete slovenske, posebno prekmurske kuhinje. Po številu obiskovalcev lahko sklepamo, da je le-ti dobro sprejemajo. Zato sploh ni čudno, da je dobila gostilna Lovenjak na spomladanskem sejmu najvišje graško priznanje za kakovostno kuhinjo. Tako smo se kulturni Evropski predstavili tudi z dobro prekmursko kuhinjo.

Za obiskovalce iz Jugoslavije je najugodnejše, da kupijo sejemске vstopnice v Kompasovih poslovalnicah, kjer stanejo 20 din, na sejemskem prostoru pa 60 šilingov.

RADE BAKRAČEVIĆ

NE SPIJO VEČ MIRNO!

Nestrpnost je prerasla v odkrite grožnje, strah med ljudmi v paniko. Marsikdo ne spi več mirno. In kdo je krivec? Težko bi ga našli, kajti do takšnih reakcij je prišlo nepričakovano, nehoti. Osnovni vzrok je lastninska reforma, ki jo je obljubil nova oblast v Sloveniji, ter napovedana denacionalizacija ali reprivatizacija lastnine. Konkretnizacija teh obljub je začasna prepoved sečnje gozdov v družbeni lasti in prepoved prometa s kmetijskimi zemljišči, da bi zavarovali koristi prejšnjih lastnikov. Rumena luč pa je bila prižgana z ustanavljanjem raznih komisij (že od junija deluje v Ljubljani Združenje lastnikov razlaščenega premoženja, ki se mu je do sedaj pridružio že 3000 članov), ki naj bi ugotavljale upravičenost odvzema lastnine v povojnem obdobju.

Proti pričakovanjem in proti vsem prometnim predpisom (tudi v prometu je potrebno počakati na zeleno luč) pa se je pojavila velika nestrpnost in gneča pri zemljiških knjigah in katastrih. Upajmo, da ne bomo pričali množičnemu trčenju, ko se bo prižgala zelena luč — ko bo sprejet ustrezen zakon.

Peter Cvetković

To pa ni vse! Občinski organi so prejeli vse več vlog tujih državljanov, prejšnjih lastnikov ali njihovih potomcev, ki so si upali, prav tako kot naši državljanji, priglasiti odvzeto premoženje. In niso se zadovoljili le s tem. Vse pogosteje so začeli obiskovati svoje nekdane domačije, si ogledovati polja in vinograde. Ljudje je postalo strah. In v gornjeradgonski občini jih ni malo, ki več ne morejo spati mirno.

DOBER PRETOK INFORMACIJ

Tudi v občini Gornja Radgona so se lotili naloge z vso resnostjo. Že 16. julija 1990 so na skupni seji vseh zborov (mnogi so nasprotovale takšnemu prehitovanju dogodkov in jih opozarjali, da bodo med ljudmi povzročili zmedo, toda večina je bila za) imenovali Komisijo za ugotavljanje okoliščin o prenosu družbene lastnine v zasebno. Bili so tako prizadevni, da so obvestili vse, ki jim je bilo odvzeto premoženje, jim poslali navodila, kje in kako dobiti dokumente in oddajo vloge. Kmalu so morali namesto enega uradnega dneva tej problematiki nameniti tri dni na teden. Največja gneča je bila od 13. avgusta do 17. septembra in do 24. septembra so v občini Gornja Radgona sprejeli (in še prej posilkali dokumentacijo) 754 vlog. Kar 55,3 odstotka teh ali 415 so jih oddali tuji državljanji, predvsem Avstrijci.

Ta čas so še vedno številne dileme, kako začeti proces izpeljati. Bo Slovenija — ali konkretno: gornjeradgonska občina — sposobna plačati odškodnine? Bodo izdajali delnice? Ali ustanovitev te in podobnih komisij ni bila nekoliko preuranjena? Predsednik komisije v občini Gornja Radgona Peter Cvetković je povedal:

»Tu je res vprašanje, če je pravočasno ali ne. Glede na to, kakšen obseg dela nas še čaka, je bila ustanovljena pravočasno. Seveda pa bomo morali na kon-

postoriti. Glede na število prijavljenih in dokumentacijo menimo, da bomo morali primere analitično obravnavati, predvsem ko gre za kmetijske in gozdne površine. Seznam teh podatkov bo internega značaja.«

In kaj bo s 415 zahtevami tujih državljanov, ki v materialnem smislu pomenijo mnogo več kot 55 odstotkov premoženja gornjeradgonskega gospodarstva? Zakaj so sploh sprejemali njihove vloge, če pa je bilo že javno rečeno, da tujim državljanom lastnina ne bo vrnjena, saj so bile zadeve po vojni urejene z mednarodnimi pogodbami?

»Komisiji je to znano danes, nekaj dni. Menili smo, da v začetni fazi ni zadržkov. Tudi navodila so bila v tem smislu, da ni nobenega osnovnega dokumenta, kdo je upravičen, da prikladi odvzem lastnine, in kdo ne. Bolj ali manj se šele sedaj ponuja različica, da tuji državljanji ne bi bili upravičeni do prikladi. Toda v komisiji smo se ravnali po osnovnem navodilu in nihče nam ni dal usmeritve, da naj od tujih državljanov ne sprejemamo vlog.« je še dejal predsednik komisije Peter Cvetković.

KDO BO GOSPODAR RADGONSKO-KAPELSKIH GORIC IN APAŠKE DOLINE?

Očitno je, da so Avstrijci zelo dobro obveščeni, kaj se dogaja na naši strani. Seveda pa moramo razumeti, da je njihov interes po obveščeni povezan s pričakovanjem koristi. Pomurje je v minulih desetletjih navezovalo takšne in drugačne stike s sosednjo Avstrijo v šolstvu, kulturi in turizmu, veseli smo bili najmanjših gospodarskih stikov. V samo

Alojz Kozic, Zepovci 110: »Mislim, da to ni v redu. Nič dobrega ne bo, samo prepri. Moji predniki so že od nekdaj živeli tukaj, sosedje pa so bili v glavnem tuji. Pred štirinajstimi dnevi so si prišli ogledovati tudi to parcelo. Hodili so okrog hiše in si vse ogledovali. Zena se je z njimi pogovarjala in rekli so, ja, da je bilo to včasih vse njihovo. Jaz sem to parcelo dobil od svojih staršev in si tukaj zgradil hišo, delavnico. To ni dobro... Vsak dan se pripelje kak avto s tujo registracijo, ljudje tukaj pa se bojijo, kako bo.«

enem mesecu (od srede avgusta do srede septembra) pa se je v občinski zgradbi v Gornji Radgoni oglasilo čez 400 »gospodarsvenikov«, ki so pripravljene sodelovati z nami!

Le dokaz več, da so naši sosedje ob pomoči »posrednikov«

da zahteve tujih državljanov za vrnitev lastnine niso upravičene, pa je Gornjeradgonce vseeno nekoliko stisnilo pri srcu. Direktor podjetja Radgonske gorice je o tem povedal: »Moje mnenje in mnenje kolektiva je, da če bi se to uresničilo, da bi tuji državljanji dobili našo zemljo, mislim predvsem na vinograde, Kmetijskega kombinata in Radgonskih goric ni več. 80 odstotkov naših vinogradov bi šlo v tuje roke, mi pa bi se vrnili za 50 in 100 let v preteklost. Vrnili bi se v čas, ko smo bili le viničarji in hlapiči premožne gospode in čez nekaj desetletij na teh lepih gričih več ne bi slišali slovenske besede.« Prav gotovo ni cilj slovenske vlade, da bi »naredila deželo nemško«, kajti slovenstvo bo obstalo (med drugim) le s slovenskim gospodarstvom.

Avstrijski državljanji poskušajo v svojih vlogah dokazati, da so bili lastniki ali imajo kot dediči lastninsko pravico do hiš, lokalov, posestev, vinogradov, podjetij in gradov. V občini Gornja Radgona so se pojavile tudi zahteve za vrnitev gradu v Črncih, pri Negovi in v Gornji Radgoni. Tudi nekdanji lastniki šampanjske in vinske kleti so se opogumili. Odplačilo

Franc Škrobar

odškodnine tujcem je po mednarodnem pravu stvar meddržavnih pogodb. O tem je zapisano tudi v avstrijski državni pogodbi. Franc Škrobar je še dodal:

Praktično so vsi dokumenti izdani v letu 1945. Tujcem se je zemlja odvzela, na primer. Bouvier je bil razglašen za vojnega zločinca. Tudi drugim je bilo odvzeto in kolikor vem, kasneje je tudi plačano. Vse je dokumentirano. Ne bi nam bilo prav, če bi tuji dobili zemljo nazaj. Treba je reči eno: povojna oblast je naredila to dobro, da je zemljo odvzela tujcem, slabo pa to, da je zemljo odvzela tudi slovenskemu kmetu.«

Pred meseci najbrž ni še nihče slutil, da bodo nastali taki zapleti; menili so pač, da so to niranje zadeve in zato zgolj stvar Slovenije in njenih državljanov. Z novim zakonom (napo-

Alojz Simonič, Police: »Eni bodo gospodje, mi pa spet »vajnarcje«. Vse to so viničarske hiše, ki so jih odkupili delavci, ki v njih živijo. Jaz sem pred leti odkupil to hišo od kombinata. Pred kakimi štirinajstimi dnevi so prišli Šmerjev in si vse ogledovali.«

Eva Copot, Žepovci: »Sem sem prišla že 1946. leta in v tej hiši vzejo šest otrok. Vedno sem se bala tistih, ki so se odselili, če bi prišli nazaj. Enkrat v začetku je eden prišel ponoči. Pozneje so se vračali tisti, ki so nekoč tu živeli. Spoznali smo se in se dobro razumeli. Povabili so nas, naj jih obiščemo v Avstriji. Stare hiše ni več, ker smo 1967. zgradili novo. Hčerka je narisala tisto staro hišo, v kateri so odrasli. Eno je narisala tudi za Faschingove.«

vedujejo ga z novim letom) bodo stvari bolj jasne. Pa vendar: s kakšno pravico se nekateri na terenu že obnašajo kot lastniki, prihodnji delodajalci? Ali lahko pri nas vsak počne, kar se mu zljubi?

Bernarda B. Peček

Ali soboški Center SDV zlorablja pooblastila?

ODGOVOR BO DAL NOTRANJNI MINISTER IGOR BAVČAR

Služba državne varnosti — med ljudstvom še vedno bolj znana kot »Udba« — naj ne bi več delovala kot policijski oddelki partije oz. zveze komunistov, marveč v skladu z republiko zakonodajo; te dni naj bi v Republiki Sloveniji prenehala veljati zvezni zakon o notranjih zadevah in o temeljnih sistema državne varnosti. Slovenska »Udba« je na hip brez vodstva — neposredno odgovarja ministru za notranje zadeve Igorju Bavčarju — in prepovedana (v prejšnjem sistemu je štela menda okrog 1500 službenec, če ne upoštevamo najrazličnejših sodelavcev) v bistveno omejenimi pooblastili. Kaj in kako deluje — povedano točno in naravnost — pa še vedno ne vemo; le toliko je znano, da se menda več ne ukvarja s t.i. notranjim sovražnikom.

ta in podobna pojasnila smo med drugim slišali v nedavnem povelju, 19. septembra zvečer, slovenskih ministrov (notranjega in obrambnega) Bavčarja in Jančarja s ljutomerskimi in pomurskimi političnimi vrhovi in lokalnimi oblastniki. Ponovljena so bila tudi na ponedeljkovi seji (24. septembra) skupščinske komisije za nadzor nad zakonitostjo delu službe državne varnosti v Ljubljani. Tu je njen član, sicer pomurski poslanec v republiškem parlamentu, Janko Halb, povedal seznanil, da se po murško-soboškem območju širijo govorice, da delavci oddelka SDV na tem območju zlorablja svoja pooblastila. Na tej osnovi je komisija Igorju Bavčarju naložila, da preveri, če so govorice resnične, in naj ji o tem poroča.

Janko Halb: »Delikatno-provokativna vprašanja o delu SDV! Seveda nas je zanimalo, v čem naj bi uslužbenci tukajšnje »Udb« kršili pooblastila, na kar nam je Halb odvrnil: »Na eni od strahov ob občinski izvršnega sveta v Murški Soboti, na kateri je sodeloval tudi načelnik Uprave za notranje zadeve Jože Pojbič — poročal o delu za prvih osem mesecev, sem mu kot član občinske vlade (Janko Halb je

Obalov podpredsednik za gospodarstvo — op. B. Ž.) postavil nekaj delikatno-provokativnih vprašanj o delu SDV, ki formalno in organizacijsko spada v njegovo upravo. Pojbič se je diskretno izognil direktnim odgovorom, češ da za to ni pristojen oz. da je to v hierarhiji do republike. Zaznali smo namreč govorice v javnosti o zlorabah pooblastil delavcev SDV: anonimno prijavo je podal tudi neki občan, rekoč, da uslužbenec, ki so na čelu SDV v pomurski regiji in na območju Murške Soboti, zlorablja določena materialna pooblastila. Gre predvsem za kršitve materialnih pristojnosti pri porabi finančnih sredstev in službenih avtomobilov. Ljudje iz SDV dejansko prevažajo nemožne stvari, se na določenih nepristojnih mestih arogantno obnašajo do javnosti in to jim nekdaj tolerira. O vsem tem smo razpravljali tudi na soboškem Demosu. Jože Pojbič je povedal, da primanjkuje sredstev za materialno dejavnost policije, da pa SDV nima teh restrikcij. Občinski izvršni svet je po takratni razpravi sklenil, da začasno — zaradi pomanjkanja sredstev — premosti določena sredstva iz proračuna in da hkrati urgira na republiko, naj se indeksacija o porastu stroškov za neposredno delo policije ukine oz. da se poveča sorazmerno z inflacijo. Vse to je pripeljalo do tega, da sem kot član omenjene slovenske skupščinske komisije o vsem podrobneje seznanil tudi republiškega sekretarja za notranje zadeve Igorja Bavčarja.«

Ker je šlo za utemeljevanje širjenja govorice, Halbu eno od slišanih. Namreč, ali drži, da pretendira na mesto načelnika Uprave za notranje zadeve v Murški Soboti, torej na mesto Jožeta Pojbiča. Halb: »Resnica je v tem, da ste to rekli vi, sam pa o tem ničesar ne vem. Za kaj takega tudi nimam nobenega interesa, ne kakršnih koli strokovnih podlag. V tej smeri torej ne razmišljam.«

Vasja Novak: »Ko dobim pooblastilo, bom javno pojasnil.« Sprva smo se hoteli o govorici, da soboški Center službe državne varnosti zlorablja pooblastila, pogovarjati z načelnikom soboške Uprave za notranje zadeve Jožetom Pojbičem, vendar se nato — po premisleku — odločili za pravi naslov: načelnika soboškega Centra SDV Vasjo Novaka. »SDV v Murški Soboti je seveda organizacijsko vezana na Republiko sekretariat za notranje zadeve, financirana iz republiškega in ne iz občinskega proračuna. To ne pomeni, da materialnih sredstev ne bi koristilo racionalno, pošteno, restriktivno. Vsaka taka kršitev potegne za sabo — če je seveda dokazana — določeno materialno, odškodninsko in disciplinsko odgovornost. Ta odgovornost pa je vezana na moralno področje in ne na področje pooblastil SDV. Ker je Janko Halb načel ta problem a komisiji za nadzor nad delom SDV, je treba počakati na odgovor republiškega sekretarja Bavčarja, ki je prevzel odgovornost, da zadevo razišče in o svojih ugotovitvah poroča tej komisiji. Ne bi želel oz. ne smem posegati v njegovo pristojnost s predhodno informacijo, zato naj pri tem zaenkrat ostane.«

Hoteli smo priti nekoliko dlje in zato Novaka vprašali, če bo poslej — po sprejemu republiške zakonodaje — SDV bolj na očeh in uselih javnosti. Doslej je bila to pač tajna služba, o kateri se (je) zgolj ugiha(lo), kaj počne. Novak: »Ko bom dobil od Igorja Bavčarja pooblastilo, da javno povem o zadevah, ki se nanašajo na delovanje SDV, potem seveda od tega ne bom odstopal in rade volje pojasnil občanom in vsem zainteresiranim stvari, ki jih zanimajo.« Torej še ne moremo javno govoriti o delih in nalogah, ki jih opravlja vaša služba? Novak: »Ne, zaenkrat ne.« In pri tem se je končalo, pri čemer ostaja tudi dejstvo, da bomo Vasjo Novaka, načelnika soboškega Centra SDV, pač držali za besedo.

Branko Žunec

Vse kar je okrog slovenskega U-ja

Pozelenelost, ki zeleni nad belino

V predverju slovenskega parlamenta, kjer ni več kipa Josipa Broza-Tita, so ob zadnjem, dvodnevem zasedanju slovenskega parlamenta (27. in 28. septembra) izobesili zemljevid (ne)razvitosti Republike Slovenije. Zeleno je znamenje za razvitenost ali nerazvitost. Samoumevno, da je Pomurje tako rekoč v celoti zeleno, če pa bo še, ni odvisno od samih Pomurcev, kolikor od vladnih krogov v Ljubljani. Kakšne so njihove namere, prepoznavamo iz predloga za izdajo zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih občin in demografsko ogroženih območij Republike Sloveniji, ki so ga poslanci vseh treh zborov »glodali« prvi dan zasedanja. Pripombe, predlogi, pobude — lahko bi govorili kar o scenariju, ki ga je v družbenopolitičnem zboru posredoval pomurski poslanec Janko Halb — so kar deževali. Vendar — za kaj sploh gre?

Republiška skupščina je zavzelo nakopičen težav v slovenskem gospodarstvu junija letos 1990, da začasno preneha plačevati obveznosti zveznemu skladu za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko manj razvitih občin in avtonomnih pokrajin. S tem so hkrati prenehala dohodna sredstva, odmerjena slovenskim manj razvitim občinam in območjem. Ena od posledic: konec julija je vlada poslala parlament predlog za izdajo že omenjenega zakona.

Ta hip so med manj razvitimi občinami: Lenart, Ormož, Šent-pri Celju in Šmarje pri Jelšah, med manj razvitimi območji (glede na geografsko) pa: Slovenske kolenje, Haloze, Kozjansko, Pohorje, Suha krajina. Kje je Gornja Radgona? Med manj razvitimi območji, kamor sodijo še deli slovenskega, obmejni deli občine Lendava. Vključeno status prehodnega območja od manj razvitih k razvitim delom planot, Brkini, obmejni deli Gornjskega in del Kobanskega. Vprašanje med manj razvite na območju zakonsko predpisanih kazalcev z odlokom odredi republiška vlada na začetku srednjeročnega obdobja.

Pa zlasti je taka, da bi morala republiška vlada že za prihodnje leto pripraviti nov odlok, ki pa bi ostal veljavni zakonodajni akt, saj denarja za manj razvite ne bi bilo. Dohesedno: »S predlaganim zakonom bi bilo območje drugačnih kazalcev namenjeno za financiranje manj razvitih v Sloveniji, naj bi ostala tolikšna, kot je bilo prej. Na leto, denar pa bi bil iz republiškega prora-

čuna? Na osnovi ocen za leto naj bi znašal od 550 do 600 milijonov dinarjev za sofinanciranje razvoja lokalne gospodarske infrastrukture, predvsem za lokalne ceste, telefonsko omrežje, oskrbo s pitno vodo in električno energijo. O uporabi tega denarja naj bi sicer odločalo republiški ministrstvo za družbeno planiranje. Kaj pa kazalci za ugotavljanje razvitosti občin? Od veljavnih desetih naj bi jih novi zakon obdržal sedem:

1. delež zaposlenih na celotno število prebivalstva,
2. vrednost aktivnih osnovnih sredstev na prebivalca,
3. rast prebivalstva po letu 1981,
4. družbeni proizvod celotnega gospodarstva na prebivalca,
5. delež predšolskih otrok v vrtcih glede na skupno število predšolskih otrok,
6. delež študentov višjih in visokih šol na število prebivalcev,
7. število zdravnikov v osnovni zdravstveni mreži na deset tisoč prebivalcev.

Pojasnilo: »Dosedanja kazalca o deležu primarnega sektorja gospodarstva (kmetijstva in gozdarstva) v družbenem proizvodu naj bi zamenjal kazalec deleža terciarnega sektorja v družbenem proizvodu, ki bolje kaže stopnjo prilagojenosti gospodarstva potrebam sodobnega razvoja. Opuščen pa naj bi bil dosedanja kazalec o prometu v trgovini na drobno, saj je vsebinsko vključen v predlaganem novem kazalcu o deležu storitvenega sektorja (terciar) v družbenem proizvodu.«

Za manj razvite občine naj bi veljale zgolj tiste, ki v razvoju najbolj zaostajajo. Po trenutno razpoložljivih podatkih bi bil to Lenart, druge tri do sedaj manj razvite občine pa naj bi imele v prihodnje poseben status: delno kot demografsko ogroženo območje, delno kot območje v prehodnem obdobju. Zakon se bo bolj

ukvarjal s hribovitimi, demografsko ogroženimi območji, ne glede na občinske meje. Za določitev takih območij, ki bodo upravičena do pospeševalnih ukrepov iz predlaganega zakona, bo potrebno izpolnjevati tri kazalce: pravzaprav jih bodo morale izpolnjevati krajevne skupnosti. Namreč, da so v občinah, ki po stopnji razvitosti ne presegajo 90 odstotkov republiškega povprečja, da rast prebivalstva ne presega 25 odstotkov povprečja rasti prebivalstva v republiki po letu 1981 in da je indeks staranja prebivalstva za najmanj 25 odstotkov manj ugoden kot v povprečju republike. Velikost tako nastalega ogroženega območja bi morala presegati polovico povprečne velikosti slovenskih občin. Dodato pojasnilo: »Za obmejnega območja naj bi bili pogoji nekoliko blažji.«

Kot kažejo najbolj sveži podatki, bi spodbudjalne ukrepe usmerili zlasti na Zgornje Posočje skupaj z območjem Liga in Kambreškega, Cerkljansko-Idrijsko hribovje z Baško grapo, Trnovskim gozdom in Banjšicami, Kras, Brkine, Bloke z Loškimi potokom, na del Suhe krajine z delom občine Ribnica, na Pokolpje, del Posavskega hribovja, širše območje Gorjancev, Kobansko z delom Pohorja, na obmejno hribovito območje in del Kamniških alp, na dele Kozjanskega, Haloze, Slovenske gorice, Goričko z delom občine Lendava, vključno z narodnostno mešanimi območji.

Dejstvo: »Take pogoje za razvrščanje med manj razvita območja bi izpolnjeval površinsko kar velik del Slovenije — po zdaj razpoložljivih podatkih kar okrog 44 odstotkov površine republike z okrog 18 odstotki vsega prebivalstva. Površina bi se lahko povečala še za štiri do pet odstotkov celotne površine Slovenije — torej na polovico vse slovenske države — če bi republiko spodbujala tudi razvoj v hribovitih območjih v sicer razvitih občinah. Za zdaj je reševanje teh delov prepučeno občinam, ni pa še izključena možnost, da bi tudi ta območja dobivala del denarja iz republiških virov.

Seveda imajo Pomurci na vse to več pripomb, predlogov, pobud, o katerih se bomo še razpisali. Predstavili so jih na nedavnem dvodnevem zasedanju parlamenta Republike Slovenije.

Branko Žunec

Ivan Hegerdiš, Police: »Najprej sem vzgledal to hišo v najem, nato pa sem jo kupil. To je bilo 1971. leta. Pred kratkim so nas obiskali tuji, trije bratje. Dejali so, da je to vse njihovo. Jaz sem rekel, da ne bom šel iz hiše. Nič panike, nič panike, je potem dejal eden. Drugič so bili štirje, z njimi je bila tudi ženska. Bili so prijazni, se lepo pozdravili. Mi nima moč goric, samo to hišo, v kateri živimo. Vinograde ima v glavnem kombinat. Ne verjamem, da bi tuji res dobili zemljo, to je preteklost.«

kretno rešitve počakati na zakonodajo in temu ustrezno odločitve. Vendarle pa moramo razumeti, da komisija s svojim delom tega 40 let nazaj in da so tu še številni nepopolni dokumenti, zato bomo morali še marsikaj

(ki obvladajo oba jezika in so jim prevajali tudi vsa javna obveščila, prevajali pa so celo formulare, ki ga je izdala občina Gornja Radgona) zelo dobro obveščeni, kaj se dogaja pri nas.

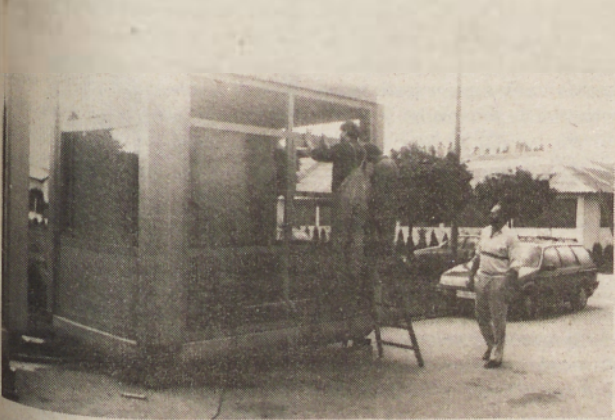
Ceprav je bilo že javno povedano,

OD OBRATOVALNICE V ZASEBNO PODJETJE

Jože Novak iz Ljutomera ustanovil podjetje za inženiring, marketing in proizvodnjo E 92 NOVAK, p.o., Ljutomer. In zakaj je ohranil še obratovalnico?

Le redki so tisti »izbranci«, ki od staršev ali stricev nasledajo osnovno podjetništvo. Med njimi ni bilo Jožeta Novaka, doma iz Gibine, zato je moral poprijeti sam in iz nič ustvariti to, s čimer se zdaj lahko ponaša: zasebno obratovalnico in zasebno podjetje E 92 Novak.

»Zaenkrat je v okviru podjetja organizirana le proizvodnja, funkcije pa nameravam v prihodnosti prenesti, ko bo zakonodaja bolj dodelana,« nam je povedal Jože Novak, ki smo ga le nekoliko dni prej našli na domači obratovalnici, ki postuje po določilih obrtnega zakona, in zasebnem podjetju, za katerega velja zakon o podjetjih in njegovi iz-

polnbeni predpisi, je tako rekoč takt za vse: organizator izdelave, komercialist, finančnik... pisarni namreč ni nobenega nadzornika. Kolektiv sicer šteje 14 delavcev, med njimi je tudi strojni inženir. No, vseh poslov ni mogoče narediti in s svojimi zaposlenimi delavci, zato ima tudi nekaj zunanjih (ne pri njem zaposlenih) sodelavcev.

»Kaj je to, kar Jožeta Novaka najbolj ovira, da je ob zasebnem podjetju, v katerem je organizirana zlasti izdelava kioskov in »hladilnih« vrat, ohranil še status obrtnika in obratovalnico, prek katere gre izdelava, montaža in tako naprej?»

»Vodenje poslovnih knjig, ki jih predpisuje zakon o računovodstvu. Če bi se povsem preumestili v zasebno podjetje, bi

moral dodatno zaposliti najmanj eno pisarniško moč. Tudi bi moral imeti tudi dvostavno knjigovodstvo, sedaj pa imam kot obrtnik bolj poenostavljeno (enostavno) knjiženje poslovnih dogodkov. So pa v podjetju tudi določene prednosti in — gledano dolgoročno — je prihodnost v zasebnem podjetju. Pa ne le zavoljo nabave surovin brez plačila prometnega davka, ampak tudi zaradi lažjega prodora na tržišče. Tudi na tujem, saj tam zasebne firme bolj spoštujejo.«

Izdelki, narejeni v obratovalnici oziroma podjetju Novak, so že zdaj romali na tujem: nekaj kioskov oziroma prodajnih pultov je zunaj naših meja pro-

gram vrat za take prostore in tovarniške hale. Sprva smo se z gledovalci po evropskih izdelovalcih, pozneje pa smo veliko tega še sami »pogrunjali«. V naši obratovalnici smo tudi izdelali več »kokil« (modelov) za aluminijске in cinkove odlitke teh izdelkov, ki jih pozneje seveda še ustrezno obdelamo. Sprva smo dobro sodelovali z obrtno zadrugo, pozneje pa smo se poslovno-tehnično povezali s firmami in prišli do enaknega poslovnega učinka in, na primer, oprostitve plačila prometnega davka na surovine, uveljavili prek njih.«

Jože Novak je pravi podjetnik! Zelo uspešen! V desetletju in nekaj je uspel pridobiti čez 600 kvadratnih metrov poslovnih prostorov, obratovalnico oziroma podjetje je opremil z množico strojev... To in še marsikaj je uspel v glavnem z denarjem novoustvarjene vrednosti dela svojih rok in svojih delavcev, medtem ko si z denarjem banke ni uspel veliko pomagati, ker ga je bilo težko dobiti ali pa so bile obresti previsoke. Ta čas je nekoliko boljše, saj mu je pomagala banka s posojilom za obratna sredstva.

V obratovalnici oziroma podjetju E 92 NOVAK je vedno kaj novega. Tako so napredovali ne le pri izdelavi posebnega okovja za vrata in le-teh, ampak tudi pri programu prodajnih prostorov. Najprej so izdelovali navadne prodajne pulte adriatic in jih kar precej prodali v obmorske kraje, nato so izdelovali (in še) več vrst kovinskih kioskov, zdaj pa so dosegli (za zdaj) vrhunec z izdelavo tako imenovane gradbene modularne enote (GME), ki deluje zelo mogočno. Vzrok za to pa ni le notranja višina (280 centimetrov), ki je sicer predpisana za lokale, ampak tudi zunanja podoba in oblika. Kioski GME so uporabni kot prodajni prostor za časopise, spominke, slaščičarne, bifeje, recepcije in tako naprej. Skratka: univerzalni so, kar so opazili tudi na nedavni razstavi novosti Rast YU na Reki in podjetju E 92 Novak do delili za to notovarijo srebrno plaketo.

Š. Sobočan

MURALES LJUTOMER

Prizadevanja za zmanjšanje izvoza

V ljutomerskem Muralesu izvozijo od 60 do 70 odstotkov vseh izdelkov, kar pa jim prinaša izgubo. Za to je, kot pravi direktor Stanko Škalič največ kriv precejšen dinar. Doma dobijo za svoje izdelke za okoli 30 odstotkov več kot na tujem, zato si bodo v prihodnje prizadevali za čim večjo prodajo doma in čim manjšo čez mejo.

Če je še ob koncu lanskega leta kazalo, da bo vse lepo in prav, so vhodni stroški (surovine, energija ipd.) iz meseca v mesec rasli. V Muralesu pa so dolžni izpolniti podpisane pogodbe in kljub zavlačevanju z izročili se jim k pičičjo izgube. Letne pogodbe, ki so jih sklenili novembra in decembra lani, poskušajo čim bolj ugodno izpolniti tudi z uvozom nekaterih materialov, vendar so se pozitivni učinki tega uvoza začeli kazati šele v juniju in juliju. V izvoz jih je prisilila zlasti precejšnja zasičenost domačega trga, saj je lesna industrija pri nas predimenzionirana za kakih sto odstotkov. Največ izvažajo v Nemčijo, Veliko Britanijo, Francijo, Dansko in Finsko. Letos se je skoraj v celoti ustavil izvoz v arabski svet. Vzrok za izgube z izvozom so poleg nerealnega tečaja dinarja še slaba družbeno in tovarniška produktivnost, previsoki stroški in drugo.

Čeprav se je jugoslovanska vlada odločila za edino možno rešitev, je po Škaličevem mnenju zamrznila tečaj dinarja ob nepravem času. Tako 300-članski kolektiv v Ljutomeru in 20-članski na

žagi v Ormožu ustvarja več zgube, če dela, kot če delo stoji. Položaj gospodarstva v Sloveniji je vsekakor težak in to čutijo tudi lesarji. Če je imela Slovenija vsa leta neto devizni presežek, ima letos primanjkljaj. Zastale so tudi naložbe, kajti denarja preprosto ni. Obrestne mere so absolutno previsoke, zato ne morejo najemati posojil. V Muralesu razmišljajo o mešanem podjetju, vendar se pojavlja problem — dobiti partnerja. Interesi Nemcev so sicer veliki, vendar hočejo tuji imeti večinski delež tako pri vlaganju kot pri odločanju, prav tako pa ne marajo niti malo tvegati. Tako v Zahodni Nemčiji skoraj ne izdelujejo več masivnega pohištva, kajti vrednost delovne ure pri njih je od 60 do 65 DEM, v Muralesu pa od 22 do 23 DEM. Slovenskim podjetjem pa močno konkurirajo podjetja iz drugih jugoslovanskih republik, ki so pripravljena sodelovati s tuji za še manjši denar. Tako so tuji partnerji kar precej zmedeni nad položajem v državi. V

Muralesu se nikakor ne strinjajo, da vlada dovolj skrbi za izvoznike. Zdaj nimajo niti tistih 7 odstotkov spodbude, ki so jih imeli v prvem polletju. Razbremenitev slovenskega gospodarstva pa tudi ni rodila sadov. Gospodarska zbornica je namreč ugotovila, da so se odhodki zvišali za 10 odstotkov.

Letos so v Muralesu osvojili 25 novih programov, zlasti za izvoz, vendar jih bodo kmalu ponudili tudi domačim kupcem. Kakovost izdelkov s težavo dosega, ker imajo veliko nekvalificiranih delavcev in imajo tako precej stroškov tudi s popravili. V prihodnje ne bodo zaposlovali novih ljudi, pa tudi odpustili jih zaenkrat ne bodo, čeprav bi bilo najbolj smotno delati le v eni izmeni. Tudi to bi namreč prispevalo k večji kakovosti. Proizvodnjo pa bi želeli večati zlasti skozi kooperacijo. Kupovanje polizdelkov, delo na domu in podobno pa bi dodatno pocenilo proizvodnjo in s tem tudi izdelke.

Lidija Kosi

TELEFONIJA

Lendava še zaostaja

Na seji občinskega izvršnega sveta so ugodno ocenili razvoj telefonskega omrežja v občini Lendava, saj se je število priključkov v letih 1986—1990 povečalo s 1199 na 3080, kar je 156,9 odstotka. Nedvomno je to rezultat občinskega referendumskega programa za šolstvo, otroško varstvo in telefonijo ter velike finančne soudeležbe občanov, med drugim tudi pri sofinanciranju telefonskih central. No, v občini Lendava pa je še veliko območij, kjer nimajo dovolj ali pa sploh nimajo telefonov. Dokaz za to je povprečje telefonov na 100 prebivalcev, ki je v lendavski občini 11,4, medtem ko je republiško 20,3 telefona na 100 prebivalcev. Temu povprečju so se še najbolj približali v občini Ljutomer (16,6), potem v občini Murska Sobota (15,6), slabo pa je (ob Lendavi) v občini Radgona (11,7). V naslednjih petih letih se bo stanje izboljšalo, saj naj bi imeli v Pomurju ob koncu 1995. leta 26840 telefonov, oziroma nekaj več kot 20 telefonov na 100 prebivalcev. Vsaj takšna so predvidevanja (ne pa uradni plani) PTT podjetja iz Murske Sobotice. To pomeni, da bi sedanje republiško povprečje dosegli šele čez pet let. In ker se bo medtem republiško povprečje spet povečalo, bomo — če se ne bomo še bolj podvizali — še vedno capljali za njim. Predsedniki pomurskih občinskih izvršnih svetov, ki se bodo te dni šli s predstavniki PTT podjetja, se s takimi predvidevanji prav gotovo ne bodo strinjali. V Lendavi so že dejali, da je treba razvoj ambicioznejše načrtovati. Š. Sobočan

LJUTOMER

Isisovih 10 let

Minuli petek so v Krkinem obratu Isis v Ljutomeru pripravili slovesnost ob 10. obletnici izdelave farmacevtskih preparatov. Novomeška Krka se je za naložbo v Ljutomeru odločila na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije in občine Ljutomer. Čeprav v tem priležnem mestu ni nobene farmacevtske tradicije, so v Isisu od načrtovanih 17 prešli na 56 preparatov, izbor pa bodo v prihodnje še razširili. Pred desetimi leti je Krkina naložba stala 28,5 milijona nemških mark, danes pa vrednost ocenjujejo na 200 milijonov dinarjev. Sprva so zaposlili 85 delavcev, zdaj pa jih je že 134. Največ jih je dobilo v obratu prvo zaposlitev, med delavci pa je tudi veliko zmocev.

Krkinde homogenizirane dražeje izdelujejo samo v Ljutomeru, kjer teče delo na dveh linijah. Že od vsega začetka delajo z dobro opremo, v prihodnje pa bi jo radi še posodobili, zlasti laboratorij. Ozko grlo je še vedno pri pakiranju.

Slavnostna govornika, direktor Isis Anton Kapua in generalni direktor Krke Miloš Kovačič, sta se zaposlenim zahvalila za njihovo dobro in skrbno delo. Isis predstavlja 12 odstotkov Krkine farmacevtske proizvodnje, podjetje pa ustvarja na leto za okoli 500 milijonov nemških mark prometa. Zbranim sta ob jubileju čestitala tudi predsednik ljutomerskega izvršnega sveta Franc Štrakl in predsednik skupščine občine Mirko Prelog, slovesnost so popestrili učenci ljutomerske osnovne šole in ljutomerski ožet s kulturnim programom.

LiK

Strojni inženirji iz Lendave?

delavske univerze za novo sezono ponudile več izobraževanj: tečaje tujih jezikov za otroke in odrasle, izobraževanje (strojepis, računalništvo in krojenje), osnovno šolanje za odrasle, strokovno izobraževanje (strojniki energetskih na-

prav, gradbene mehanizacije, viličaristi, skladiščniki in tako naprej), študij ob delu (tehnika, ekonomija, pravo, vzgojitelj). Gornjeradgona Delavska univerza je že po tradiciji pozvala še na tečaje cestnoprometnih predpisov in v šolo za poklicne vozni-

ke motornih vozil. Na Delavski univerzi v Lendavi pa se zelo trudijo, da bi imeli oddelek Tehniške fakultete iz Maribora (smer strojništvo). Prijavilo se je kar 43 interesentov, ko pa so spoznali, da bi si morali študij plačati sami (več kot 10 tisoč), potem pa si jih je veliko »premisliło«. Seveda se postavlja vprašanje, ali res mora nekdo, ki se želi dodatno izobraževati in je zaposlen v družbenem podjetju, nositi stroške izobraževanja sam. V podjetjih trdijo, da ni denarja, po drugi strani pa jamrajo, vsaj v lendavski kovinskopredelovalni industriji, da nimajo dovolj strojnih inženirjev.

Vse sicer še ni izgubljeno, kajti na Tehniški fakulteti v Mariboru bodo nove študente vpisovali do 26. septembra, zato prenašamo željo direktorice lendavske Delavske univerze Hojnikove, naj bi v podjetjih, kjer imajo interese za študij, še enkrat pretehtali, ali jim morda ne bi kazalo finančno pomagati. Če bo namreč dovolj kandidatov z lendavskega oziroma pomurskega območja, potem bo oddelek Tehniške fakultete Maribor zanesljivo v Lendavi.

Š. S.

Nudimo vam nerjaveče posode vseh oblik in dimenzij za vretje, zorenje in shranjevanje vina!

— posode s plavajočo zgornjo podnico: na polnjeno zračnico in na parafinsko olje, — cisterne z ovalnim grlom, klasične z različnimi sistemi za hlajenje vina! Cisterne so zelo kompaktne iz debelih pločevin, za katere dajemo tudi 5-letno garancijo!

Nudimo vam tudi vse vrste plastičnih kadi za vinogradništvo iz polietilena, volumna 120, 250, 350, 500, 800 in 1000 litrov po zelo ugodnih cenah.

• INOKS •
PREDELAVA NERJAVEČIH KOVIN
PAVLINJEK JOŽE IN TEREZIJA
Murska Sobota, tel.: (069) 21 174, 24 829

PRIČAKUJEMO VAŠA NAROČILA

V Radenskem zdravilišču ultrazvočno preiskujejo ožilje

Vasoscan ali ultrazvočna preiskava perifernega ožilja je neinvazivna oziroma neagresivna analiza krvnega pretoka s pomočjo ultrazvoka. Metoda je neboleča, neškodljiva in natančna. Druga možnost preiskovanja je pregledovanje venskega ožilja, kjer je možno ugotoviti globoko vensko trombozo in posledice vnetja na krčnih žilah.

Tako bi lahko predstavili posebni ultrazvok naravnega zdravilišča v Radencih, enega od treh

iz te skupine, ki jih premorejo slovenske zdravstvene ustanove. V zdravilišču ga imajo že peto leto, vendar so z množičnejšim pregledovanjem morali počakati na zdravnika kardiologa, ki se je moral za delo z njim še dodatno izpopolnjevati. Doktor Ivan Kos se je vrnil z izpopolnjevanja in sedaj opravi na mesec tudi do 60 pregledov. Po njegovih besedah je aparat velika pridobitev, saj bolnik pri diagnostični preiskavi v primerjavi z angiografijo ne tr-

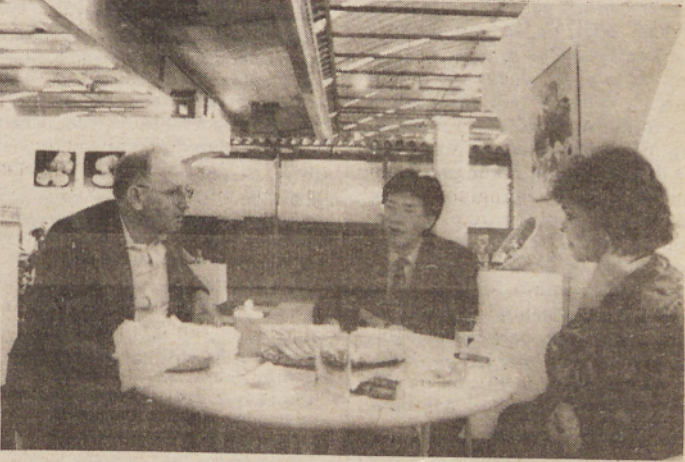
pi. Z ultrazvočno metodo je mogoče zelo natančno določiti mesto okvare in odstotek prizadetosti oziroma pretok krvi skozi žile.

Aparatura pa ni pomembna samo zaradi nebolečega posega, ampak daje možnost večjega preventivnega pregledovanja. V sodobni medicini namreč zato ni več mesta za amputacijo nog. Z vasoscanom je možno določiti tudi mesto strdka v venskih žilah.

Zdravilišče v Radencih ter dr. Ivana Kosa obiščejo številni bolniki tudi iz evropskih in azijskih držav, čakalna doba pa ni daljša od osem dni. V najnem primeru pregled opravijo takoj.

Po pregledu bolnika napotijo na kliniko, če je potreben operativni poseg, ali mu svetujejo ustrezno terapijo.

mh

Evropski predstavnik korejske firme Head Office Assistant Manager J. S. REAK se je s predstavniki Pomurke dogovarjal o nakupu večjih količin šunke v pločevinah.

Javno, službeno, zasebno...

O, Sancta simplicitas! Vse na tem svetu je tako preprosto, pa vendar!

Po tolikih letih navkreber, kot pravi Olajev Jouzi, se spomnim tistih sobotnih popoldnevov, ko je gospod Celec, lecionar iz Sobote, mojemu očetu — in mimogrede tudi meni — naznanil: »No, pa bodi navezgodaj pri meni!« In tako se je tudi zgodilo. Jaz, nečakanec kot sem bil, sem zgodaj zapregel Gidrana in že sva naložena z lectovimi srca in babeki odpekletala skozi temo noči v prebujajoči se dan. Kdo se ne bi spomnil tistih noči in juter in tistega blagega miru na poti do prekmurskih farnih cerkva, kamor smo bili vsakega nedeljskega jutra namenjeni na prošenja. Dokler je bila tema, sem z odprtimi očmi in usti oprezal za strahovi in ko se je zaveslilo, sem sede na vozu požiral knjigo za knjigo. Obalo konj pa je nezgrešljivo dosegal cilje, zaustavil se je le za kakšen trenutek pred kakšno gostilno in ko je ugovoril, da ne porečem, naj postane, je nadaljeval pot.

No, pa bodi dosti o tistih časih, ni jih več in jih nikdar več tudi ne bo. Smo pa mi, ljudje, Srednjeevropci, ki nam je nazaupanje vsajeno v srca. Bog ve zakaj, pa tudi mi slutimo. Časi so resni in v tej deželi so začela veljati nova pravila in tem pravilom se nameravam tudi sam prilagajati. Eno teh pravil je tudi javnost delovanja in bivanja. S prvim se strinjamo, drugo pa skrivam vase in sanjam in se pridušam, da si ga ne dam vzeti. In takšen sem sklenil ostati, pa četudi me v tem miru tu in tam prekinjajo. Predsedniško delo v izvršnem svetu soboške občine je javno in mislim, da ga novinarji kar pogosto omenjajo, včasih, mislim, celo preveč. Tudi sam se pojavljam na televiziji in radiu in moram reči, da jemljem to za del moje dolžnosti. Na skupščinah v občini govorim kar precej, da se mi včasih zdi, da kar preveč, vendar je tudi to del teh mojih dolžnosti. Program dela ekipe, ki sem jo izbral v izvršni svet, sem predložil in v kratkem bom delegatom prebral zapis tistega, kar smo v kratkih treh mesecih napravili. Tisto, kar je bilo v naši moči, smo napravili, več čakam tudi od drugih. Kaj čakam, bom tudi povedal. Tisto, kar nekateri pričakujejo, se mi upira in vem, da bom nekatere razočaral. Tudi to je življenje.

Pa še na koncu, da ne pozabim. Za mojo plačo sem rekel, da bo javna in pri tem ostajam. Menil sem, da je za to javnost primeren občinski parlament in tega bom tudi upošteval, ker sem tam dobil tudi mandat. Višino mojega prejemka v času, ko je bil dvig osebnega dohodka naznanjen v Delu s pridevnikom občutno, sem novinarju sporočil po telefonu in ni mi znano, zakaj ga ni zaznamoval v svojem sporočilu javnosti. Zdi se mi, da sem ga, vendar nisem pričrčan, sporočil tudi ravnateljem srednjih šol, za delavce v občinski upravi pa sem rekel, da niso pretirani, tako tudi je. Sicer pa, osebni dohodek, ki sem ga prejel v septembru, je skupaj z 22,5 % povečanjem znašal 14.500 din, k temu sem dobil še dodatek za minulo delo. In prepričan sem, da s to plačo in predvidenimi popravki ne bom med dvesto najbolje plačanih v občini, kot bim morebiti glede na položaj in izobrazbo ter delovne izkušnje nekateri dobromerni ljudje privoščili.

P. S. Kadar ob moje ime pristavljate številke o moji plači, upoštevajte, da to berejo tudi moji bližnji, ki mi v teh zmedenih časih tudi sami več ne verujejo in čakajo na tiste kar neverjetne zneske. Teh pa ni od nikoder.

IVAN OBAL

Na samem začetku, tedaj ko se je pri nas ustanovila Slovenska demokratična zveza (SDZ), in je začel izhajati časopis DEMOKRACIJA, sem ta časopis prodajal. Zdel sem, da bi demokratična misel prodrla med naše ljudstvo. In ob takšni priložnosti, ko sem prodajal časopis DEMOKRACIJA, je pristopil neznan mi moški srednjih let in me vprašal, če mi ne spravljamo vseh nas z razglašanjem demokracije v nevarnost. Pomislil sem in mu odgovoril. Dejal sem mu, da ni nikakršne nevarnosti z razglašanjem demokracije. In nevarnosti ne bo toliko časa, dokler ne bo dosegla demokracija tudi Srbije. Srbi pa bodo ustanovili demokracijo po svoji formi, ki bo njim odgovarjala, bo pa zatiralna za druge narode v Jugoslaviji. Prav zato naj bi se nam mudilo, da bi do tistega časa, ko bo dosegla demokracija Srbijo, že iz sklopa Jugoslavije in bomo ustanovili samostojno, suvereno državo Slovenijo. Potem sem neznancu povedal, da v demokraciji lahko vsakdo kandidira za vsako mesto v republiki in državi. Prav tu pa da leži nevarnost za nas. Ko bo demokracija dosegla Srbijo, bo že pri njih tako daleč, da bodo predlagali princeso ali pa princa Karadorđevića za predsednika Srbije. Ta pa ne bo dobil samo tistih pet tisoč podpornih glasov v celi Srbiji, ampak jih bo mogel zbrati samo v Beogradu kar sto tisoč, ki so potrebni, da kandidira za predsednika republike. Tako bo postal princ (ali princesa) Karadorđević predsednik Srbije, ki se bo preimenoval po »volji« ljudstva v kralja Srbije, nato pa še cele Jugoslavije. Povedal sem tudi, da je za Srbe in Srbijo vedno tisto pravično, kar njim ugaja

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in radijske Murske Sobotne slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridružuje pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavijo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pismo skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo. Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja.

kracijo po svoji formi, ki bo njim odgovarjala, bo pa zatiralna za druge narode v Jugoslaviji. Prav zato naj bi se nam mudilo, da bi do tistega časa, ko bo dosegla demokracija Srbijo, že iz sklopa Jugoslavije in bomo ustanovili samostojno, suvereno državo Slovenijo. Potem sem neznancu povedal, da v demokraciji lahko vsakdo kandidira za vsako mesto v republiki in državi. Prav tu pa da leži nevarnost za nas. Ko bo demokracija dosegla Srbijo, bo že pri njih tako daleč, da bodo predlagali princeso ali pa princa Karadorđevića za predsednika Srbije. Ta pa ne bo dobil samo tistih pet tisoč podpornih glasov v celi Srbiji, ampak jih bo mogel zbrati samo v Beogradu kar sto tisoč, ki so potrebni, da kandidira za predsednika republike. Tako bo postal princ (ali princesa) Karadorđević predsednik Srbije, ki se bo preimenoval po »volji« ljudstva v kralja Srbije, nato pa še cele Jugoslavije. Povedal sem tudi, da je za Srbe in Srbijo vedno tisto pravično, kar njim ugaja

UREDNIŠTVU VESTNIKA

V zadnji številki Vestnika, v članku Dušana Loparnika, pod naslovom Mar v Ljutomeru klije revanšizem?, je bilo zlonamerno uporabljeno ime Delovne enote Računovodskega centra.

Izjavljamo, da v času obstoja Računovodskega centra, to je od 1. maja 1978 do danes, ni bil s strani naših delavcev storjen noben prešerek ali kaznivo dejanje finančne narave, pa tako tudi ne s strani Blaža Zanjkočiča.

Prav tako ne dovolimo uporabe ali vmešavanja našega naslova za politično manipuliranje in doseganje takih ciljev.

DE RAČUNOVODSKI CENTER LJUTOMER

PRIPIS AVTORJA:
Najprej bi delavcem DE Računovodskega centra pri Glasbeni šoli Ljutomer rad povedal, da mi niti na kraj pameti ni prišlo, da bi zlonamerno uporabljal ime DE RC. Vse, kar je v članku: Mar v Ljutomeru klije revanšizem zapisano, je prepisano in dokumentirano v Sodbni in imenu ljudstva številka K 228/79-28, ki jo je izreklo Temeljno sodišče v Murski Soboti, enota v Ljutomeru, ki ji je predsedoval sodnik

Mitja Berce. Tam je najprej v razsodbi zapisalo, da je: »Zanjkočič Blaž, sin..., zaposlen pri Računovodskem centru glasbene šole v Ljutomeru, z mesečnimi... kriv, da je nepravilno uporabil denar, zaupnan mu pri... in s tem storil kaznivo dejanje nepravilne uporabe po čl. 143/1 KZ SR Slovenije in kaznivo dejanje nepravilne uporabe po čl. 143/1 KZ SR Slovenije v zvezi s čl. 23/1 KZ SFRJ... in se mu po čl. 52 KZ SFRJ izreče po-

Kako lahko poveš svoje mnenje

Profesor dr. Tone FERENC je v Vašem spoštovanem uredništvu povedal svoje mnenje. Zakaj ga bi ne povedali tudi tisti, ki vedo o vseh dogodkih v pretekli vojni ali, kakor jo poimenuje on — revoluciji in državljanski vojni — kot neumnost.

V tistem času se je bilo lahko odločiti, kje je lažje. On sam pravi, da je zgodovinar. Zakaj pa poleg vsega tega ni vsaj prebral Churchillovih spominov iz druge svetovne vojne? Mar je potrebno zanikati nemogoče stvari, ki so se zgodile?

Če je bila naša revolucija neumnost, pri njej tudi ni ostal preveč pameten, ker se je postavil na tisto stran, ki je škodovala slovenskemu ljudstvu.

Cloveka ne želim uzaliti, še manj pa odvrednotiti, toda resnica je tista, ki nam pomaga do prave poti.

Ubijali so nas tuji in komu je bilo prijeto orožje takrat na tisti strani, ki je bila močnejša?

Gospod FERENC, pomisljajte o teh stvareh, ne bo Vam žal!

Pravico zanikati je zločin. Mar to zopet želimo? Želimo še več zločinov, kot se jih je zgodilo? Pravica in resničnost morata zmagati — in tudi vera do življenja!

Jaz ne razumem ljudi, ki se po nepotrebnem zagovarjajo, če niso nič krivi. Ne morem in ne smem pa zagovarjati zločinov! To je proti načelom helsinkiške konference. In s tem se strinjate tudi vi.

ZADOVOLJNI S SVOBODNIM SINDIKATOM SLOVENIJE

Sicer mi ni znano, kaj so naredili Neodvisni sindikati, kot da polemizirajo in v tisku prirejšajo ostro kampanjo proti Svobodnim sindikatom Slovenije z ugotovitvijo, da hočejo Svobodni sindikati najmanj zrušiti novo vlado. Da je vse to, kar počne Svobodni sindikati, tempirana politična bomba. Namesto da bi sedli s Svobodnim sindikatom za skupno mizo, si podali roke in pričeli skupno ukrepati. Saj, kjer se pripravata dva...

Zadovoljni smo, da imamo vsaj svoj sindikat, kakršen že pač je, da ga vsaj zaposleni imamo. Že večkrat se je izkazal in zastopal zahteve stavekajočih ob prekinitvah dela, ko je bilo vse še v povojih in je bila prekinitve dela nekaj izjemnega, kar pač ni sodilo v socialistično samoupravljanje. Je edina organizacija, ki kolikor toliko skrbi za neposredne proizvajalce, za boljše plače, več dopusta in skrajšanje delovnega časa. Še posebej se angažira v današnjih težkih ekonomskih razmerah in padajočem standardu zaposlenih, ko se je spremenil sistem in struktura v kolektivih z novimi pravilniki, delniškimi kolektivni in večjo kompetenco direktorjev pri prekinitvi delovnega razmerja, s kolektivnimi pogodbami. Če ne bodo izpolnjene zahteve Svobodnih sindikatov Slovenije, bi to pisanje naj bila zahvala in pobuda vsem vodilnim in predsednikom Svobodnih sindikatov v kolektivih za nesebično in volontersko delo tudi zunaj delovnega časa za opravljanje tega nevaležnega posla in dolžnosti.

Jože KAUCIČ, Lomanose

Demokracija

In je njim prav. Samo to je mериlo za njihove pojme o pravičnosti. In zato da ne vidim nikakršne možnosti eksistence Slovenije v sklopu Jugoslavije. Saj ne bo obstajala nikoli nikakršna oblika Jugoslavije, v kateri ne bi bila Slovenija izkoriščana. Zato nam ne preostane drugega, kot da se popolnoma odcepimo od Jugoslavije. Čim prej pa to storimo, tem bolje je za nas. Kot primer sem dal bolan zob, ki je neozdravljiv. Z njim je treba čimprej izust, da si s tem skrajša bolečine. Ob tem pa imamo z odlašanjem

člena katerega koli paragrafa skupno z jugoslovansko ustavo, toliko časa bomo v Jugoslaviji in toliko časa bomo izkoriščani. Le popolna odcepitev v samostojno državo Slovenije je naša rešitev. In šele takšni, s samostojno državo Slovenije, se bomo mogli pogovarjati kot enakopraven partner z drugimi narodi ali državami. Če pa nam ne bi bilo kaj vseč, lahko obrnemo hrbet. V kakršnem koli sklopu z Jugoslavijo pa tega ne bomo mogli storiti. Trdil sem tudi, da je bila vedno kriva slovenska oblast, da je slovenski narod narod hlapcev. Slovenska najvišja oblast je vedno nekomu hlapčevala, njej so hlapčevali občine, občinam pa ljudstvo, zato pa drži tisto, kar je rekel Ivan Cankar, da smo Slovenci hlapčevih hlapcev hlapci.

Naša oblast bi morala upoštevati tudi Cankarjevo ugotovitev, v kateri pravi, da smo Slovenci bratje po krvi z južnimi Slovani, po jeziku da smo si bratrance, po kulturi pa popolni tuji. In prav kultura narodov je odločilni faktor, če more narod biti v sklopu. Odloča eno samo področje kulture. To pa je kultura dela, kultura ustvarjanja. Tu pa smo si tako različni, da moremo biti le s prisilo v sklopu v Jugoslaviji. Resnično svobodni narod ne bo nikoli prenašal takšnega poniževanja.

Ko je Oton I. Veliki hotel postati leta 962 rimsko-nemški cesar, ga papež ni hotel toliko časa kronati za cesarja, dokler ni priznal in s podpisom potrdil, da so vsi narodi umsko in fizično enakovredni. To se je tedaj predvsem nanašalo na Madžare in Slovane. A več kot po tisoč letih se je našel prebrisani Črnogorec, ki je v skupščini v Beogradu dejal, da Slovenci morajo podpirati druge narode Jugoslavije, češ da so umsko bolj razviti. Takšnih izgovorov in vzrokov se bo našlo tisoč, in z njimi bodo posiljevali in izsiljevali slovenski narod, dokler bo ta imel količkaj skupnega z Jugoslavijo.

Če bi bila trditve prebrisanega Črnogorca resnične, bi bilo še eno dodatno ponižanje Slovencev, ker morajo biti v sklopu Jugoslavije.

Jože Urankar

gojna obsodba...

Torej, Blaž Zanjkočič je bil v času sojenja in je zaposlen pri DE RC v Ljutomeru, kar za pisanje sploh ni bistveno, saj sem v članku hotel opozoriti na Blaža Zanjkočiča kot politika stranke krščanskih demokratov in ne zaposlenega v DE RC v Ljutomeru. Torej za vsebino članka sploh ni relevantno, če je Blaž Zanjkočič storil kaznivo dejanje kot zaposleni v DE RC ali ne (dejstvo pa je, da je kaznivo dejanje storil), ampak je za vsebino relevantno, da je sedaj, v današnjem času izkorenistil dokazano mu dejanje za umazane politične igre.

S tem pa v članku nikakor nisimo hoteli in želeli blatiti DE Računovodski center pri Glasbeni šoli v Ljutomeru, kar pa je iz vsebine (vsaj tako menim) lepo jasno.

Dušan Loparnik

Pustili smo v domovino dosti ljudi, ki si tega niso zaslužili, povem pa odkrito, da je še dosti takih, ki bi lahko prišli in mogli priti nazaj v domači kraj!

Ivan KRAMAR 7240 ZRN

kulturna obzorja

INTERVJU Z

Jože Kološa-Kološ

Ko je v nemirnem Prekmurju tri leta po prvi svetovni vojni prihajajoča jesen radodarno vrgla svojo lepoto na obrobju provincialne Sobote, so se rojenice in sojenice prepirale ob zibelki malega Kološevca Jožeka. V knjigo njegovega žitka so zapisale, da bo bistrooki prvorojenec mestnega fotografa kmalu izgnan iz raja, toda neka duševna vila je naskrivaj pripisala, da se mu ta raj nekako povrne.

In zdaj, ko se mu po pol stoletja vračajo rajski kraljeviči, stari maestro s solznimi očmi govori o sreči...

— Življenjska pot, vredna Kranjčevega peresa, je za vami, in čeprav vem, da ne marate primerjav, vendar mirno zatrdim, da kar je Miško Kranjec v prekmurški in slovenski književnosti, to ste vi v umetniški fotografiji...

— No, to naj bi bila laskava primerjava zame, vendar mislim, da sem jaz ostal pravi Prekmurec, Kranjec pa se je trudil biti Slovenec, kar se mu je zelo posrečilo. Predvojna njegova dela sem imel preveč rad, pozneje sva se oddaljila, kajti njegova poznejša dela me niso mogla »genuti«, le v svoji zadnji knjigi Strici so mi povedali, se je odkupil za nezvestobo.

— Po vašem je Kranjec postal prekmurški disident, vendar ste tudi vi zapustili vaš prekmurški raj!

— E, samo jaz sem moral iti in šel sem s težkim srcem, toda v bistvu nikoli nisem zapustil Prekmurja in vedno se vračam, celo zdaj, ko sem že upokojen in polovico leta preživim v Kopru, pol pa doma. Moral pa sem iti, ker tu dolgo ni bilo razumevanja za moje delo. Te cikle, ki jih sedaj komaj razstavljam, recimo Sobota moje mladosti, Lončarji in lahko bi še našteval, sem delal na lastno pest. No, potem so se pojavile neprilike s takratnim novim urednikom lokalnega časopisa, ki mi je desetletno pogodbo po enem letu kar prekinil... Ni mi preostalo drugega, kot iti v Ljubljano, kjer pa se nisem najbolje znašel kot svobodni umetnik. Tako mi je bila dobrodošla ponudba koprškega Cimosa, kjer sem postal vodja fotosluzbe.

Tu se začne novo poglavje v mojem življenju in umetnosti. Za mano so bila Kristusova leta, prelepa, mehka, voljna, romantična obmurska krajina in znašel sem se na trdnem kamnu Istre, kjer je vse rohato, še celo ljudska govornica. To je pomenilo konec mojih prekmurških ustvarjalnih let in v mojem fotografskem snovanju se pojavi nova oblika, nov izraz. Najprej Koštabona, oziroma Humanizem železa, pozneje Kombinirana fotografija, svetlobni zapisi.

— Vaše razstave, pa tudi monografija, so nekako razdeljeni na tri dele, ali je že to dokončen pečat vašega opusa?

— Najbolj so mi pri srcu iz tako imenovanega prekmurskega obdobja slike najstarejših ciklov, to so Črne fotografije, ki upodabljajo Ciganko Ilo, prekmursko krajino, lončarje. Glejte, takrat sem bil mlad, neobremenjen, idealist in takrat sem lahko dal največ od sebe. Celega sebe sem dal...

Pozneje, ko sem obvladal »meštrijo«, je vse bolj postalo rutinsko delo, a kljub temu sem se trudil, da bi dal v fotografijo svoje srce. Nisem pa maral diletantov. Mene so učili, da profesionallec mora biti oostrostrelec, ki zadene s prvim strelom. Tega sem se držal vse življenje, kjer koli sem bil. A v Ko-

pru sem se krepko spremenil. Ne ka kritičarka je zapisala, da moj opus opredelili dve polovici, Prekmurje in Primorje. Ne viju časa nisem mogel dojeti bistva Kranjske. Sredi šestdesetih let pa je nastala z zagrebško razstavo Humanizem železa ločnica, pravzaprav se mi je odprlo s slikami, ki sem jih povnoval Tu ni to, vendar ni bilo njih velikega razumevanja. Jaz pa sem začel drugače, od bližje doživljati, in to veliko prej, preden so se pojavili zeleni. Takratna oblast mi je zelo zamerila razstavo v Trstu s tovrstno problematiko.

No, Istra in potujoče razstave, povezane s kulturnim programom pred vašimi cerkvami, so mi ostali v lepem spominu. Kosoboska je bila skupina neodvisnih umetnikov, ki so veliko storili za umetnost na Primorskem.

— Vi ste dajali, premalo pa ste dobivali v zameno. Celotno življenje vam je odtevalo ta družba. Proč leti ste celo začeli prodajati svojo opremo, da ste lahko preživel.

— Nobeden dober umetnik ni trgovec, pa tudi nisem se zanimal za hotel rivati v ospredje. Svoje stvari sem podarjal. »šenka« prijateljem, ki bi lahko prodajal, nekaj jih veliko, toda, hvala Bogu, nekaj se še najde. Ne morem pa več govoriti, morda me bo po tej monografiji spet prijelo. Ideje pa je imel veliko idej je v meni... Dve leti sem bil v težki depresiji, le da so imam zahvaliti, da sem se izbral. No, zgleda, da se nama je dokončno posrečilo.

— Razstave, monografije, izdajate, pa tudi nisem se zanimal za izdajanje...

— Ja, Pomislite 12 let sem bil kal na izid monografije. Sočasno se obetajo novi razstave: dve sta že odprti, Medvojna fotografija in Sobodna fotografija. Pa bosta čez dober mesec v bližini. Ni mi žal, da sem se izbral s mentalno kombinirano fotografijo, s Svetlobnimi zapisi. Dve leti svet težko presenetiti. Žal je, da sem prvi fotograf pr... ustvarjal po ciklih in... stavljal. Moji cikli imajo od 12 do 12, pa tudi do 100 slik, kot tisti Istri z ljubeznijo ali pa Svetlobni zapisi, kar je nekež čisto novega. Pri nas postaja moderni svet... muka je izmed tistih... dve ali tri. Človek ima se... slike enako rad — kol... co.

— Ali bi lahko le nazaj... ben ciklus, kot je... mladosti?

— Bi. Vendar ne... ne mislim na objekte... na sebe. Nisem več... človeške koncentracije. Na primer, slikal stare prekmurske cimprace, nisem videl ničesar okrog sebe in pozneje... val, da je v tej vasi čudovito... sko razpelo, ali... ste, jaz mislim, da... dajajo neki valovi...

NOVO!

Dicuran forte

- Zatira istočasno vse širokolistne semenske in travne plevelce.
- Čas za škropljenje lahko izbirate, od setve pa vse do razraščanja žita spomladi.
- Ni omejitve glede temperature in razvoja žita.

Dicuran forte... najbolj gospodarna rešitev proti plevelom v žitu. Zato v vaši zadruzi zahtevajte dicuran forte.

11065 3 91 1988

kulturni koledar

PIREDITVE

MURSKA SOBOTA — V četrtek, 11. oktobra 1990, bo v dvorani 3. OŠ nastopila ena najprominentnejših skupin sodobne slovenske glasbene scene — LAIBACH. Koncert se bo začel ob 20.00, organizira ga Mladinski klub iz Maribora.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava fotografij Jožeta Kološe-Kološa z naslovom: Sobota moja mladosti. Razstava je v počastitev Kološevih 70-letnice in 50-letnega umetniškega ustvarjanja.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bodo v petek, 5. oktobra, odprli razstavo umetnika in uporabnega grafika Leopolda Strnada iz Sežane.

LJUTOMER — V Ljutomeru bo od 4. do 7. oktobra drugi slikarski EX tempore, ki ga organizira galerija Ante Trstenjak. Po končanem Extempore bodo 7. oktobra odprli razstavo ustvarjenih mojstrov, ki jih bo izbrala posebna žirija. Najboljša dela bodo tudi nagradili.

MURSKA SOBOTA — V študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice v Murški Soboti bo od 5. do 26. oktobra na ogled razstava del Franceta Bevka ob 100. obletnici rojstva in 80. obletnici pisateljeve smrti.

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava del Nandeta Vidmarja. Razstavljene so akvareli in grafike, nastali med obema vojnoma.

LENDAVA — Na lendavskem gradu je razstavljena bronastodobna naselbina Oloris.

ODSTIRANJE ŽIVLJENJSKE ZAVESE

Ob izidu devete samostojne knjige Sebrno kolo je Karolina Kolmanič praznovala svojih šest desetletij življenja.

Pri vsem tem se pojavi vprašanje, kako v kratkem zapisu naslikati njen portret, njeno literarno ustvarjanje, ki ima svoje zametke že v zgodnjem otroštvu.

Kolmaničeva je naše gore list, živi in dela med nami. Vse življenje je vzgajala mladi rod v naši pokrajini in poučevala tisto, kar je večini neprijetno in nadležno, a nadvse nujno potrebno za življenje in medsebojno sporazumevanje. Med šolo in domom je našla še čas za pisateljevanje in dočakala tudi zaslužni pokoj, čeprav ne miruje, ampak še naprej dela, tudi literarno.

Rojena je bila 29. septembra 1930 v Lomanošah pri Gornji Radgoni. Tu je tudi preživela svoje otroštvo, zato nas ne preseneča, če se v spominih, pisanju in drugače vedno znova vrača v te kraje. Otroštvo se človeku pač vtisne v spomin za vse življenje — in čedalje bolj se leta odmikajo, prijetnejši in toplejši so spomini na otroštvo.

Odločila se je za učiteljski poklic. Študij je končala na Višji pedagoški šoli v Ljubljani in tako ves čas delala v prosveti med mladimi in z mladimi. Njeno zadnje delovno mesto je bila osnovna šola v Murški Soboti, kjer je poučevala slovenščino in nemščino.

Pisati je začela zelo zgodaj; najprej v otroških, pozneje v dijaških listih objavlja svoje krajše literarne prispevke. Z leti zasledimo njene objave v najrazličnejših listih, Naši ženi, Otroku in družini, Prosvetnem delavcu, Kurirčku, Pionirskem listu, Mladini itd.

Na festivalu Kurirček v Mariboru je sodelovala z dvema zgodbicama s tematiko o NOB in dramskim besedilom in bila tudi nagrajena. Sicer pa še vedno sodeluje na raznih literarnih srečanjih in festivalih. Povabila dobiva celo iz tujine.

zapis ob jubileju

Leta 1968 je izšla njena prva samostojna knjiga Sonce ne išče samotne poti. Dober odziv in sprejem knjige med bralci ji je dal pogum za delo naprej. Druga njena knjiga je izšla z naslovom Srečno, srebrna ptica (1972). Povesti sta namenjeni odraslim, primerni pa tudi za mladino. Roman Marta (izšel 1975) nam prikazuje lik ženske v sedanji družbi.

Kot učiteljica je dobro poznala otroke in njihov svet. Tako je nastal roman za sedmošolce in osmošolce Sence na belih listih (1980), v katerem pisateljica zvesto ohranja nekatere pripovedne značilnosti iz prve knjige. Zanimivo in značilno je, da so v teh delih

glavni junaki ženske. V mladinski povesti Sanje o zlatih gumbih, ki je izšla leta 1983 v znani slovenski mladinski zbirki Knjižnica Sinje-galeba, je glavni junak Milan, ki na Štajerskem v težkih razmerah preživlja medvojni čas. Pri tem velja omeniti, da je Kolmaničeva doživljala vojno kot otrok in zato

lahko tudi razumemo, zakaj vojna tematika prav v mladinskih delih.

V Zvezni republiki Nemčiji v Göttingenu je izšla leta 1983 njena novela Posodite mi svoj obraz v knjigi z izborom del še drugih pisateljev z naslovom Iz istega sveta. V delih Kolmaničeve zasledimo opisovanje sodobnega življenja, sončne in senčne strani le-tega, probleme, ki se pojavljajo v sodobni družini, pri delu in se kje. Na to tematiko sta uglaseni še knjigi Tvoja skaljena podoba (1968) in Sadovi ranih cvetov (1988). Pred dnevi je izšla, kakor je bilo rečeno že na začetku, njena deveta knjiga.

Lidija Kosi Foto: Nataša Juhnov

MURSKA SOBOTA

Mesto iz preteklosti

Minuli petek so v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murški Soboti odprli razstavo fotografij Jožeta Kološe-Kološa z naslovom Sobota moje mladosti. Razstavo je ravno na dan umetnikove 70-letnice odprl vodja galerije Franc Obal, ki je spregovoril o Kološevem življenju in delu. Poudaril je, da Jože izhaja iz družine s fotografsko tradicijo, ki jo je smelo nadaljeval, svoje dlo pa razširil tudi na umetniško fotografijo.

Na otvoritvi so predstavili tudi fotomonografijo, ki jo je ob umetniškem življenjskem jubileju in 50-letnici njegovega dela izdala Pomurska založba. O nastajanju monografije sta govorila glavni in odgovorni urednik Jože Hradil ter direktor Ludvik Sočič. O Kološevem ustvarjalnem in bogatem delu je spregovoril še Aleksander Bassin iz Narodne galerije v Ljubljani, ki je napisal eno od dveh uvodnih besedil v monografiji. Jožeta je označil kot klasičnega fotografa, ki se je znal vključiti v sodobne tokove, njegovo delo pa razdelil v dva dela: na ustvarjanje v Pomurju ter fotografiranje na Primorskem.

Številni udeleženci otvoritve so toplotno pozdravili soboškega rojaka, ki ni mogel skriti navdušenja nad prijetnim sprejemom ter se iz srca zahvalil Pomurski založbi za izdajo knjige, navzočim pa za čestitke in pozdrave. Posebej so Jožeta prišli pozdravit in mu voščiti vse najlepše tudi njegovi sosedje, s katerimi so včasih živeli v

Ulici 17. oktobra v Murški Soboti. Srečanje »starih« Sobočanov in njihovih mlajših naslednikov je popostril Prekmurški oklet, marsikateri med obiskovalci pa je kupil tudi knjigo kot spomin na mesto iz preteklosti in na njegovega širšim množicam znane prebivalca.

Lidija Kosi Foto: Nataša Juhnov

Jože je nadvse hvaležen ženi Piriki, ki mu je v veliko oporo v življenju. Temu ganljivemu območju po petkovi otvoritvi razstave pa so navzoči zaploskali najglasneje.

S PREDSTAVITVE NOVE POMURSKE REVIEJE

KAJ PA JE TEBE TREBA BILO, SEPARATIO?!

Poročali smo že, da je pred nedavnim (končno) prišla na svetlo nova pomurska revija za kulturo SEPARATIO. Ob njeni predstavitvi v baročni dvorani soboškega gradu sta glavni urednik Feri Lainšček in odgovorni urednik Franci Just pripravila toliko premišljujoča nagovora, da ju je vredno objaviti. Tako bomo predvidoma v treh nadaljevanjih malone dobesedno povzeli izrečeno s pojasnilom, da smo za naslov in mednaslove poskrbeli v uredništvu — po dogovoru z avtorjema.

Čeprav dogodke, kakršen je nocojšnji, ko se kulturnemu občestvu predstavlja nova revija za

kulturo, kar nekako samodejno spremljajo vzhicenje, ploskanje in podobno — kar vse je v skladu z imidžem kulturnega naroda, za kakršnega se imamo — pa se ob njem postavljajo številna vprašanja. Ni nujno, da so necivilizirana, kot: Ali je to res potrebno?, kakršna nemalokrat postavlja naš aktualni čas, ki v nasprotju s svojim imidžem kaj malo da na kulturo in na njen račun rešuje nekatere druge panoge našega skupnega življenja. Postavljajo se tudi vprašanja, ki so del predmeta samega. Eno od teh za deva utemeljenost projekta, imenovanega Separatio, v prostoru in času. Ima dve plati: ena se nanaša na kulturnozgodovinsko utemeljenost, druga na njegovo utemeljenost oz. funkcioniranje v sodobnem kulturnem svetu.

Prvo plat je mogoče dokaj hitro osvetliti, saj pogled v zgodovino izpričuje, da je Separatio zadnji člen v sicer nenavadni in redki, vendar zaznavni verigi, ki se začne v letu 1875, ko je Imre Augustič zašel v Budimpešti izdajati »znanost razširjavočje mesecne novine« z naslovom Prijatelj. V štirih letih, ko je časopis izhajal kot mesečnik, zadnje leto celo kot polmesečnik, je Prijatelj uspelo, da se je dvignil nad golo časopisnost in se vsaj v hotenju približal slovenskemu kulturnemu prostoru. Drugi člen je zbornik Slovenska krajina, ki ga je z gledno uredil in leta 1935 izdal Vilko Novak. Za takratne razmere pomeni zbornik pogumno in uspešno dejanje, saj je razblinil marsikatero zgodovinsko zmotno in obračunal s prenekatero zgrešeno teorijo. Kmalu za njim se je z letom 1936/37 pojavil v javnosti prvi letnik Mladega Prekmurca in v štirih letih postal glasilo močne generacije mladih

ustvarjalcev, ki je gledala na dogajanje okrog sebe drugače od večine takratnih javnih delavcev v Prekmurju. Delo, ki ga je prekinila vojna, je kot četrti člen nadaljevala revija Svet ob Muri, ki jo je uredništvo proglasilo za nadaljevanje Mladega Prekmurca v novih družbenih razmerah. Revija je bila sistematično razdeljena na literarni, publicistični in aktualnokritični del in je izhajala tri leta. Njenemu prenehanju je botrovala nezdržljivost različnih uredniških konceptov, od katerih nekateri niso bili imuni na zunanje vplive aktualne politike. Dve projekta, ki sta obetala vzpostaviti revijalno kontinuiteto, sledi desetletna praznina, ki jo leta 1966 zapolni Panonski zbornik. Le-ta predstavlja doslej najboljše in znanstveno najbolj premišljeno predstavitev Pomurja na enem mestu. Številne poznejše in žal neuspele poskuse veleniti se v to verigo, zaključuje junija 1984 izšla ničta številka Odmevov, literarno-publicistične priloge Vestnika, ki pa ni ugledala prve številke in tako ostaja svojevrsten torzo.

Kakor je ta hiter kronološki pregled morda po svoje zgovoren, vendar ni dovolj. Vprašanje utemeljenosti je namreč tesno povezano z vprašanjem kulturnega in siceršnjega družbenega prostora, v katerem so omenjeni projekti — tudi Separatio — vzniknili. V tej povezanosti pa stvari presegajo golo fotografijo in so usodnejše. Na njihovo naravo bom skušal opozoriti prav skozi ime zadnjega projekta, torej Separatio. Upam, da bo v nadaljevanju postalo jasno, da ne po naključju.

Latinski samostalni »separatio« je slovenski jezikovni prostor absorbiral v obliki številnih prevzetih besed, ki jih je za srednje veliko besedno družino in izražajo ter ponekod razširjajo prvotne pomenske otenke. Vendar je zadnje čase pomensko polje te besede in naše zavedanje le-te skraćeno na raven separatizma, torej ločevanja in odceplja-

nja. Čeprav bi glede na različna nesorazmerja v ožjem slovenskem kulturnem prostoru bilo mogoče in upravičeno razmišljati tudi v tej smeri, se bom raje dotaknil treh drugih pomenskih otenkov. Eden od njih je »izdvajanje«, ki presega pomen golega ločevanja, saj vsebuje tudi zavest o drugačnosti, specifičnosti, ki pogosto ločevanje. Ko bom sedaj ugotovil, da je kulturna zgodovina sveta na levem bregu Mure v veliki meri zgodovina nabozne kulture, nimam namena omalovaževati dela številnih generacij duhovnikov za ohranitev prekmurske slovenščine, prekmurskega slovstva in kulture nasploh. Prav nasprotno! Vendar pa je dejstvo, da je diskurz, ki so ga vzpostavljali na primer v prvi polovici tega stoletja Duševni list, Kalendar srca Jezušovoga, Evangelijski kalendari, Marijkin ogracek in drugi, le eden od možnih diskurzov. Enako tudi političnemu diskurzu, ki se je v istem obdobju uveljavil skozi Novine, Kmečko moč, Murske novine, Mursko krajino, Morsko krajino in podobno ter po drugi vojni različna uradna glasila oblasti, ni mogoče priznati edine zveličavnosti. Čeprav sta bila omenjena diskurza v življenju tukajšnjega človeka prevladujoča in podkrepljena takorekoč z množico publikacij, pa vendarle nista bila edina. Iz zavesti o možnosti — in ne le možnosti, tudi nujnosti — drugačnega diskurza in iz samozavesti, da ga lahko ponudijo, so vzrasli Slovenska krajina in Panonski zbornik ter Mladi Prekmurec in Svet ob Muri. Tako so se izdvojili iz običajnih in prevladujočih mišljenjskih vzorcev, ponudili so svoj specifični pogled na — recimo temu — pokrajinsko problematiko. To njihovo izdvajanje pa je obenem pomagalo vzpostavljati tudi avtonomnost določenega strokovnega področja in avtonomnost kulture v tem prostoru.

(se nadaljuje) Franci JUST

UMETNIKOM

vrača v raj

...to uloviti, dojeti, potem imaš umetniško fotografijo. Pri človeku je treba ujeti tisti moment, ko se odpre

— Gospod Kološa, potem vi v vaši sliki ujamate delček sebe? — Verjetno. Vendar sem se spremenil, drugače dojemam stvar, najhujše je, da se ne morem koncentrirati. Ne morem, ne gre. — Prosim, da napravim vaše slike, toda ne morem. Moram —

»morda« vseeno daje

Foto: N. Juhnov

Morda po tej monografiji. Čelo življenje sem želel, da se moji razvojni poti ovekoveči, se dokumentira — najsi bo to v monografiji ali v katalogu. Jaz imam malo formalne izobrazbe: mati in oče sta me učila poštenega obrtnika, dela, kar pa je bilo nad vse od tega, mi je pa bilo potrebno in zibelko, kajti smisel za umetnost mora prinesiti s seboj že pri rojstvu. — Ste srečni? — Zdaj sem ... S Piriko sva srečna. — Dve solzi sreče polzi po obrazu maestra Jožeta Kološa. — Če bi Kološ ovekovečil samo Pomurje z ljudmi, krajino, lončarji, cimpračami, Muro, Kobilici, tisti drobni vili ob zibelki, poplačal; Istra, Koštabona. — Zapisati pa so maestrov posebej dar, ki ga šenka »fšest dobrin Ela Pivar

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

CIMPRAČA IZ KOLODVORSKE — V Pokrajinskem muzeju nam je Vlasta Korenova pomagala z razstavo na Kološevi fotografiji, ki je iz Kolodvorske ulice oziroma tako imenovane soboške Male ulice. Če se stoji, nismo preverjali, pripisujemo pa, da je ena tipičnih, ki so označevale panonsko gradnjo. Ta grajenja nadgrajene in na novo prepletkane, veliko je sodobnih in uporabljenih medetažnic, še več pa so razkošnih hiš, ki so povsem v nasprotju s hišo na gorjem posnetku. — Avtorji je šlo očitno za umetniško fotografijo, kajti če bi hoteli dokumentirati tipično panonsko, bi to morale biti s slamo krita hiša. Kakorkoli — ta na sliki je lična majhna hiša, kakršnih je bilo mnogo; z njimi so bili sliki, »štrbunk« stranišči in brez kopalnic ter z ljudmi, ki zato niso bili nič manj čisti kot danda-

B. Bavčar

JUTRI NAREČNA POPEVKA V MARIBORU

Jutri zvečer bomo lahko spremljali 23. festival narečne popevke v Mariboru, na katerem se bo predstavilo šestnajst izvajalcev, medtem ko je bilo na razpis prijavljenih čez šestdeset skladb. V finale sta prišla tudi dva domača izvajalca, Mateja Horvat in ansambel Monitor. Mateja bo pela skladbo Matije Horvata z naslovom Mura, rada te imam, Monitor pa pesem Jožeta Gerenčerja Lastovica. Slišali bomo tudi skladbo Ljubzen na meji, ki jo je razpisni komisiji poslala skupina Monitor, besedilo je napisal Darko Kurbus, izvajal pa jo bo ansambel Štajerskih sedem. Tudi ta festival pa ne bo minil brez našega Miroslava Slane-Mirosa, ki je

prispeval dvoje besedil Kušikaj me dragi moj na glasbo Edvina Fliserja in jo bo pela Anita Zore in Ge je pintar na glasbo Marjana Goloba v izvedbi Iveka Baranje.

Pevka Mateja Horvat in ansambel Monitor.

VABIMO NA...

Vam je hiška sredi jezera, obdana z lokvanji, nekam znana? Seveda — na posnetku je Negovsko jezero in starejši ljudje se še spominjajo, koliko čudovitih poletnih dni so preživeli ob njem,

plavalji do hiške, lovili ribe, se sprehajali, nabirali gobe...

Zadnja leta je postalo jezero po krivici zanemarjeno in manj priljubljeno. Začelo se je tako, kot se začnejo vsi žalostni propadi nekdanjih priljubljenih izletniških točk: vsi bi le uživali in onesnaževali, nihče ne bi čistil, prodaja pijače je bila neredna,

zanemarjenost objektov vse večja. Pomol in hiška sredi jezera sta vse bolj propadala. Zadnji udarec je pomenila izpustitev vode, kar je bilo menda nujno, saj so lahko le tako popravili

(ne)dotrajan nasip. Jezero je ostalo kar nekaj let brez vode. Potem so ga znova napolnili, spustili vanj ribe, lokvanjev pa ni bilo, zato je novo jezero brez lokvanjev in hiške delovalo nekam tuje.

Sele letos je Negovsko jezero dobilo spet tako podobo, kot jo je imelo nekoč.

RIBA PA TAKA!

Ta 21-kilogramski tolstobik je meril od glave do repa 1,14 metra, ujel pa se je na trnek Slavka Trstenjaka iz Šalincev. Njegov brat Mirko sicer tudi sanja o »življenjski« trofeji z vode. Slavku so se sanje uresničile ob Gajševskem jezeru, iz katerega je z očetovo pomočjo spravil ribo velikanko. Oče je moral zabresti v vodo kar do pasu, da je pomagal sinn do plena, ki je baje bil kar okusen.

Lik

GRAJSKI RIBNIK

Če se torej želite v lepem jesenskem vremenu sprehoditi, nabirati gobe v bližnjih gozdovih, občudovati nedotaknjen del jezera, kjer domujejo številne ptice in se drstijo ribe, je Negovsko jezero ravno pravišnje. Tudi ribiči bodo prišli na svoj račun. V Gornji Radgoni morate zaviti proti Janževemu Vrhu (lahko se pripeljete tudi iz kapelske smeri) in se

peljati do Spodnjih Ivanjec, tam zavijete proti Negovi in nekako na pol poti boste opazili smerokaz za jezero.

Menda so to jezero ustvarili iz treh predvojnih grajskih ribnikov. Negovski grad je namreč oddaljen le dva kilometra.

Bernarda B. Peček
Foto: Nataša Johnov

Jelenček Miki — privilegiran gost goveje farme v Motvarjevcih

Jelenček na goveji farmi

Motvarjevci — Prijeten žarek humanosti je zasijal v vsakdanjo življenje trdega življenja kmetijev na kmetijski enoti Motvarjevci ob jugoslovansko-madžarski meji, kjer vsi zaposleni, vključno z upravnikom, govorijo slovensko in madžarsko. Pred meseci so na polju, zasejanim s pšenico, ujel boljše našli malega jelenčka. Odnegli so ga na »svoje« dvorišče farme, kjer redijo 600 goved. Zanj dobro skrbijo. Z mlekom in senom se mu pomagali, da je zdaj že kar krepak. Čeprav je star tri ali štiri mesece, je že tako velik, kot zraščeni srnjaki. Miki, tako so ga poimenovali, ima posebne privilegije. Svobodno se giblje po prostornem dvorišču farme, pogosto pa si najde prostor tudi v hlevih ob bikcih, ki jih čaka slabša »kvalniška« usoda. Seveda je deležen tudi veterinarske oskrbe. Na farmi se je že tako udomačil, da ga je treba le poklicati in se prikaže kot domač kuža. Res je, da so ga v času, ko sem bil na farmi, morali iskati v visoki travi in plevelu, ki ju niso pokosili prav zaradi svojega Mikija. V poletni vročini namreč Miki rad počiva skrit pred očmi in vročino. Kljub temu se je Miki potrudil in se pojavil na dvorišču. Hkrati je pokukal tudi v hlev z mladim govedom, kot se spodobijo za medijsko zvezdo.

Mladi jelenček Miki je velik ljubljenec vseh zaposlenih, ki zanj skrbijo in so nanj tudi navezani. Pred časom so jim ga hoteli odvzeti, vendar ga delavci KG Rakičan — OE Motvarjevci niso dali. Pravijo, da ga bodo imeli, kakor dolgo bo živel oziroma hotel sam ostati med njimi.

Horis Hepedžić

OTVORITEV

OPEL — CENTER JUG

V SOBOTO, 13. 10. + V NEDELJO, 14. 10. 1990

Wiener
ELTENDORF

GM

AVTOHIŠA J. WIENER VAS VABI NA OTVORITEV V SOBOTO IN NEDELJO V ELTENDORF PRI JENNERSDORFU

CORSA
KADETT
VECTRA
OMEGA 1991
RABLJENI
AVTOMOBILI
REZERVNI DELI

KONTROLIRANO POREKLO

VRHUNSKO VINO Z GEOGR. POREKLOM
POLSLADKO
Chardonnay

Na nedavnem VINOGRADNIŠKO-VINSKEM SEJMU

VINO '90

v Ljubljani je prejelo
VINOGRADNIŠKO GOSPODARSTVO KAPELA
lepa odličja:

● zlato medaljo za traminec letnik 1988, zlato medaljo za shardonnay izbor 1989, in srebrno medaljo za kapelčana 1989 ● Podobnih priznanj so deležni vsa leta!

KONTROLIRANO POREKLO

VRHUNSKO VINO Z GEOGR. POREKLOM
SUHO
Traminec
RADGONSKO-KAPELSKE GORICE
PROIZVEDEL IN POLNIL:
SOZD ABC POMURKA
V.G. KAPELA — TOZD KAPELČAN, Kapelski vrh 5

KONTROLIRANO POREKLO

KAKOVOSTNO VINO Z GEOGR. POREKLOM
SUHO
Kapelčan
RADGONSKO-KAPELSKE GORICE
PROIZVEDEL IN POLNIL:
ABC POMURKA
V.G. KAPELA — KAPELSKI VRH 1 P.O.

SREČANJE

94 LET ROZALIJE MAUČEC

Rozalija Maučec iz Izakovec bo stara 94 let in je najstarejša krajanica. Z možem, ki je umrl že pred 30 leti, sta imela tri otroke — dva sina in hčerko. Kljub grenki mladosti, saj si je morala že z letom z delom na posestvu pridobiti kruh, in tegobam dveh vojn je dočakala častiljive starosti. Življenje je morala trdo delati, to se preživljala. Delala je pri regulaciji reke Mure, na posestvu v Nemščaku, na sezonskem delu v Slavoniji in drugod. Poleg gospodinjstva pa je opravljala tudi vsa domača dela in na polju — orala, sejala, sekala drva, delala moška dela. Dobro se spominja, kako je hodila med prvo vojno skupaj z moškimi stražarji, kajti doma sta bila mati in hči. Kljub lepi starosti pa Rozalija še danes prime za kmečko delo: nabira krom-

pir na polju, cepi veje, čisti buče in drugo. Ob našem obisku nam je povedala, da se dobro počuti, da ima vsega dovolj, kar potrebuje. Povedala je tudi, da rada moli,

ker želi priti v nebesa, in da ji Bog daje zdravje, sicer ne bi dočakala tako lepe starosti. Zdravja pa ji želimo tudi mi!

F. Maučec

BRIGITA BAVČAR

3

V VEČNO MESTO IN NAZAJ

Središče mladih v Rimu je Spania, točneje, njegovo središče Trinita dei Monti. Barokni azaleji v maju sicer nima na tleh umetnikov ne več toliko kot svojčas, je pa še vedno meden ogleda. Vendar predvsem v nevi svetlobi, kajti z nočjo, pravijo, postaja nevarno zahajati tja, ker ne manjka dolgoročnih predvsem pa z mamili zaspanih, ki ovirajo občudovalce te rimske znamenitosti in znane prav nasilni.

Na lastni koži se o slednjem ni kazalo prepričati, skozi goro pa se le prebiti in v zgodnjem popoldnevu ujeti utrip ene-ga najhote znanih rimskih trgov. Na strani trga stoji palača Pro-paganda Fide (za širjenje vere), sredi trga pa je sloviti vodnjak Boreaccia, ki ga oblikoval Berni-ni na tleh za stopnišče, ki se z njegovega teras in vzpetin dviga do cerkve na trgu Trinita dei Monti.

To je francoska cerkva iz 16. stoletja in hrani v svoji notranjosti (tako kot večina notranjosti cerkva v večnem me-stu) zanimiva umetniška dela. O nekaterih v nadaljevanju, tokrat se prepisimo, da vodi pot do cerkve in Medici, kjer hranijo številne klasične skulpture, veličastni

sv. Petra v vezeh, ki poleg zna-menite verige ponuja obiskoval-cem tudi Michelangelovega Moj-zesa, po katerem si lahko pred-stavljamo oblikovno moč ume-nika, ki preveva ves kompleks.

Med bazilikami, ki smo jih vi-deli, pa je poleg bazilike svetega Petra, o kateri bo govora v zapi-su ob ogledu vatikanskega me-sta, ostala močno v spominu tu-di bazilika svetega Pavla. Na ža-lost ta cerkev, ki je bila ena naj-važnejših krščanskih cerkva, pa tudi ena največjih, predvsem pa prvih (saj izhaja iz 4. stoletja), nima več prvotnega videza. Po-polnoma jo je namreč v 19. stole-tju uničil požar, vendar so jo po-novno zgradili, kakor druge ob-posnemanju originala pa je pri-tem izgubila dober del svoje avtentičnosti in izvorno lepoto. To sicer ne velja za izjemen kri-žni hodnik in veličastnost, ki nas je sprejela ob izhodu v obliki doje-če matere, ki je prosjčila pod stopniščem. V trenutku je razbli-nila veličastnost in slovesnost in

ki se imenuje po relikviji Kristu-sovega križa, ki jo hranijo v njej. Hranijo še mnogo tega, kar priteguje romarje, druge obisko-valce Rima, pa tudi bogato ponudbo čisto neposvečeno vabljive-ga. Poleg italijanskih specialitet (s katerimi smo si občasno, pred-vsem pa zaradi različnih cen in posebnosti posameznih okrožij, previdno polnili želodec) tudi znamenitih italijanskih čevljev. Brez njih se zares ne splača vrni-ti iz Italije, ne le zaradi izrabe obutih po številnih ogledih, kjer uživata oko in duh, trpijo pa no-

Znamenite Španske stopnice name-sto barvitih azalej v maju dandanes označuje gneča sodobnih nomadov, ki so izrinili tudi umetnike in zdaj namesto njih dajejo povsem druga-čno podobo temu delu Rima.

ge, ampak tudi zaradi kakovo-sti, ki jo zagotavlja ta artikel. Resda tudi pri nakupu čevljev previdnost ni odveč, ker so trgov-ci zvit, cene pa odvisne od oko-lja; v strogem središču oziroma v neposredni bližini znamenitih kulturnozgodovinskih objektov, ki jih ne manjka, mnogo višje. Slednje sicer ni veljalo za naku-povalni okoliš znamenitega vo-dometeta Trevi, ki so ga na po-mlad obnavljali in smo tako ko-vance za uresničitev želja nam-esto v fontano metali za ograj-o. Ta ni povsem zakrila obnovit-venih del in tako smo med delov-nimi odri videli bele kipe, ki se niso ogledovali v vodi, ampak prahu. Ker pa smo si priklicali v spomin film Trije navčici v vod-njaku (ki se ga bodo spomnili le-tisti v najboljših in ne rosnih le-tih), smo tudi uživali. Mlajši pa so se medtem zapodili v izjemno dobro založeno športno prodajalno vseh možnih imen, ki krojijo cene in ponudbo na tem pod-ročju, ter zapravljali, če so jim starši to omogočili. Za vse pa so bila zanimiva preskušnja Usta resnice. To je velika maska, ki naj bi po ljudskem verovanju od-griznila roko vsem tistim, ki la-žejo.

(nadaljevanje)

Zlate ure 152 delavcem

Poleg jubilejnih denarnih nagrad za 10-, 20- in 30-letno delo v Tovarni oblačil in perila Mura podeljujejo tudi zlate ure vsem tistim, ki so 25 let zaposleni v podjetju. Letos je ta čast doletela 152 delavcev. Zlate ure so jim izročili na priložnostni slovesnosti, ki so jo pripravili v ponedeljek v hotelu Diana v Murski Soboti. To je bila obenem tudi proslava ob letošnjem prazniku Mure. Ob tej priložnosti je vodstvo Svobodnih sindikatov Slovenije izročilo sindikalna priznanja štirim dolgoletnim aktivistom. V kulturnem programu pa so nastopili pevci Kulturno-umetniškega društva Mura in skupina ritmičnih plesalk.

Obenem se je 24. septembra začela na svetih Murinih tovarnih in na delavskem svetu podjetja razprava o poslovnem poročilu za obdobje januar—avgust 1990, pa tudi o možnostih gospodarjenja do konca leta. Kljub precejšnjim likvidnostnim težavam pričakujejo pozitiven rezultat, ker tudi upajo, da se bodo pogoji gospodarjenja tako spremenili, da bodo izvozniki lahko dosegali na tujih tržiščih boljše finančne rezultate — z izvoznimi spodbudami ali spremenjenim tečajem dinarja, pa tudi z drugimi ukrepi.

J. G.

V znamenju Bevka

Na osnovni šoli Bojana Kuharja v Puconcih je bila v počastitev stoletnice Bevkovega rojstva in dvajsetletnice smrti razstave njegovih del, ki jih je napisal okrog 100. Razstava sodi v sklop izobraževanja in uvajanja učencev v posebne oblike, posredovala pa jo je Pokrajinska in študijska knjižnica v Murski Soboti in je bila odprta skoraj dva tedna.

Med razstavljenim gradivom so številni prvotiski, ki dajejo razstavi poseben pečat.

Ker je bil Bevk pretežno mladinski pisatelj, je prav, da ga približamo tistim, za katere je pisal. In osnovnošolci so nedvomno tisti.

fk

Zvišanje socialnovarstvenih pomoči in prispevkov

Republiški odbor za usklajevanje programov socialnega varstva je predlagal zvišanje socialnovarstvenih pomoči in prispevkov. Družbena pomoč otrokom bo s prvim oktobrom višja za osemnajst odstotkov. Najvišji znesek bo tako nekoliko več kot 800 dinarjev in novi najnižji 106. Z mesecem oktobrom pa se bo prav tako za osemnajst odstotkov zvišala oskrba v vrtcih in v socialnih zavodih.

Edini vir za preživljanje se v novembru zvišuje za trideset odstotkov ter bo 2340 dinarjev. Za tolikšen odstotek se bo povečal tudi dopolnilni vir za preživljanje.

mh

CENJENI ČREŠNJEVSKI TAMBURAŠI

V občini Gornja Radgona je le malo stalno delujočih amaterskih kulturnih skupin. Tamburaški orkester Kulturno-umetniškega društva Peter Dajnko iz Črešnjevca deluje že več kot petdeset let. Da ta zvrst glasbe ni izumrla in da orkester deluje, je gotovo zasluga neumornega vodje Alojza Volfa, vsi člani pa so zaslužni, da ta tamburaški orkester dosega dobre rezultate.

Črešnjevski tamburaši veliko nastopajo na prireditvah doma in v sosednji Avstriji. Pred kratkim so igrali na predvolilnem zboru, ki ga je imel v Deutschlandsbergu avstrijski kancler Fran Vranitzki in jim tudi čestital za njihov kulturni prispevek na predvolilni prireditvi.

Ludvik Kramberger

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE p. o.

Kranjčeva 12, MORAVSKE TOPLICE 69221 Martjanci
tel.: 069 48 210, telex: 35275 MorTo YU, telefax: 069 48 607

OBJAVLJA

- prosta delovna mesta
1. VODJA SKUPNIH STROKOVNIH SLUŽB, vodja službe za ekonomiko in finance
 2. ANALIZIRANJE IN PLANIRANJE
 3. RECEPTORSKA DELA
 4. PORTIRSKA DELA (2 delavca)
 5. VRATARSKA DELA (2 delavca)
 6. ČIŠČENJE PROSTOROV (8 delavcev)
 7. PRANJE IN LIKANJE PERILA
 8. KUHARSKA DELA (3 delavci)
 9. POMIVANJE POSODE (5 delavcev)
 10. PRIPRAVA IN IZDELAVA SLAŠČIC
 11. STREŽBA GOSTOV (2 delavca)
 12. ELEKTRIČNA VZDRŽEVALNA DELA

pogoji

- pod 1. — VS ali VŠ ekon. smeri
— 5 let del. izkušenj
— znanje enega od svetovnih jezikov
- pod 2. — VS ali VŠ ekon. smeri
— 4 leta del. izkušenj
— 3 mesece posk. dela
- pod 3. — SŠ gost. ali hotel. smeri
— 1 leto del. izkušenj
— nem. pasivno, angl. ali italj. pasivno
- pod 4. — KV gost. smeri
— 2 leti del. izkušenj
— nemšč. pasivno
- pod 5. — PK gost. smeri
— 2 leti del. izkušenj
— nemšč. pasivno
- pod 6. — PK
— 3 mesece del. izkušenj
— nemšč. pasivno
— VD, HM
- pod 7. — PK
— 6 mesecev del. izkušenj
— VD, HM
- pod 8. — KV gostinske smeri
— 1 leto del. izkušenj
— HM
- pod 9. — NK
— 3 mesece del. izkušenj
— HM
- pod 10. — VKV ali KV živilske smeri
— 2 leti del. izkušenj
— HM
- pod 11. — KV gostinske smeri
— 1 leto del. izkušenj
— nemšč. pasivno
— HM, VD
- pod 12. — KV elektro smeri
— 2 leti del. izkušenj
— VD

Delovno razmerje pod 1., 2., 8., 9., 10., 11. in 12. t. bo sklenjeno za nedoločen čas, pod 3., 4., 5., 6. in 7. za določen čas z možnostjo podaljšanja ali sklenitve delovnega razmerja za nedoločen čas. Kandidati naj pošljejo v 8 dneh pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev na zgornji naslov. O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izbiri.

KOMPAS

počitnice — domovina

- Kompasov športni klub — BOL — 17. 10. — 21. 10. tenis, jadranje, deskanje ... 1.750,00 din (prevoz iz M. Sobote in G. Radgone)
- Jesen na Lošinj — hotel Aurora — v oktobru sedem polnih penzionov 1.400,00 din (prevoz iz M. Sobote in G. Radgone)
- Jesen—zima v Rovinju — hotel Eden — sedem polnih penzionov, 1.650,00 din

počitnice — tujina

- PALMA DE MALLORCA, 7 dni, odhod 9. 10. 3.850 din
- KANARSKI OTOKI, GRAN CANARIA, 10 dni, odhod 16. 10., HOTEL IN APARTMANI
- KRETA, 4 dni, odhod 5. 10., cena 4.040,00 din
- TUNIS, HAMAMET, KARTAGINA, 4 dni, odhod 28. 10., cena 3.900,00 din
- VIKEND V GRČIJI, 4 ali 5 dni, z letalom in vlakom v oktobru, cena od 1.650,00 do 3.790,00 din

tečajji tujih jezikov vse leto — poseben katalog

potovanja — tujina z letalom

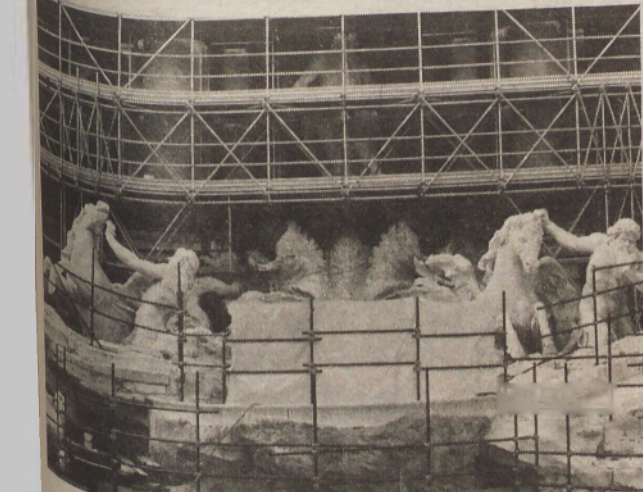
- LISBONA, 4 dni z obiskom Fatime, 3.400,00 din
- PARIZ, 4 dni, odhod 25. 10. in 11. 11., 4.460,00 din
- MADRID, 4 dni, odhod 19. 10., 4.200,00 din
- NIZOZEMSKA, 4 dni, odhodi 4., 18. 10. in 29. 11., 4.500,00 din
- CARIGRAD, 5 dni, odhod 4., in 11. 10., 3.450,00 din
- MOSKVA, LENINGRAD, 8 dni, odhod 16. 11. in 21. 12., 5.495,00 din
- LONDON, 4 dni v okt. in nov., 4.100,00 din
- CIPER, 5 dni, odhod 24. 10., 4.550,00 din
- ŠPANJA, 8 dni, odhod 5. 10. in 23. 11., 9.700,00 din
- EGIPT, 6 ali 9 dni, odhodi vsak teden, 4.980,00 do 9.920,00 din
- IZRAEL, GEOMANTIJA, obisk krajev čudežev, 7 dni, odhod 22. 11. in 28. 1. 1991, 8.388,00 din

strokovna potovanja

- programi in ogledi vseh važnejših evropskih sejmov
- LETALSKE VOZOVNICE POSREDOVANJE VIZ
- ORGANIZACIJA IZLETOV S SPOSOBNIMI VODNIKI IN UDOBNI MI AVTOBUSI
- V OKTOBRU: Velik katalog — Kompas smučanje 90/91
- OBROČNO ODPLAČEVANJE ALI POSOJILA ZA VSE PROGRAME
- ZAGOTOVLJENI PREVOZI OB ODHODU IZ MURSKE SOBOTE OZ. GORNJE RADGONE
- INFORMACIJE IN ŠE MNOGO PODROBNIH PROGRAMOV

KOMPAS G. RADGONA M. SOBOTA
telefon 74-741 neprekinjeno 21-312
74-265 vsak dan 22-332

POTUJTE Z NAMI!

Obmeta Trevi je sicer fotografsko dokumentirana, večji užitek pa bi gotovo slovit vodnjak v vsej svoji lepoti, ko bi železje na sliko zamenjali s cerkvi, novčiči z dobrimi željami pa ne bi doneli v prazno. Foto: Štefan Celec

nas vrnila v našo stvarnost: med drugim je znala tudi po naše sočno zakleti.

Tako po tej izkušnji tudi vsa velika bazilika sv. Janeza v Lateranu, ki sodi med resnično osrednje spomenike krščanstva celotni sklop lateranskih palač nista delovala tako, kot bi sicer. Izognili pa smo se tudi prvomajskemu shodu križacev in se umaknili v preteklost, posebno pobožno na tako imenovanih svetih stopnicah. Po izročilu naj bi šel po njih Juzus do Pilata, zdaj pa po njih drsa množica vernikov, predvsem tistih, ki bi radi prišli do Kristusove podobe, katere pa boja ni nikoli nihče narisal. Na vrhu stopnic je namreč kapela sv. Lovenca ali Sancta Sanctorum v neposredni bližini tega dela Rima, pa tudi cerkev sv. jeruzalemskega križa,

Z MILIJONOV NA BERAŠKO PALICO

Izgubljeno sedi ob robu ceste. Oblika je komaj še vredna tega imena. Prazno gleda predse. Uničile so jo droge. Ta dan še ni zaslužila niti centa. Noben fotograf z znamenitega Hollywoodskega bulvarja v Los Angelesu je ne najame za nekaj slik. Ničče ne ve več, da je bila nekdanj najznamenitejši fotomodel na svetu.

Začelo se je vse kot v pravljici. Ko ji je bilo 17 let, so se najboljši fotografi Danske pufili za ljubko najstnico iz Kjbenhava z dolgimi svetlimi lasmi in zapeljivim telesom. Njene mere: 91-56-89.

Z 20 leti je lepa Jeanette odletela v Atlantic City v ZDA na izbiro miss sveta, ki ga je organizirala revija Penthouse. Med lepotnimi kraljicami iz 28 držav je Jeanette zmagała, dobila naziv Pet of the Year in z njim bogastvo. Daril v nakitu, avtomobilih in denarju se je nabralo za milijon dolarjev.

Čez noč je postala tudi filmska zvezda: snemala na Havajih, Bahamskih otokih, v St. Tropezu. Stanovala je v najiminentnejših hotelih in spoznavala najlepše kraje sveta. Žal pa tudi napačne moške.

Pri 22 letih se je bogatašnja poročila s 34-letnim zobozdravnikom Kimom H. Zanj je bila to velika ljubezen. Toda mož jo je samo izkoriščal: »Čista groza. Z mojim denarjem si je kupoval avtomobile in kokain, prirejal razkošne zabave. Name je le vpil in mi delil udarce.«

Po poldrugem letu sta se ločila. Jeanette je poskušala v Hollywoodu novo kariero, a ni se ji posrečilo. Medtem so objavile filmsko Meko nove Jeanette.

Našel jo je eden tistih moških, ki prežijo na taka dekleta. 27-letni Oli Jacobs jo je porabil za snemanje pornografskih filmov. »Za 500 dolarjev sem morala prodajati

svoje telo za perverzne seksualne igre.«

Leto dni je Jeanette prenašala ponižanje. Potem je ušla. Zdaj živi s črncem Rayom, partnerjem iz pornografskih filmov. Januarja letos sta se poročila. »Ray je edini moški, ki me razume,« pravi Jeanette.

Fotografi se ne zmenijo za sicer še vedno privlačno deklet, tudi Ray ne dobi dela. V brezupni sta se vedno pogosteje zatekala k alkoholu in trdim drogam. Stanovanja nista mogla več plačevati, lastnik jima ga je odpovedal. Zdaj spita v starem avtomobilu ali pa v gorski votlini blizu Santa Monica. Umivata se v morju.

Jeanette berači po cestah. Včasih se vrne z 20 dolarji, včasih jih ne nabere niti deset. Dekle, o kateri so sanjali vsi moški, je na koncu: »Če mi ne bo nihče pomagal, bom morala med prostitutke. Tega se panično bojim...«

ŽENSKESKE V SALVADORJU

Z razmahom družbenih gibanj se v Salvadorju od leta 1986 razvija tudi žensko gibanje. Ne da bi jim javnost in mediji namenili posebno pozornost, je nastalo več ženskih organizacij in institucij, ki so jih ustanovile gospodinjice, kmetice, študentke in ženske, katerih družine so pobegnile iz države. Kot vse druge organizacije v državi so tudi ženske organizacije neprestano žrtve napadov in zastraševanj vojske in eskadronov smrti. Kaj pomeni ženska politika v družbi, kjer od začetka 80. let divja državljanska vojna?

Inštitut za ženska raziskovanja, izobraževanje in razvoj (IMU) je bil ustanovljen leta 1986. Težišče dela inštituta je v izobraževanju žensk različnih socialnih slojev. Poleg raziskovalnega dela ima ustanova tudi žensko knjižnico, daje pa jim tudi redno tedensko pravno pomoč. Pravni nasveti zajemajo specifične ženske probleme, kot so odnosi na delovnih mestih, zlorabe in nasilje v zakonu ter spolno nasilje nad ženskami. Novembra lani so vojaki ubili soustanoviteljico in voditeljico inštituta Normo Herrera, sedaj pa organizaci-

jo vodi Nora de Garcia, ki pravi, da je večletna državljanska vojna v Salvador prinesla smrt in razdejanje. Težo vojne najbolj občutijo ženske, ki so se zato združile in ustanovile center, kjer se lahko srečujejo in izobražujejo, da bi tako dobile bolj aktivno vlogo v salvadorski družbi.

V desetih letih vojne je ovdodelo kar 40 odstotkov vseh Salvadorčanov, ki morajo sedaj ne samo vzgajati svoje otroke, ampak svoje družine tudi same preživljati. Mnoge niso imele in še vedno nimajo možnosti za šolanje, zato si iščejo zasluzka v neformalnem sektorju, kot male prodajalke, ki skupaj s svojimi otroki preživijo po cele dneve na cesti.

Veliko žensk je tako postalo samostojnih in finančno neodvisnih, zato se je odnos do njih v Salvadorju spremenil. Z žensko problematiko se ne ukvarjajo več samo v ženskih organizacijah, ustanavljajo tudi vladne komisije, ki podpirajo dejavnost žensk.

Glavni cilj raziskovalnega dela inštituta je ženskam razjasniti vzroke njihovih problemov. Vendar sta obe sprti strani v državljanski vojni, gverila in vojska,

spoznali, da ženske v Salvadorju postajajo zelo pomemben dejavnik družbenih sprememb v državi. Zato poskušata obe sprti strani skupinam, kot je IMU, onemogočiti delo, tudi na nasilen način kot v primeru lani ubite predsednice inštituta Norme Herrera.

Nikoli več čiščenja, le še zalivanje! To je moto lastnikov tegale vznemirljivega vozila z ulic francoskega mesta Angers. Tamkajšnji študentje tehniške visoke šole so sklenili spremeniti star peugeot v travnik na štirih kolesih. V treh tednih jim je imenitno uspelo. Zdaj le še zalivanje in tu in tam malce pristrizanje.

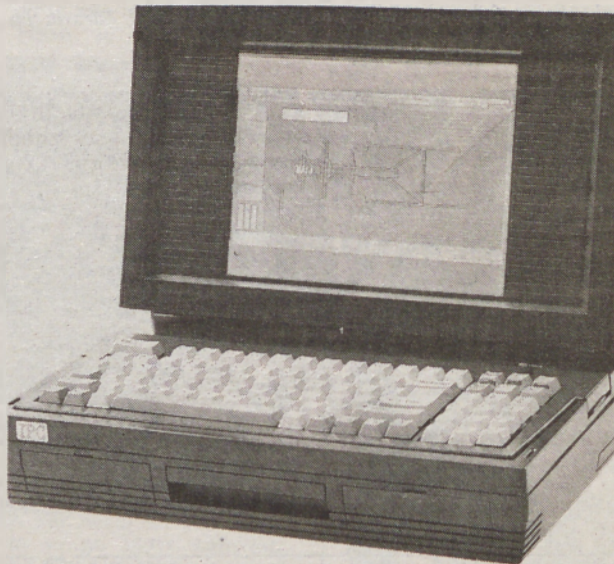

dolg kanal in z njim namakali dva hektarja polj. Namakanje je bilo v tem podnebnju nujno. Petra je nastala v tistem kraju ravno zato, da bi na dnu kotline zbirala vodo za vse okoliško območje. Njen nastanek tam torej sploh ni naključje.

Arheologija v novjšem času ne išče več samo velikih spomenikov, ampak, vsaj na Bližnjem vzhodu, tudi druga znamenja človeških posegov v naravo, torej »kontekst« velikih spomenikov. Tako šele zdaj odkrivajo Nabatejce. To starodavno ljudstvo ni slovelo po dragocenih spomenikih. Sedanje raziskave več povedo o njihovem vsakdanjem življenju: kmetijstvu, boju proti eroziji in suši.

Odkrili so vodovode čez strma pobočja in naselja v njihovi bližini. Kakšnih 50 kilometrov od Petre izkopavajo celo vas. To je Kirbet ed-Dari ali »Ruševine groba«. V njej so svetišče in grobišče, oljarna in prebivališča, vsega skupaj dvajset stavb. Domnevajo, da se je gradnja vasi prilagajala izključno preskrbi z vodo in da je bil kanal z vodo speljan po grebenu nad vasjo.

VAŠ EDINI SPREMLJEVALEC

IPC PORTADESK 386SX

PODJETJE ZA POSLOVNO INFORMATIKO, MURSKA SOBOTA. GRAJSKA 1 A; tel.: (069) 21 353, KI JE EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK IPC ZA JUGOSLAVIJO.

je blagovna znamka ESSEX ELECTRIC PTE LTD SINGAPORE.

PLEŠOČI KVAS

Angleški vrtnarji se, kot je dobro znano, pogovarjajo s svojimi rožicami. Zakaj torej ne bi nekaj japonskih pekov priskrbelo svojemu kruhu malo glasbe? Shikishima, velika pekarna iz Nagoye, zatrjuje, da klasična glasba odlično razgiba kvas in izboljša okus belemu kruhu. Zato ravnanje takole: testo najprej porinejo v zamrzovalnik, potem pa mu tri dni predvajajo Beethovno.

Ta kruh potem prodajajo pod imenom pasco adagio — nič čudnega, saj ima kvas, po besedah Yukichija Minowe, komercialnega direktorja Shikishime, najraje prav ta počasni tempo. »Glasba v tempu adagia daje kruhu neprijetno boljše, slajši okus,« pravi.

Očitno pa glasba ni samo točka rož in kvasa, saj jo na japonskem uporabljajo tudi izdelovalci riževega žganja; v žganjarju Ohara Shuzo, denimo, svojem klasičnemu sakeju dvakrat na dan predvajajo Mozarta. »Mozartov organizem glasba ohranja življenje,« pravi Fumiko Ohara, predstavnic žganjarne.

Kaj pride zdaj na vrsto? Morda Frank Sinatra že to jesen prišel v Bordeaux, da bi znanim tim vinogradom prepeval svoje največje uspešnice? Kdo bo, utegne biti letošnja trgarska res izjemna.

NA ARKTIKI JE 15 Odstotkov MANJ LEDU

Znanstveniki opozarjajo, da se v desetih letih na Arktiki plast ledu »dramatično« smanjela, kar je lahko neposredna posledica segrevanja našega planeta. Podatki, ki so jih zbrali na območju severno od Grenlandije in ki so jih zdaj objavili v reviji Nature, kažejo, da se je na površini 300.000 kvadratnih kilometrov količina ledu zmanjšala za 15 odstotkov. Zaradi topljenja ledu lahko na severni polobli nastane velike podnebne spremembe, ogrozile pa bi jo lahko tudi katastrofalne poplave. Vendar pa strokovnjaki menijo, da bi bilo treba te spremembe še natančneje spremljati in ugotoviti, ali gre za tako imenovani učinek tople grede ali pa le za običajne podnebne spremembe. Na učinek tople grede znanstveniki že dolgo opozarjajo. Zaradi izgoritve fosilnih goriv se v visokih plasteh ozračja namreč kopičijo plini, ki preprečujejo odvajanje večne toplote z Zemlje.

PRVI EKOLOGI

Nabatejci, prebivalci Petre v Jordaniji, kjer dandanes odmevajo strelji, v začetku našega štetja niso le nadzorovali prometa s karavanami med Sredozemskim in Rdečim morjem, Arabijo in Mezopotamijo, niso le zgradili svojevrstnega bisera — Petre, ampak so bili, kot ugotavljajo zadnji čas, prvi ekologi na svetu, dva tisoč let prej, preden se je uveljavila ta veda kot znanost.

Odprava francoskega centra za znanstvene raziskave (SNRS) je pod vodstvom geografa in arheologa Pierra Gentella raziskala več kilometrov okolice Petre in odkrila sledove intenzivnega in metodičnega kmetijstva, polja, obdana s kamnitimi ograjami; starodavni prebivalci so skrbno počistili kamenje s polj in ga porabili za ograje, ki so zemljo varovale pred erozijo. Od teh ograj in

jarkov so ostale le ruševine, a se po fotografijah iz zraka še zmeraj dobro vidi, da so ponekod prečkale cele doline na občutljivih, a pomembnih krajih. Dobro vidne so na primer ob vznožju masiva Džebel Eš-Sara. Po črepinjah lončenih posod, ki so jih našli v teh krajih, sklepajo, da so terase, jarki in zidovi nastali v dobi Nabatejcev ali malo kasneje v bizantinski dobi. Znanstveniki pravijo, da so se tamkajšnji prebivalci zavestno in organizirano bojevali proti eroziji. Dokazov o tem je toliko, da vseh niti še niso mogli proučiti. Ob vznožju Džebela Eš-Sara so dve dolini, ki se združujeta, popolnoma obvarovali pred erozijo. Na dolžini dveh kilometrov so z jarki oblikovali strmine v terase in tako preprečili drsenje tal.

Nabatejci pa se niso le branili, so tudi napadali. Vzdož potoka Muse so izkopali 800 kilometrov

Najdražja vaza

Najdražjo vazo v zgodovini človeštva hranijo v muzeju v Dresdnu. Gre za izreden primerrek kitajske umetnosti, ki je v 18. stoletju spremenil lastnika za neverjetno ceno. Pruski kralj Friedrich Viljem je prodal vazo svojemu prijatelju, saškemu volilnemu knezu Avgustu, za 400 vojakov. Avgust, ki se je proslavil z gradnjo razkošnih dvorcev v Dresdnu, pri nakupu ni okleval. Vaza je potem krasila njegov dvorec.

ALBANSKA IGRA

Ugibate, zakaj nemška marka raste, vrednost jena pa pada? Morda so krivi Albanci. Neverjetno, ampak resnično: najrevnejša evropska država je pomemben igralec na trgu tuje denarja. Po podatkih zahodnih bank da vsak dan na trg denarja približno milijardo dolarjev, približno toliko kot vložijo srednje velike ameriške in evropske banke. »Albanija je vsega spoštovanja vredna partnerica,« pravi Cyrus Whitney, šef newyorške podružnice zahodnonemške Commerzbanke, o kateri domnevajo, da trguje z Albanijo. Kaže, da Albanci z lahkoto sledijo denarnim tokovom, pa naj so še tako izolirani. »Dobro vedo, kaj počnejo,« pravi član poslovodnega odbora ene največjih ameriških bank, ki se je pred nedavnim vrnil z raziskovalnega pohoda v Albanijo. In bil je tako prevzet nad tistim, kar je videl — nad računalniškimi centri, prav na Zahodu vzgojenimi albanskimi poslovneži — da se bo njegova banka potrudila in čimprej navezala trdne vezi s Tirano.

NADLEŽNA FOTOGRAFIJA

Na nekaterih parkiriščih v Soboti, med bloki in še kje je mogoče najti ostanke nekdanjih vozil. Le-ti so brez tablic, zrvajela »plehovina« kazi okolico. Lastniki bi lahko tudi zaradi svoje vesti odstranili vozila — ta audi smo našli na parkirišču za Blagovnico.

N. Juhov

Vaš takojšen dobiček

Od zastoj penečega vina do pozdravnega žetona

Kratek izlet v Graz z zaključnim obiskom v Casinu je v vsakem primeru dobiček. Še posebno do 30. decembra; do tega dne dobite ob svojem prihodu v Casino pozdravni žeton v vrednosti 200 ATS. Če izredno znižani vstopni ceni 140 ATS za dobrodošlico vam bomo posrežili s kozarcem penečega vina Rouge & Noir. Izrežite ta kupon in ga prinesite k nam v Casino Graz. Veselimo se vašega obiska!

CASINO GRAZ

Stavite!

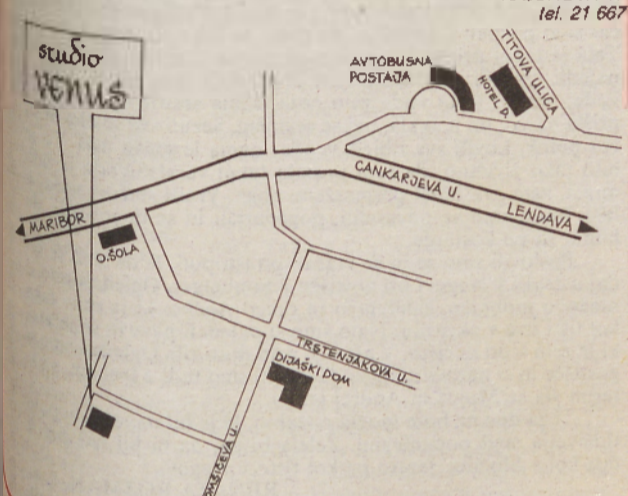
Landhausgasse 10, A-8010 Graz. Ta ponudba velja do 30. decembra 1989, 15. ure dalje. (Pri vstopu in igri veljajo splošna pravila).

Varava ni obdarovala, vsi ljudje z lepoto. Kljub temu je lepota želela volje. Negovati se — zgledati negovano pomeni biti v premoči pred drugimi

Obiščite STUDIO ZA NEGO TELESA VENUS, ki odini v Murski Soboti poskrbi za celotno nego telesa.

Rešujemo problem celulita z ROČNO LIMFNO DRENAŽO, kombinirano z najnovejšo aparaturo SLIDE STYLER. Priljubljen vam gube na obrazu? Uspešno vam pomagamo z MIDLIFTOM. Masno postajanje, prav prijetno se bo ogreli v SAVNI in ohranili zagorelost ob pomoči SOLARIJA. MASAŽA CELEGA TELESA. Proti utrujenosti, za boljše počutje in tudi za izgubo kakega kilograma AROMATIČNA TERAPIJA s preparati iz naravnih zdravilnih zelišč znane firme DECLEOR iz PARIZA. Ekskluzivno in uspešno NEGUJEMO VSAKO KOŽO, predvsem pa zaposlenih žensk, z najboljšimi klinično testiranimi preparati na osnovi naravnih zeliščnih sestavin svetovno znanega INŠTITUTA MATIS iz PARIZA. Posobna nega za mladostnike — pomagamo odpravljati akne s posebnimi preparati HELIABRINE. MANIKIRAMO in vam naredimo tudi UMETNE NOHTE, da boste imeli lepše roke. Vse vaše porabljene na svoje noge, privoščite jim dobro PEDIKURO in MASAŽO. Vse stvari vam bomo tudi uhanje — brez bolečin. Obiščite najmoderneje urejen FRIZERSKI STUDIO s terapijo z ampulami PROTI IZPADANJU LAS in ZA KREPITEV LASNEGA KORENA. V STUDIOJU bo ZDRAVNIK DERMATOLOG 1-krat mesečno, tedensko bo prišel ZDRAVNIK AKUPUNKTUROLOG, ki bo pomagal pri zmanjševanju telesne teže in odpravljanju drugih tegob, ki jih prinaša sodoben čas. Vse stvari konkurenčne. Če se odločite za pakete (10x), dajemo popust. Delamo s 100% sterilnim materialom. Pričakujemo vas v STUDIOJU VENUS — za vas viš. med. sestra **MARIJA CIPOT** KAJUHOVA 17 tel. 21 667

MLEČNI ZOBJE IN ONESNAŽENOST

Mlečne zobe, ki jih izgubljajo poljski, madžarski in vzhodnonemški otroci, bodo odslej skrbno zbirali in jih pošiljali na Norveško, kjer jih bodo proučevali znanstveniki na univerzi v Bergenu. Opazili so namreč, da zobna pulpa vsrkava svinec, baker, cink in druge elemente iz zraka in hrane. Z raziskavo te pulpe bodo prišli do dragocenih podatkov o onesnaženosti okolja in o tem, koliko škodljivih snovi vsrka telo. Znano je, da so vzhodnoevropske države v tem pogledu prvovrstni laboratorij.

NEGA KRAVAT

Kravate spravljamo navadno na lastnem obešalniku ali na močno napetem širokem traku na vratih omare, tako da se čim manj zmečkajo. Mečkanje kravate preprečimo, če vložimo v kravato kos lepence ali trde plastike, ki smo jo izrezali natanko po obliki kravate. Sveže madeže po jedi takoj popivnemo s kosom kruha, potem pa očistimo s čistilno pasto ali čistilno vodicco. Če je kravata bolj umazana, jo operemo v čiststem bencinu. Pri pranju z bencinom kravate ni treba razparati. Če peremo v raztopini blagega detergenta, pa moramo kravato razparati, da ločimo podlogo. Kravato hitro operemo, osušimo v mehki krpi in še vlažno zlikamo.

Zmečkane kravate likamo na obeh straneh prek vlažne krpe.

Škodljivost azbesta

Iz ameriške agencije za varstvo okolja so sporočili, da bodo v naslednjih sedmih letih v ZDA prepovedali vse izdelke iz azbesta. Agencija za varstvo okolja je prvi korak v prizadevanju za prepoved ali vsaj omilitve uporabe azbesta naredila že leta 1972, ko je strupeno snov uvrstila na seznam toksičnih onesnaževalcev zraka. Pozneje so ugotovili, da so v azbestu kancerogene snovi in svetovali na primer šolam, naj odstranijo vse azbestne obloge. V začetku prihodnjega leta ga bodo nehali uporabljati v avtomobilski industriji, dve leti pozneje pa tudi v gradbeništvu.

PASJI ZADAH

Angleški psiholog Roger Mugford se je dolga leta ukvarjal s pasjim ustnim zadahom. Pred kratkim pa je v trgovski hiši Harrods predstavil svojo prvo pasjo zobno pasto, ki naj bi odlašala ustni zadah sedmim milijonom angleških čukov. Ko je očistil zobe nekemu irskemu setru, je dejal, da imajo psi radi njegovo zobno pasto, ker ima okus po sladkorju.

Ptičje jate

S pomočjo računalnika se je znanstvenikom prvič posrečilo rekonstruirati let ptičje jate. Ugotovili so, da jata nima vodje, ker ta ni potreben. Skupina strokovnjakov ameriške univerze Rhode Island z zoologom Frankom Herperjem na čelu je na podlagi računalniškega modela ugotovila, da oblika jate nastaja sama od sebe, ker se vsaka ptica ravna po nekaj preprostih pravilih. Vsako ptico privlačijo njene sopoltnice in središnji del jate.

Čudovita kosilnica

Travo je mogoče kositi na tri različne načine: srečni vrtičkar lahko to stori sam, lahko najame koga drugega, lahko pa se tudi popolnoma avtomatizira. Za kaj takega mora najprej kupiti imenitno napravo, ki se imenuje lawnranger (približen prevod: travnati potepuh), majhno električno škaflo s kolesi in rezilom. Poganjajo jo baterije. Če tega potepuha spustite na trato, vam jo mimogrede pokosi, medtem pa lahko vi ležite. Potepuška so naredili v Marylandu in ima petnajst infra rde-

čih senzorjev. Ti skrbijo, da se kosilnica vztrajno premika po začrtani poti. Lastnik mora najprej napravo ročno peljati po površini, ki jo je treba pokositi, ta pa si jo potem za vselej vtisne v spomin. Ko čudovita kosilnica ugotovi, da ni več nepokošene trave, se sama ugasne.

Krasno ne pa popolno, pravijo izdelovalci. Zato bodo svojega potepuha že drugo pomlad opremili z optičnim detektorjem, ki bo opozarjal na ovire na poti, predvsem grme in drevesa.

Kuhajte z nami

Pogača z grozdem

KRHKO TESTO zamesimo iz: 45 dag moke, 1/2 zavitka pecilnega praška, 20 dag masla, 9 dag sladkorja, soka pol limone, za nožev konico soli, 7 do 8 žlic kisle smetane, 2 rumenjakov. NADEV: Približno 1 kg opranih in dobro odcejenih grozdnih jagod, 1/4 l goste kisle smetane, 12 dag sladkorja, 1 jajce, 2 žlici drobtin, cimet; jajce (ali mleko) za mazanje, sladkor za potresanje. KRHKO TESTO: Moko presejemo na desko skupaj s pecilnim praškom. Dodamo maslo in ga z nožem v noki sesekljamo. Primešamo še sladkor, limonin sok, sol, kisló smetano, rumenjaka. Na hladnem hitro pognetemo v testo. Testo razvaljamo in zložimo. Valjanje in zlaganje trikrat ponovimo. Nato damo testo za pol ure počivat v hladilnik ali hladno šrambo. Spočito testo razvaljamo za prst debele in ga položimo v pomaščen pekač. Potresemo ga z grozdnimi jagodami in polijemo s smetano, v katero smo zamešali sladkor, jajce, cimet in drobtine. Iz testa, ki ga ob straneh odrežemo, naredimo mrežo čez nadev. Pomažemo z jajcem ali mlekom in rumeno zapečemo. Ponudimo toplo in ohlajeno.

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50, tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136, Telefax: (069) 21 136, Za prvo osemletko proti kanalu

Čenjeni!

Dovolite nam, da Vam sporočimo, da imamo v zalogi oblačila za jesen. Vedno se trudimo, da bi prisluhnili Vašim željam in potrebam. Posebej Vam priporočamo nakup ženske in moške usnjene konfekcije.

In še nekaj Vam želimo napisati. Ne bodite v skrbeh. Ob nakupu bomo našli skupni jezik; če bo potrebno, Vam bomo pomagali z obročnim odplačilom. In tudi odpiralni čas smo prilagodili Vašim željam. Odprto imamo vse do dvajsetih. Želimo Vam še lepo jesen in veselo trgatve!

S spoštovanjem!

Vaš Bim

EKOLOŠKI CENTER ZA VZHODNO EVROPO

V Budimpešti so odprli mednarodni raziskovalni center, ki naj bi vzhodnoevropskim državam pomagal pri reševanju ekoloških problemov. V regionalnem centru za človekovo okolje bodo izobraževali strokovnjake, vanj se bodo stekale informacije, raziskave pa bodo potekale predvsem na področju energetike in varovanja zdravja. Zahodne države so zbrale 10 milijonov dolarjev, kar naj bi zadostovalo za triletno delovanje ustanove. Čeprav za center prispevajo dežar vlade, bo deloval kot neodvisna organizacija in se ne bo vmešaval v politična vprašanja. Vse druge države se lahko pridružijo, če bodo prispevale delež za financiranje njegove dejavnosti.

NASVET

Preslodelo juho ali omako lahko rešimo. V jed damo olupljen krompir in kuhamo 5 do 10 minut. Krompir vsrka odvečno sol, odstranimo ga in ponudimo jed. Lesena nabodala so lepa in praktična, le da se na žaru rada vnamejo, ali pa zoglejijo. Kaj lahko storimo? Nabodala namakamo dvajset minut v hladni vodi. Šele nato nabodemo nanje koščke mesa ali zelenjave.

V BOJU S PLESNJO

PRIPRAVA STANOVANJA ZA ZIMO

Vlaga in plesen sta napadli stanovanja. Plesen preprečimo z zračenjem, pa tudi s pripravo barvo. V poletnih dneh so stene dobro presušile, sedaj pa jih odstranimo sledove plesni in pripravimo stanovanje za zimo.

Če se je na stenah že nabrala plesen, je ne praskamo stran. Pri praskanju se odlučijo trosi, plavajo po zraku in jih vdihavamo.

NASVET

V avtomobilu pravilo o spretnosti ne velja zmeraj. Če se vam s sedeža zvalja predalček, ga pustite iz rok zdrsne kaseto z glasbenimi posnetki, če s police pade predalček na pram parkirišču, ko bo avtomobil varno stal. Le v primeru, če se predalček vrže na pedalom in vas ovira med vožnjo, kaže pobiti: z ustavljanjem avtomobila v varnem kraju, ne s takojšnjim pobiranjem.

RADIO MURSKA SOBOTA

5 NAJ

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota.

1. Sacrifice — Elton John
2. Sm na srcu — Andrej Šifrer
3. Lily was here — David. A. Stewart & Candy Dufler
4. Nancy iz Ljubljane — Big Ben
5. Voice — Madonna

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s priložnim: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu RMS (UKV 87,6 MHz ali SV 100,0 kHz) ob petkih od 18. do 19.

SESTAVIL MARKO NAPAST	MANDATAR	DRŽAVA V ZDA	OKRAJŠAVA ZA AVSTRALSKI ŠILING	TISKANA IZDAJA	PERZUJA	SIV KOHLI	PREPEČENEC
KLAVIRSKI VIRTUOZ							
PROVINCA IN JEZERO V KANADI							
PRESLEDEK MED STOPNICAMI							
BIZMUT			ŠPANSKO Z. IME				
AMERIŠKI KEMIK ONSAGER			IGRALLEC BARIČ		CETINJE		
DODATEK K POGODBI					BRKATI OREL		
OVRATNA RUTA				IGRALKA BEGOVIČ			
PRVI ŠUMNIK V NAŠI ABECEDI				SLAB UČENEC			
NEKDANJI IZRAELSKI ZUNANJI MINISTER			SLOVENSKI BALETNIK				
			INDONEZIJSKI OTOK				
NATRIJ				BICIKEL			
				BORIS PANOR			
MESTO V SREDNJI ALBANJI							
IGLAVEC, POGOSTEN NA POKOPALIŠČIN							

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: maskota, anorit, heroina, Aman, TN, Go, akna, Ono, ris, Nabucco, O, SK, AV, Vital, iranist, Navarra, Aka, akt.

Naše misli o kajenju

Minil je teden boja proti kajenju. Po radiu, televiziji, v časopisih in v šolah smo lahko slišali ali prebrali marsikaj o škodljivosti kajenja. Nekateri začnajo kaditi zelo zgodaj, ker mislijo, da bodo videti s cigareto v ustih bolj odrasli in pomembnejši. Še najbolj škodljivo je, če ljudje kadijo takoj zjutraj, ko vstanejo, še preden pozajtrkujejo. (Simona)

Kadilci ogrožajo tudi nekadilce. Zelo so izpostavljeni predvsem otroci. V prvem letu pogosto zboleajo za bronhitis in pljučnico, če je njihova mati kadilka. Tobačni dim povzroča rak v ustni votlini, grlu, požiralniku, na trebušni slinavki in sečnem mehurju. (Lidija)

Pri kajenju 10 cigaret na dan se v desetih letih prilepiti na sluznico grla, sapnika in bronhijev okrog kilogram katrana. Petindvajsetletni kadilec, ki pokadi 2 zavojčka cigaret dnevno, ima 9,3 leta krajšo pričakovano dolžino življenja kot sovrstnik nekadilec. (Gordana)

Mnogo ljudi umre, ker zaradi kajenja zbolijo za pljučnim rakom. Pri nas doma nihče ne kadi. (Lea)

Moja mama je nekoč kadila. Ko sem začela hoditi v šolo, sem ji velikokrat dejala, da ne sme kaditi. Nekega dne je sklenila, da se bo odvadila. In tako je tudi storila. Zdaj se počuti veliko bolje. (?)

Tudi moj oče kadi. To me zelo moti, še posebej, če je v isti sobi kot jaz. Ljudje, ki so govorili po televiziji, so rekli, da jim gre zdaj vse lažje od rok kot prej, ko so kadili. (Natalija)

Kajenje je grda razvada človeka, ki uničuje njegovo zdravje. Ogorki cigaret pa povzročajo tudi požare. (Mirjam)

Mladi nikakor ne bi smeli kaditi. Cigareta naj bo zanje strup, ki povzroča raka, bolezni, ki pelje v smrt. (Gordana)

Učenci 4. c razreda, OŠ Edvard Karelj, M. Sobota

FČEJLA

Bilau je leto. Somo se začuje: »Bzz, bzz, bzz...« Tan je bilja fčeja, ka je seja sestra na majko. Ta se je pa tak nauro obrnula, ka se je fčeja zasaga...
Naidnauk se pa somo teka tak opasnoga zderej, ko san majšila, ka se svejt podejra. Tak se je čulo: »Auuu, ajde friško en berbiru vodej, ka mo vaček fčeak ferček!«
Ge se usura odbižija po vodan pa praven: »Aje friško vodna, ka mejra!«
V tiston momente spadae dáboka točno Lidečke, moje sestre, na negau, te pa zača ta ešče bole tutele.
Ge pa kriču: »Friško, friško, mejra!«
Ge se naura odbižija, te se pa spoteknem, pa tiste berbiru vodej obrneja Lidečke točno v obraz.
Ta pa začne kričete kak zmejšana: »Tij krava ena, ka ne vjšeš, ge odes!«
Ge san ujoj pa pravla: »Tij magarac zmejšane, ka se pa taj zderejaš, kak če be se svejt podejro, tebe pa spadae na nogau somo enu gnijlu dáboka!«
Mateja Skrabec, 8. r.
OŠ K. D. — Kajuh, M. Sobota

Nenavadno doživetje

Počitnice so bile zelo lepe. V tem času sem marsikaj doživel. Del počitnic sem s starši preživel na morju. Da ne bi bile preveč enolične, smo sklenili, da bomo obiskali dva turistična kraja ob slovenski obali. V Umagu smo se v pristanišču vkrcali na veliko ladjo, ki lahko pelje do 450 potnikov.

Bil je lep sončen dan, morje je bilo mirno, vetra ni bilo, a kapitan ladje je napovedal, da se približuje burja. Vožnja je potekala prijetno. Razen nas treh so bili na ladji Nemci, Švedi, Nizozemci... Na eni strani nas je spremljala istrska obala, na drugi pa odprto morje, kjer smo v daljavi videli majhne in velike ladje. Peljali smo se mimo Savudrije, ki je najvzhodnejša točka naše obale. Pripeljali smo se v Benetke, kjer smo si ogledali stari del mesta. Po lesenih škripajočih stopnicah smo se vzpenjali na visok zvonik, od koder je bil lep razgled na vse strani. Zgoraj je močno pihalo, zato nismo dolgo vzdržali. Vrnili smo se na našo ladjo in ugotovili, da morje precej valovi. Kapitan je odločil, da se ne bomo ustavili v nobenem turističnem kraju. Naredili smo velik ovinek v italijanskem zalivu, odkoder smo videli velike hotele in zasidrano ladjo z imenom Ljutomer. Nameravali smo jo razrezati, ker je bila že dotrajana. Pripluli smo na odprto morje. Nebo je postalo vse bolj temno in veter je valove podil proti nam. V začetku je bilo to zabavno, ko pa so postali vedno večji, nam je v kosti stopil strah. Bili smo sami sredi morja, le kdaj pa kdaj smo na površini zagledali kak gliser. Pluli smo tik ob balonih, ki označujejo globino morja. Valovi so se poigravali z našo velikanko, kot so sami hoteli. Tuji turisti so bili zelo glasni, zato je prišel kapitan in rekel: »Kein problem!«

Nismo nadaljevali s počasno vožnjo. Valovi so postajali višji in višji, tako da so skoraj pogoltnili našo ladjo. Ker je bilo pristanišče še zelo daleč, nam je bil dolgčas. Nekateri švedski turisti so se smejali, da ne bi bilo drugih strah. Naša ladja se je dvignila, nato pa so jo valovi spet skoraj pogoltnili. Počasi smo se bližali cilju. Burja nam je pihala naravnost v obraz. Končno smo pripluli v pristanišče. Celi smo bili slani od soli, ki jo je nosil veter v drobnih kapljicah. Vsi srečni smo stopili na kopno.

Igor Nedeljko, 7. r., OŠ Križevci pri Ljutomeru

Dan, poln lepih doživetij

Z mamo, s sestro Ciliko in z njenim možem smo se dogovorili, da bomo šli v Slivnico, domov grede pa se bomo ustavili v Negovi. Napočil je dan odhoda. Najprej smo se odpravili v Maribor, kjer smo kupili ribe za akvarij, nato smo si ga pa ogledali. Takoj pri vratih smo videli opico, ki sta v kletki. Pri njima je bilo zelo zabavno. Videli smo tudi morske živali: želve, morske zvezde, rake, morske konjčke in vse drugo. Na drugi strani akvarija pa so bile živali, ki živijo v močvirju in na suhem. To so bile kače, krokodili, kuščarji, bele miši in seveda ge. Na žalost smo morali naprej in postala sem slaba volje. Čez čas smo prispeli v Slivnico. Na srečo so bili naši znanci doma. Teta je takoj pripravila malico in prinesla pijačo. Ko smo se najedli, smo šli na vrt. Ob njem je tekel živahen potok, z malo vode, vendar je ta voda zelo čista. Moja sestrična, ki je tudi prišla na vrt, mi je rekla, naj se sezujem. Sezuli sva se obe in čez potok. Lovili sva ribice, vendar nama je vsaka ušla. To je bilo tako živahno, da sem postala takoj vesela. Voda je bila mrzla, zato sva imeli premržene noge. Vrnili smo se nazaj k hiši. Malo smo se poveselili, pogovarjali in se dogovorili, da bomo šli po kostonje.

Poslovlili smo se in se vračali po isti poti, le da smo se sedaj ustavili v Negovi pri gostišču Kramberger. Ogledali smo si njegovo grobnico, šahovnico in opico Ančko, ki je prav tako kot tisti dve v akvariju. Nato smo si ogledali pave in jezero, ki je zelo lepo in čisto. V njem je zelo dosti rib. Ogledali smo si gostišče in si naročili pijačo. Govorili smo tudi z Ivekom, s katerim sta se Mojca in Andrej igrala.

Tega dne ne bom mogla pozabiti, ki je bil najlepši in poln doživetja med počitnicami. Zelela bi pa, da bi bil naš potok čist kot v Slivnici, jezero pa kot tisto v Negovi. RENAIA ROŽMAN, 8. r., OŠ Dobrovnik

Nenadoma mu je tako vroče, da si mora zrahljati samovoznico in odpeti ovrtnik pri srcaji. Vstane in se hoče posloviti.
»Nikamor se ti ne mudi, Valentin! Žena lahko z večerjo počaka. Po vojni bom moderniziral Murin. Takšne načrte imam v glavi, da bodo Murinčani kar ostrmeli, ko jih uresničim. Uresničil jih bom!« trešči s pestjo po mizi, da poskočijo kozarci.
»Triindvajset let so me preganjali Slavi. Horthy mi je prinesel svobodo, oblast pa me šele čaka. Čimdalje bom moral čakati, tem bolj bom zaropotal. Kitartas, Veren!« Škrilec ima od samega navdušenja solze v očeh.
Glattstein ga ne posluša. Prav malo ga brigajo gradbeni načrti, ki silijo iz njegovih od pelinkovca omotičnih možganov. Tudi oblast, ki je nanjo čakal četrto stoletja, mu je deveta briga. Verenovo sporočilo ga je preveč vznemirilo, da bi lahko mislil na karkoli drugega. Ne boji se, priznati pa si le mora, da mu ni vseeno. Najraje bi kar nočaj stopil k orožnikom, samo da bi se znebil negotovosti. Kar spotoma domov. Še pred večerjo, da bo skrb za njim. Kvečjemu pet minut se bo zamudil. Orožniška postaja je kar za naslednjim vogalom, komaj majhen ovinek na poti domov. Potem bo vsaj mirno spal. Drugače pa si bo vso noč po nepotrebnem razbijal glavo. »Kaj le hočejo od mene? Kaj le hočejo?«
»H Katrci pojdiva, Valentin!«
»Nocoj ne morem, Karči! Pozno je že. Klara me čaka z večerjo. Kdaj drugič.«
»Samo kozarček si ga bova spila vsak. Na moj račun.«
»Jutri, Karči! Tudi jutro bo dan.« Odsotno strese prijatelju desnico in naglih korakov odide.

»V tej sobi boste prenočili.« Desetar odpre vrata v sosednjo sobo in prižge luč. Oprema v sobi je pisarniška, a prostora očitno ne rabijo.
»Tam je klop. Na njej se za silo lahko naspite,« reče in hoče zakleniti vrata.
»Ponoči moram večkrat na stran.«
Orožnik ga odvede na stranišče. V umivalnici je vedro, ki ga sme vzeti s seboj.
»Takšna potegavščina! na bolj zvit način me ne bi mogli zvabiti v past. Prekleta, kako otročje lahkomišelnost sem se pustil ujeti! Zbogom skrivališče! Da bi vsak Klari sporočili, kje sem. Nesrečna ženska vso noč ne bo zatisnila oči. Zakaj so me le aretirali? Kaj imajo zoper mene? Za mojo partizansčino razen Klare ne ve nobena živa duša. Da bi prišla ovadba prek Mure, je izključeno. Tudi za Šarlotu ne morejo vedeti, da je v hosti.«
Pozno v noč se sprehaja sem ter tja po sobi in zaman tuhta, zakaj so ga aretirali. Navsezadnje ga le premaga spanec. Utrujen

25
od težkih misli utrne luč, leže na klop in se pokrije s plaščem. Za zglavje mu služi suknič. Zaspil šele proti jutru in se zbudi s težko glavo, še preden pridejo naslednjega jutra ponj.
»Ura je šele sedem, toda gospod detektiv je že tukaj. Radoveden je, željan, da vas zasliši,« reče orožnik zasmehljivo. Bil je isti orožnik, ki ga je snoči zadržal na postaji.
»Na stranišče smete. Vedro boste izpraznili in oplaknili. Umili se boste pozneje. Zajtrkovali boste prav tako šele po zaslišanju. Plašč pustite kar tukaj!« Pospremi ga na stranišče, od tam pa odvede naravnost v pisarno.
Glattstein prebledi kot stena. Sredi pisarne stoji Kertész po vsem okraju najbolj razpiti in surov detektiv, prava zverina, ki se je s svojimi grozodejstvi proslavil že v Vojvodini, kjer je lastnoročno streljal Srbe, vključno ženske, ali pa jih napol žive metal v Tiso pod led. Murinci so o tej zverini pripovedovali takšne zgodbe, da jih ni niti v Džingiskanovi zgodovini.
»Kje je vaša hči?« udari Kertész naravnost, brez vsakega uvida, da bi ga čim prej zmedel.
»V Budimpešti, gospod detektiv!«
»Kdaj je odpotovala v Budimpešto?« Kertész stopi tesno pred njega, tako da čuti na svojem obrazu njegovo sapo in ga dobesedno prebada z očmi.

»Jeseni.«
»Kaj dela tam?«
»Na univerzi je.«
»Kaj pa študira?«
»Medicino.«
»Pri kom pa stanuje?«
»Ne spominjam se. Mati ima njen naslov.«
Stavka niti prav ne konča, ko ga Kertész s takšno močjo udari s pestjo v brado, da se opoteče in skoraj pade. Iz ust se mu poredi kri.
Glattsteinu švigajo misli kot blisk. Ves je zmeden. Trenutno mu ve, kaj naj pove, da bo prav. Njegov odgovor, da je dekle na univerzi, je zares nesmiseln. Lahko bi pomislil, da bo Kertész zamislil Šarlotin naslov. Kdo mu more jamčiti, da detektivi niso bili že snoči pri Klari in izvlekli iz nje prav vse, kar jih je zanimalo? Po vsej verjetnosti so ga snoči prav zato zvabili na postajo, da bodo imeli pri Klari proste roke. Sam Bog ve, kaj vse jim je povedala. Samo da njegove partizansčine ni izdala, vse drugo ni nevarno,« misli vse porparjen.
Kertész niti za hip ne umakne svojega srepnega pogleda od njega.
»Nisem to, za kar me imate. Vse svoje življenje sem bil zavezan Madžar. Za Madžarsko sem prelival svojo kri že v rani madžarski na italijanski fronti. Moja žena in jaz sva v Jugoslaviji govorila tudi z otroki madžarsko, čeprav so naju oblasti zaradi tega gledale po strani in nama delale težave.«
»Za kaj naj bi vas imel?«
»Ne vem. Mogoče za Jugoslovana ali celo za komunisto.«
»Kaj pa če te imam za oboje.« Detektiv zgrabi za pasjo bič na pisalni mizi. Bič zaživlja po zraku in se Glattsteinu prilepiti na desno lice, na katerem se pri priči naredi krvava klobasa. Naslednji udarček ga oplazi po uhlju. Tretji pada na teme, da mu jame v glavi bučati.
Med pretepanjem vstopi še en detektiv, čokat tridesetletni mogočnega tilnika in kozavega obraza. Tega detektiva je Glattstein že videl v svoji trgovini.
Glattstein uvidi, da je izgubljen, če ne pove po pravici. Udari padajo kar na slepo po njem. Po plečih, po glavi in, ko dvigne roko, da se jih obrani, tudi po rokah.
Ko Kertész za nekaj časa preneha s pretepanjem, da si oddahne, reče Glattstein: »Baje je odšla k partizanom.«
»Baje!?« iz Kertészovih oči zasije bes.
»Pri svoji časti vam lahko prisežem, da je odšla brez mojega dovoljenja in brez moje vednosti, ker je vedela, da je ne bi pustil, če bi se mi zaupala.«
»Pri časti!? Kakšni časti, žid?« Pasji bič znovič zaživlja po zraku.
»Kdaj je odšla?«
»Preteklo jesen, sredi oktobra.«
»Zakaj nisi prišel k nam na postajo in nam povedal, da ti je njej odšla k banditom? Če bi takoj prišel in nam vse po pravici povedal, ti niti lasu ne bi skrivili na glavi. Zakaj torej nisi prišel?«
»Najprej nisem vedel, da je odšla k banditom. Ko pa sem izvedel, kaj je storila, se mi stvar ni več zdelo važna. Bilo je prepozno. Samo jezil sem se zaradi dekletove lahkomišelnosti.«
»Kdo pa ti je povedal, da je odšla k banditom?«
»Neki fantič je prinesel sporočilo napisano na listku.«
»Čigav fantič?«
»Nisem ga poznal. Medtem ko sem razgrnil listek in ga prebral, je že izginil.«
»Koliko je bil star?«
»Kakšnih deset ali dvanajst let. Več kakor dvanajst let.«
»Ali si omenjeni listek shranil?«

(nadaljevanje prihodnjega)

Pomurka Bakovci Ponoviti lansko uvrstitev — peto mesto

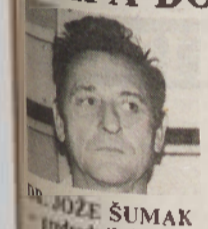
Rokometaši Pomurke Bakovci se za letošnjo tekmovalno sezono v prvi republiški ligi pripravljajo že od začetka avgusta strokovnim vodstvom novega trenerja, nekdanjega igralca in trenerja Ormoža Vlade Hebarja. Novi trener, ki meni, da je bil zelo dobro sprejet in je presenečen odgovornim odnosom igralcev do treningov, pa tudi organiziranostjo kluba, uspešno uresničitvi program priprav. Med pripravami so posebno skrb namenjali telesni pripravljenosti igralcev, zlasti pa igri v obrambi. Ekipa Pomurke Bakovci je na prejšnji sezoni zasedla peto mesto, kar je bila doslej najboljša uvrstitev.

VLADO HEBAR — trener

OK Emone Commerce Ljutomer EKIPA BOLJŠA KOT DOSLEJ

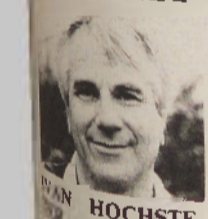
Odbojkarji Emone Commerce iz Ljutomer, ki so v minuli tekmovalni sezoni v slovenski ligi zasedli četrto mesto, kar je doslej najboljša uvrstitev, so s pripravami za novo sezono zaradi odsotnosti nekaterih igralcev začeli s pripravami nekoliko kasneje, 18. avgusta. Že na začetku pa je prišlo do nekaterih poškodb (Štrakl, Rajnar). Tako s pripravami niso najbolj zadovoljni. Na zadnjem turnirju v Murški Soboti, kjer se niso pričakovali najboljših rezultatov, saj je ekipa zlasti na zadnji tekmi pokazala zelo dobro pripravljenost. Do prvenstva pa jim je ostalo še nekaj časa, da odpravijo nekatere pomanjkljivosti, kot je sprejem servisa in servisa, ki sta zapustila standardna igralca Fujs in Škrobar, ki sta bila zelo koristna. Namesto njiju pa sta h klubu pristopila učenca Ludjana Janža Krajcarja in Prelog iz Beltincev, kar je primerna osvežitev ekipe. Tako pri Ljutomeru mislijo, da imajo močnejšo ekipo kot v prejšnji sezoni. Tudi žreb je bil Ljutomerčanom tokrat bolj naklonjen, saj v prvih kolih nimajo izrazitih močnih nasprotnikov. Menijo, da se bodo letos za vrh lestvice slovenske lige potegovale ekipe Bleda, Topolišča, Granita in Olimpije Tovila. Upajo pa tudi, da bodo sami krojili vrh slovenske lige.

DR. JOŽE ŠUMAK — predsednik kluba

Pomurje Murska Sobotica OSTATI V SLOVENSKI LIGI

Po štirih letih sodelovanja v drugi republiški ligi so si odbojkarji Pomurja iz Murske Sobotice kot prvaki s kvalifikacijami zagotovili sodelovanje v prvi republiški ligi. To pa terja v prihodnje še boljše delo na strokovnem in organizacijskem področju. Tega se v klubu dobro zavedajo. Zato so po krajšem premoru po kvalifikacijah začeli s pripravami za novo sezono pod vodstvom trenerja Boruta Pražnaka. Trenirajo štirikrat tedensko, ob sobotah pa igrajo tekme, da bi organizirali tudi v Črni na Koroškem z namenom, da bi odpravili nekatere slabosti v igri. Med tekmovanjem pa bodo imeli težave s treniranjem, saj nekaj igralcev prvega moštva študira v Ljubljani. Ekipa Pomurja sestavljajo sami doma vzgojeni igralci. Pomurci se bodo odločili, ki so odšli v vojško: Horvat, Janža, Blažič in Lenarčič. Iz vojske pa sta se vrnila Klementi in Poredoš. Ekipo bodo igrali: Ratkai, Žali, Gobec, Vnuk, Poredoš, Hochsteter, Klement, Šiftar, Vukan in Goršak. Na razpoložljivo so nekaj mlajših igralcev: Donko, Poredoš, Vinkovič in Z. Uvrstitvijo Pomurja v enotno slovensko ligo se jim je izdolgoletna želja. Zato si tudi želijo, da bi ostali v ligi.

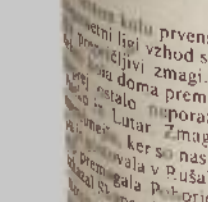
IVAN HOCHSTETER — strokovni

REMIJA MURE IN NAFTE

V sedmem kolu prvenstva v slovenski nogometni ligi sta pomurska ligaša osvojila po eno točko. Mura je gostovala v Trbovljah z Rudarjem 1:1. Gol je dosegel Črnko. Siftar je bil najboljši strelski izvajalec. Črnko je bil najboljši igralec. Če bi Črnko nekaj minut pred koncem dobil lepo priložnost za gol. Najzaslužnejši igralec je bil Siftar. Ostalijena Nafta pa je dosegla remi s Partizanom Hmezdrom iz Žalca v gostih. Nafta je dosegel Hecceg. Gostje so dvakrat vodili, tako da so igralci reševali točko. V naslednjem kolu igra Mura doma z Medvedom.

Turnišče in Beltinka zmagujeta

Prvenstva v slovenski območni ligi vzhod sta pomurska ligaša dosegla doma zmagavo. Turnišče je v derbijski tekmi z Rudarjem 2:0 in se ostalo neporaženo. Gola sta dosegla Lutar Zmaga Turnišča je toliko pomembna, ker so nastopili oslabiljeni. Beltinka je premagala Pohorje. Zopet se je kot strelce izkazala Borovčič. Zmagala je dosegel 3 gole. Enkrat pa je sprotniki zadel Baša. S to zmagavo se je Beltinka prebila na tretje mesto. V naslednjem kolu igra Beltinka doma z Ojstrico iz Dravogradu, pa igra s Pekrimi v gostih.

N. KÖVES (Turnišče) — steber obrambe

Občinsko prvenstvo v krosu

V Murški Soboti bo v petek, 5. oktobra 1990, ob 14. uri občinsko prvenstvo v krosu, ki ga prireja Solško športno društvo Mladost pod pokroviteljstvom ZTKO Murska Sobotica. Tekmovali bodo v vseh starostnih kategorijah od mlajših pionirjev do članic. Prvi trije v posamezni kategoriji dobijo kolajne. Za udeležence bodo pripravili tudi topel napitek. Najboljši bodo sodelovali na krosu za pokale Dela, ki bo v soboto, 13. oktobra, v Velenju.

NK Ižakovci KRAJANI PODPIRAJO KLUB

Nogometni klub Ižakovci, katerega članska ekipa uspešno tekmuje v pomurski ligi, se je lotil dveh zahtevnih nalog: napejljave elektrike do igrišča in nakupa traktorja s kosilnico. Ker niso imeli dovolj denarja, so med krajanji zbirali prostovoljne prispevke. Krajanji so pokazali veliko razumevanje in klubu prispevali okrog 25.000 dinarjev. Nogometni klub Ižakovci se za podporo krajanom zahvaljuje, saj so s tem omogočili uresničitev načrtovanih nalog.

Judo CIKAJLO, KOS IN ŠADL PETI

V Celju je bilo republiško prvenstvo v judu za starejše mladince. Sodelovalo je 87 tekmovalcev iz 20 klubov. Od pomurskih tekmovalcev so bili najuspešnejši Sobočani Cikajlo, Kos in Šadl, ki so v svojih kategorijah zasedli peto mesto. Mušič iz Ljutomerja in Lešnjek iz Lendave sta bila sedma. Šooš iz Murske Sobotice je bil deseti, Breznik iz Lendave osmi in Vehab iz Murske Sobotice deseti.

NAMIZNI TENIS PODVIG SOBOČANOV

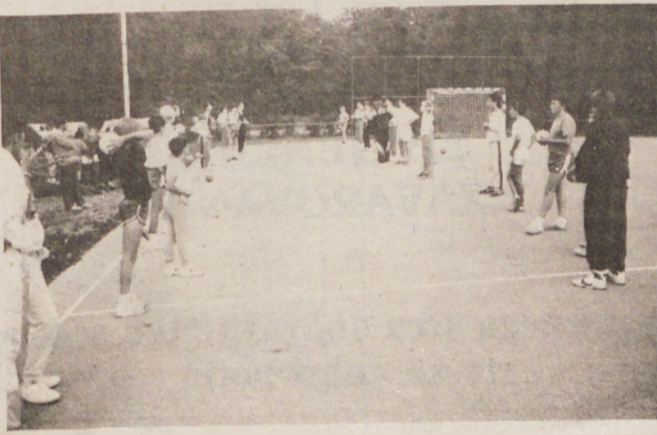
Lepšega začetka si Sobočani v svojem prvem nastopu v prvi zvezni ligi pred številnimi in bučnim domačim občinstvom niso mogli želeli, saj so v dramatičnem več kot tri ure trajajočem zelo kakovostnem dvoboju nepričakovano premagali lani petouvrščno ekipo Metalca Olta iz Osijeka. Teško je reči, kdo je najbolj zaslužen za zmago, saj so vsi trije prispevali svoj delež, predvsem pa so se vsi izkazali z veliko borbenostjo ter željo po uspehu. Gostje so sicer povedli z 2:1 in Unger je bil vedno tisti, ki je rezultat izenačeval, po nepričakovani zmagi Benka nad najboljšim igralcem gostov Kneževičem ter Benkoviča nad Povreslom, so imeli gostitelji prednost 4:2, vendar Unger v najboljši partiji dvoboja ni uspel izkoristiti odlične žogice s Kneževičem, tako da je Benko v deveti partiji reševal dvoboj z neugodnim Povreslom, predvsem v drugem setu, ki ga je po dramatičnem poteku dobil z 28:26. V naslednjem kolu igrajo doma v soboto z Unireo iz Uzdina ter v nedeljo z Vojvodino iz Novega Sada in vabijo ljubitelje bele žogice, da si srečanja ogledajo, saj jim ne bo žal, in spodbujajo domače igralce v najvišjem jugoslovanskem tekmovalju.

Rezultat: SOBOTA-METALAC OLT 5:4 (Benko—Zakič 15:21, 22:20, 13:21, Unger—Povreslo 21:13, 24:22, Benkovič—Kneževič 21:17, 17:21, 15:21, Unger—Zakič 21:12, 21:19, Benko—Kneževič 21:19, 21:12, Benkovič—Povreslo 21:17, 22:20, Unger—Kneževič 11:21, 21:11, 21:23, Benkovič—Zakič 21:23, 16:21, Benko—Povreslo 21:15, 28:26).

Tudi Radgončani so uspešno štartali v prvi slovenski ligi, saj imajo letos velike želje, da zasedejo celo prvo mesto. Proti slabima ekipama Semeđela in Pirana se niso preveč naprezali, posebno še njihova najboljša igralca Kuzma ter Fridrih, ki sta ostala neporažena.

Rezultat: RADGONA—SEMEĐELA 7:2 (Kuzma 3:0, Fridrih 3:0, Žitek 1:1, Županek 0:1); RADGONA—PIRAN 8:1 (Kuzma 3:0, Fridrih 3:0, Žitek 2:0, Sapač 0:1).

USPEL ROKOMETNI COMP 90 V BAKOVCIH

42 mladih rokometišev iz Pomurja se je udeležilo 1. rokometnega druženja, kjer so jim odkrivali rokometne skrivnosti uspešni trenerji pionirskih kategorij: Alojz Vereš, Vlado Herga, Stefan Buzeti, Brane Klun in Janko Rožman. Ob redni vadbi in testih so izbrali selekcijo, ki bo tekmovala v naslednji sezoni. Med sabo so odigrali 8 tekem in si ogledali 2 prvenstveni tekmi.

-KARATE- USPEH SOBOČANOV V MARIBORU

V Mariboru je bilo območno kvalifikacijsko tekmovalje za republiško prvenstvo v karateju za mlajše mladince in mladinke. Sodelovali so tudi karateisti soboškega Partizana in se lepo odrezali. Najboljša sta bila Bočkajeva in Horvat, ki sta v katah zasedla drugi mesti. Ternarjeva je bila tretja, Ivanov četrta, Zagarijeva peta in Grah osmi. Ekipno so mlajši mladinci in mlajše mladinke Murske Sobotice zasedli prvo mesto. V borbah je Ivanov v polteški kategoriji zasedel drugo mesto. Vseh šest tekmovalcev se je uvrstilo na republiško prvenstvo. Vodstvo kluba pa vabi vse mlade, ki se želijo ukvarjati s karatejem, da se ob sobotah ogledajo v domu.

-RRL—moški Bakovčani najprej v goste

Prvenstvo v prvi republiški moški rokometni ligi se začne v soboto, 6. oktobra. Rokometaši Pomurke Bakovci, ki v prvem delu igrajo tekmo več v gosteh, bodo v prvem kolu igrali pri inlesu. Sicer pa je razpored tekem naslednji: I. kolo — Inles : Pomurka Bakovci; II. kolo — Pomurka Bakovci : Velika Nedelja; III. kolo — Krško : Pomurka Bakovci; IV. kolo — Pomurka Bakovci : Jadran; V. kolo — Doi : Pomurka Bakovci; VI. kolo — Pomurka : Bakovci : Predvor; VII. kolo — Dobova : Pomurka Bakovci; VIII. kolo — Drava : Pomurka Bakovci; IX. kolo — Pomurka Bakovci : Ferrotehna; X. kolo — Grosuplje : Pomurka Bakovci; XI. kolo — Pomurka Bakovci : Ormož; XII. kolo — Šešri : Pomurka Bakovci in XIII. kolo — Pomurka Bakovci : Rudar.

-PARTIZAN MURSKA SOBOTA ZAČELI Z VADBO

V društvu Partizan Murska Sobotica so začeli z vadbo za vse kategorije članstva. Vadba otrok od 5 do 7 let poteka v ponedeljek od 9.00 do 12.00. Judoisti trenirajo v torek od 20.00 do 21.30.

Ritmčna gimnastika je na sporedu v torek od 17.00 do 19.00 in v petek od 16.00 do 18.00. Rekreacija od prvega do četrtega razreda je v sredo od 17.00 do 18.00 in v petek od 18.00 do 19.00. Pionirji vadijo gimnastiko v ponedeljek od 19.00 do 20.00 in v soboto ob isti uri. Starejše pionirke vadijo v torek od 19.00 do 20.00 in v petek ob isti uri. Ženska rekreacija poteka v ponedeljek, sredo in petek od 20.00 do 21.30. Rekreacija upokojencev pa ob sredah od 10.00.

SNL

Rudar (V.)	7	5	1	1	20:8	11
Slovan	7	5	1	1	12:2	11
Ljubljana	7	5	1	1	15:7	11
I. Klavdivar	7	4	1	2	13:10	9
Naklo	7	2	4	1	11:4	8
Svoboda	7	3	2	2	13:11	8
Domžale	7	3	2	2	6:6	8
Steklar	7	2	2	3	13:6	6
Jadran	7	1	4	2	9:10	6
MURA	7	2	2	3	9:17	6
Elan	7	2	2	3	6:15	6
NAFTA	7	1	3	3	7:9	5
Rudar (T.)	7	1	3	3	8:11	5
Medvode	7	1	2	4	8:11	5
Vozila	7	1	2	4	8:16	4
P. Hmezd	7	1	1	5	4:18	3

SOL vzhod

TURNIŠČE	6	5	1	0	14:2	11
Železnikar	6	5	0	1	12:5	10
BELTINKA	6	4	1	1	15:5	9
Središče	6	4	0	2	7:7	8
Dravinja	6	3	1	2	15:8	7
Ojstrica	6	3	1	2	9:7	7
Kovinar	6	2	2	2	9:6	6
Partizan	6	3	0	3	9:9	6
Rače	6	2	1	3	8:9	5
Impol	6	2	1	3	7:11	5
Pohorje	6	1	3	2	4:8	5
Pekre	6	1	1	4	5:13	3
Svoboda	6	1	0	5	7:19	2
Boč	6	0	0	6	2:14	0

PNL

Rezultati — 6. kolo
Bakovci : Črenšovci 1:0
Ižakovci : Dobrovnik 2:1
Tišina : Mladost 3:1
Ljutomer : Lipa 3:1
Odranci : Renkovič 1:0
Veržej : Polana 2:0

Ižakovci	6	4	1	1	13:6	9
Črenšovci	6	4	0	2	12:6	8
Veržej	6	3	2	1	10:6	8
Ljutomer	6	3	1	2	10:9	7
Polana	6	3	1	2	9:8	7
Odranci	6	3	0	3	6:6	6
Tišina	6	2	2	2	7:8	6
Renkovič	6	2	1	3	10:12	5
Bakovci	6	2	1	3	4:6	5
Dobrovnik	6	2	0	4	12:9	4
Lipa	6	2	0	4	6:16	4
Mladost	6	1	1	4	4:11	3

I. MNL MS

Rezultati — 6. kolo
Gančani : Rogoševci 2:4
Tromejnik : Grad 3:2
Salovci : Sordica 5:1
Rakičan : Dokležovje 0:3
Čankova : Bratonci 1:2
Radgona : Čarda 4:1

Rogoševci	6	5	0	1	24:11	10
Salovci	6	4	2	0	16:8	10
Grad	6	5	0	1	16:9	10
Dokležovje	6	3	1	2	14:9	7
Bratonci	6	3	1	2	14:12	7
Rakičan	6	3	0	3	14:10	6
Radgona	6	2	2	2	12:14	6
Čankova	6	2	1	3	14:12	5
Tromejnik	6	2	0	4	10:18	4
Čarda	6	2	0	4	10:19	4
Gančani	6	0	2	4	8:14	2
Sordica	6	0	1	5	3:19	1

II. MNL MS

Rezultati — 6. kolo
Hodoš : Flouci 3:3
Tešanovci : Križevci 2:1
Prosenjak : Romah 0:4
11 plovih : Pucenci 2:2
Apeče : Pušča 1:1
Vrelec prosti

Tešanovci	6	5	0	1	13:11	10
Romah	5	4	1	0	21:5	9
Hodoš	5	3	1	1	16:7	7
Filovci	5	2	2	1	16:7	6
Pucenci	5	2	2	2	16:10	6
11 plovih	5	2	1	2	12:11	5
Pušča	5	2	1	3	9:16	5
Križevci	5	2	0	3	8:20	4
Apeče	5	1	1	3	7:13	3
Prosenjak	5	1	0	4	8:14	2
Vrelec	5	0	1	4	6:18	1

I. ONL Lendava

Rezultati — 6. kolo
Mostje : Nafta B 1:2
Graničar : Kapca 0:4
Panonija : Kobilje 0:3
Hotiza : Bistrica 1:3
Lakoš : Nedelica 0:8

Kobilje	6	5	1	0	12:2	11
Bistrica	6	4	2	0	12:6	10
Hotiza	6	3	1	2	13:10	7
Kapca	6	3	1	2	11:11	7
Nafta B	6	3	1	2	9:9	7
Graničar	5	3	0	2	11:8	6
Nedelica	6	1	2	3	13:8	4
Mostje	6	0	3	3	3:6	3
Panonija	6	0	2	4	2:15	2
Lakoš	5	0	1	4	5:16	1

II. ONL Lendava

Rezultat — 6. kolo
Olimpija : Zvezda 1:1
Petišovci : Žitkovci prel.

Olimpija	5	4	1	0	16:5	9
Petišovci	4	2	0	2	9:10	4
Zvezda	6	1	2	3	8:12	4
Žitkovci	5	1	1	3	9:15	3

OBNOVA LEKARNE V MURSKI SOBOTI

Konec septembra so zaprli vrata centralne lekarne v Murški Soboti zaradi obnovitvenih del. V to so jih prisilile razmere za delo ter seveda zapisnik republiškega sanitarnega inšpektorja, ki je že leta 1983 ugotovil, da morajo opraviti večja obnovitvena dela za boljšo funkcionalno ureditev. V svojem predlogu je predvidel tudi gradnjo prizidka. V lekarni so pripravili projekte za obnovo, vendar bodo sedaj opravili le del načrtovanega, saj za prizidek nimajo denarja. K obnovi jih sili tudi opravljanje dejavnosti regijskega pomena, saj je v lekarni v Murški Soboti

aseptična priprava zdravil ter centralna sterilizacija za vse lekarne v Pomurju, vodijo pa tudi mentorstvo za pripravniške.

Gradbena, inštalacijska in obrtna dela (izvajalca bosta gradbeno podjetje Pomurje ter podjetje za opremo lekarn) jih bodo stala milijon dinarjev, denar pa je lekarniški in dobljen po lanskem zaključnem računu. Konec novembra bi po načrtu zdravila že lahko selili iz začasne lekarne, ki bo v starem ušesnem oddelku, v prenovljeno lekarno.

mh

Domska oskrba za 10

razvojno motenih otrok

Vodstvo Doma učencev Stefan Kovač-Marko iz Murške Sobotice je na občinski izvršni svet naslovilo pobudo za financiranje domače oskrbe in vzgojnega varstva razvojno motenih otrok. Gre za to, da bi že v tem šolskem letu zaradi potreb ter upoštevanja normativov in standardov organizacije za izobraževanje in usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v duševnem in telesnem razvoju (OŠ Prekmurske brigade) razširili svojo dejavnost z domsko oskrbo 10 otrok. Ti sodijo v vzgojno skupino učencev omejenih šole, ki doslej zaradi oddaljenosti in neurejenih domačih razmer niso bili deležni organizirane vzgoje in varstva.

Tako so se dogovorili tudi s stroko iz šolskega dispanzerja in Centrom za socialno delo. Na predlog občinskega socialnega skrbstva bo Republiški komite za zdravstveno varstvo omogočil zaposlitev dveh pedagoških delavcev (vzgojitelja in defektologa) in financiral oskrbni dan, kar bo znašalo mesečno blizu 40 tisoč dinarjev.

M. J.

Gradbeno podjetje
TEMEJ — v stečajju
69261 CANKOVA 38 a

Objavlja

po sklepu stečajnega senata

JAVNO DRAŽBO

tehle osnovnih sredstev in objektov:

1. OBJEKTI

- A) Upravna zgradba s pripadajočim zemljiščem in pomožnimi prostori v skupni izmeri 4.116 m² izklicna cena din 2.935.000,00
- B) Objekt »kasarna« s pripadajočim zemljiščem v izmeri 1.350 m² izklicna cena din 1.738.000,00

2. TOVORNI IN OSEBNI AVTOMOBILI

- A) Tovorni:
TAM 125 T 12 K,	letnik 1979	43.200,00
TAM 6.500 K,	letnik 1972	37.500,00
TAM 6.500 K,	letnik 1972	39.600,00
TAM 2001,	letnik 1972	24.640,00
Traktor IMT 558,	letnik 1972	16.170,00
- B) Osební:
Z Jugo 45	letnik 1983	17.000,00
Z 850 AK	letnik 1985	20.712,00
Z 850 AP	letnik 1984	17.300,00
Z 435 K	letnik 1980	13.600,00

3. Drugi stroji in oprema, katerih količine in vrednosti so razvidne na oglasni deski na sedežu podjetja.

Dražba bo v sredo, 10. 10. 1990. ob 9.00 na sedežu podjetja. Interesenti morajo pred dražbo vplačati 10% kavcijo od izklicne cene na sedežu podjetja.

Prometni davek ni vračunan v ceno in ga plača kupec posebej. Dražba bo potekala po načelu videno — kupljeno, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu št. 76 826 in 76 820.

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti:

Vaša varnost
so zavarovani

1

in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavljata varnost

3

življenjskim
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4

rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5

sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6

ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7

v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

TIGOP — BELTINCI

Trgovsko podjetje TIGOP Beltinci za vas:

- od načrtov do ključev
- stavbno pohištvo na 5-mesečno obročno odplačevanje ves gradbeni material ● stanovanjsko posojilo
- KONKURENČNE CENE!
- Vse informacije po telefonu: (069) 41 242

Pričakuje vas TIGOP BELTINCI, Panonska 88

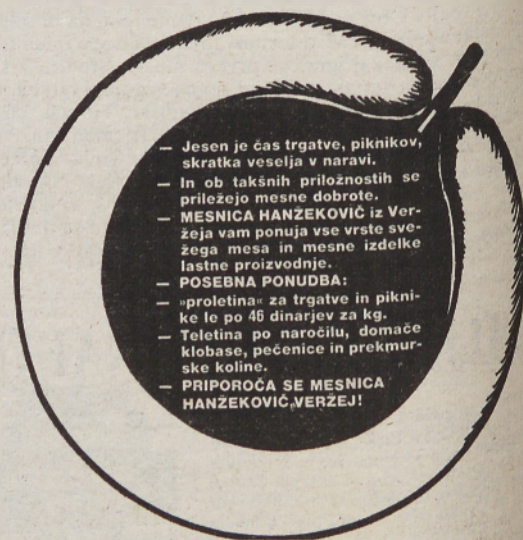
Slovenijales, LI Platana Murska Sobotica, razpisuje prosta dela in naloge

RAČUNOVODJA

Pogoji:

- VI/1 ali V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih,
- poskusno delo 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili v 8 dneh od objave na Slovenijales, LI Platana.

— Jesen je čas trgatve, piknikov, skratka veselja v naravi.
— In ob takšnih priložnostih se prilezejo mesne dobrote.
— MESNICA HANŽEKOVIČ iz Verzeja vam ponuja vse vrste svežega mesa in mesne izdelke lastne proizvodnje.
— POSEBNA PONUDBA:
— »proletina« za trgatve in piknike le po 48 dinarjev za kg.
— Teletina po naročilu, domače klobase, pečenice in prekmurske kolone.
— PRIPOROČA SE MESNICA HANŽEKOVIČ VERZEJ!

Razpisna komisija
SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE
MURSKA SOBOTA

razpisuje prosto delovno mesto

— UČITELJA ZDRAVSTVENE NEGE BOLNIKA

pogoj: visoka izobrazba ustrezne smeri s prej končanjo višjo zdravstveno šolo, smer zdravstvena nega.

Delovno mesto je razpisano za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi razpisa. O izidu razpisa bodo obveščeni v 8 dneh po izpitu.

Če ta razpis ne uspe, velja do zasedbe.

Številne aktivnosti v mesecu požarnega varstva

Mnogih aktivnosti, ki jih imajo vse leto, bodo pomurski občani v oktobru — mesecu požarnega varstva pripravili vrsto preventivnih akcij in aktivnosti, s katerimi naj bi prispevali k večjemu požarnemu varstvu. Ugotovljeno namreč, da so prav te aktivnosti v preteklih letih veliko pripomogle k temu, da v Pomurju ni bilo večjih materialnih škodami. Te aktivnosti bodo potekale v okviru gasilskih društev in občinskih gasilskih zvez, pa tudi skupne pomurske aktivnosti. Tako načrtujejo preskus vodnoroševalnih gasilskih društev, civilne zaštite in teritorialne obrambe, preverjanje radijskih zvez v kra-

POŽARNO VARSTVO

centrih, skupno taktično vaje občinskih centrov, preverjanje sposobnosti občinskih gasilskih centrov pri reševanju v višini ter posvetovanje s poveljniki in višjih častnikov glede vodstvenosti sektorjev. Poleg tega so vse pomurske občinske gasilske zveze izdelale tudi svoje mesečne aktivnosti, ki jih bodo v mesecu požarnega varstva v soboški občini načrtovale in s tem želijo požarno varnost s tem želijo požarno varnost približati siceršnemu občani pa pritegniti k sodelovanju čimveč ljudi. Poleg obsevnih programov aktivnosti pa imajo svoje programe tudi posamezna gasilska društva. Z razpisnimi javnimi pozicijami so pokazali, kako so sposobni za razne reševalne in tako znajo rokovati s gasilsko opremo.

Feri Maučec

Gornjeradgončani se morajo zamisliti... in ukrepati

V občini Gornja Radgona je močno poraslo število kaznivih dejanj — Sodišča preobremenjena, že leta zmanjšujejo število študentov iz te občine — Mladoletnega prestopništva za 44 odstotkov več. Izvršni svet Skupščine občine Gornja Radgona je bil edini med pomurskimi vladami, ki se je odločil, da bo poročili o delu Temeljnega javnega tožilstva in Temeljnega sodišča v Murski Soboti v letu 1989 obravnavali na redni seji. Odločitev je bila zelo pametna. Nad podatki, ki sta jih povedala javni tožilec Ludvik Gornjec in predsednik sodišča Ladislav Pentek, se bodo morali poleg vlade zamisliti še mnogi drugi, ki so odgovorni za vzgojo otrok in varnost v cestnem prometu.

Nasprotno kot v drugih pomurskih občinah se je število primerov, ki jih je moralo reševati sodišče, v gornjeradgonški občini povečalo za 31,5 odstotka. Poleg sodišča v Murski Soboti je najbolj obremenjeno gornjeradgonško; čeprav so zelo učinkoviti in so lani rešili za 20,5 odstotka več primerov kot leto prej, pa bi najnuj potrebovali za 40 odstotkov več strokovnih kadrov. Skoraj neverjetno se zdi, da sodišče že nekaj let zmanjšuje število študentov iz občine Gornja Radgona. Po vrsti kaznivih dejanj so se močno povečale tatvine (v večini primerov vzrok ni socialna problematika) v trgovinah, v lovi v stanovanjske in počitniške hišice, kjer storilci po navadi naredijo več škoda že s samim vplomom. V minulih letih je bilo v občini Gornja Radgona precej umorov.

Teh je vse manj, zato pa je vse več nasilniškega obnašanja. Na drugem mestu (po številu primerov) je ogrožanje varnosti v javnem prometu, v največ primerih pa je vzrok prometnih nesreč neprimerna hitrost, nato opitost in neupoštevanje predpisov. K temu pa moramo prišteti tudi objektivne vzroke — izredno slabo stanje cest, dotrajanost vozil, pomanjkanje kolesarskih stez in slaba cestna signalizacija. V 85 odstotkih so storilci kaznivih dejanj moški. Lani so se tudi pojavili prvi stečajni podjetji, z enim se lahko »pohvalijo« tudi v gornjeradgonški občini.

Najbolj skrb zbujajoče pa je, da v tej občini ponovno narašča mladoletno prestopništvo (v večini primerov so storilci starejši

mladinci, stari od 16 do 18 let), saj se je v letu 1989 povečalo kar za 44 odstotkov. V 90 odstotkih so to tatvine v trgovinah in stanovanjih, medtem ko se z narkomanijo bolj ukvarjajo Mariborčani (menda so zelo dobro seznanjeni, kje gojijo vrtni mak). V gornjeradgonški občini pa se je eden od vinogradnikov (ali kdo drug) odločil, da bo poleg vinske trte gojil tudi indijsko konopljo.

Je slovensko sodstvo še vedno premalo, kot je dejal predsednik sodišča? Verjetno bo poleg ustreznega kaznovanja in učinkovitih zavodov potrebno storiti še marsikaj. Ukrepati bi morali prav vsi: poleg pravosodja tudi in predvsem starši, šole in socialno skrbstvo.

Bernarda B. Pečec

NOBEN OD NABORNIKOV NA KOSOVO

Iz Murske Sobotice oziroma soboške občine je v zadnjih dneh odšlo na služenje vojaškega roka 56 nabornikov. V septembrskem roku so vpoklicali tiste Prekmurce, ki so vpisani na visoke šole, da bodo po odsluženju vojaškega roka prihodnje leto lahko nadaljevali s študijem. Večina nabornikov bo služila na 5. armadnem območju. Od 56 vpoklicanih sta le dva odpotovala v Pirov in trije v Sombor.

Naslednjo skupino nabornikov bodo na služenje vojaške obveznosti vpoklicali novembra.

Boris Hegeduš

Tudi to pot so mlade, ki so odšli »služiti« domovini, pospremili domači, prijatelji in prijateljice. Tudi z obrazov na fotografiji je videti, da večmesečno slovo od bližnjih za nikogar ni lahko.

ŠESTDESET LET GD DANKOVCI

Gasilci iz Dankovca so ob praznovanju 60-letnice društva pripravili slovesnost, ki so se je udeležili številni gasilci in krajanje. Kroniko o delovanju društva je prebral sekretar Viljem Sukič, slavnostni govornik je bil predsednik skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerencar, kulturni program

pa so pripravili učenci mačkorske osnovne šole.

Gasilsko društvo Dankovci je v preteklih šestdesetih letih opravilo pomembno poslanstvo pri po-

JUBILEJ

žatnem varstvu in razvoju kraja, ki premore le 40 gospodinjstev. Uredili so si svoje prostore, zgradili gasilske garaže, kuhinjo in sejno sobo ter kupili potrebno gasilsko opremo, imajo pa tudi motorno brizgalno in orodno vozilo. Pred dvema letoma pa so dobili tudi sireno. Na slovesnosti so zaslužnim gasilcem podelili republiška, občinska in društvena gasilska odlikovanja in priznanja. Odlikovanje GZ Slovenije II. stopnje so dobili: Karel Banko, Viktor Car, Janez Banko, Ludvik Horvat, Dezider Novak in GD Dankovci. Plaketo veterana pa je prejel še edini živeči od ustanoviteljev društva Koloman Cug. F. Maučec

SALON POHIŠTVA INTERDOM
STE ŽE UGOTOVILI, KJE LAHKO KUPITE NAJCENEJŠE POHIŠTVO?
V INTERDOMU
KAKOVOSTNO IN POCENI VAM OPREMIMO VAŠE STANOVANJE, POSLOVNI PROSTOR, TRGOVINO, ŠOLO!
ZA VAS SMO RAZSTAVILI POHIŠTVO NA 300 m² RAZSTAVNEGA PROSTORA.
PREŠERNOVA 1, 62000 MARIBOR, TEL.: (062) 222-450, 222-289

TOKRAT VEČ POŽAROV

Minuli teden je bil, kar se tiče prometnih nesreč, bolj miren, zato pa so v Pomurju zabeležili več pomembnih materialnih škod. Začela se je tudi sezona lova in že je tu prva nezgodna vikendov v Lendavskih gorah pa si bodo ob letošnji trgatvi lahko oddahnili, saj so prijeli

NESEREČA ZARADI NEPREVIDNOSTI

27. septembra je Ivan Vrečič s traktorjem z dvorišča na regionalni cesti ter zavil v levo proti Gederovcem, ne da bi se prepričal, če je prosto. Razsulo se je po regionalni cesti pri Božičevem osebni avtomobil Juraj Božič iz Čakovca, ki je na delu v tujini. Prišlo je do trčenja, pri čemer pa se je poškodovala voznika, avtomobil Božičev sopotnik v avtomobilu Stevo Ružič iz Podgorca. Materialna škoda znaša 22 tisoč dinarjev.

STRELA UDARILA V ČEBELNJAK

24. septembra v nočnih urah je strela med manjšo nevihto udarila v čebelnjak, last Alojza Horvata iz Tišine. Čebelnjak, ki je postavljen ob nasipu reke Mure, zunaj naselja Tišina, je skupaj z 28 panji, polnimi čebel, v celoti zgorel. Škode je za 56 tisoč dinarjev.

PRIJET VEČKRATNI VLOMILEC

Lastniki vikendov v Lendavskih gorah bodo ob tokratni trgatvi gotovo bolj mirni, saj je delavcem Uprave za notranje zadeve uspelo prijati večkratnega vlomilca Petra Dunjka iz Zasad brega v občini Čakovec. Pri njem so našli tudi nekatere predmete, ki jih je ukradel ob vplomih v počitniške hišice. Preiskava še poteka.

Z AVTOM V DREVO

30. septembra je Tatjana Krefl iz Kutinec vozila osebni avtomobil iz Vidma ob Ščavnici proti Sovjaku. V naselju Brezje je zaradi preutrujenosti zapeljala na desno bankino, zatem pa je trčila v obcestno drevo. Pri tem se je poškodovala, domnevno lahko, škoda pa ocenjujejo na okrog 25 tisoč dinarjev.

OBSTRELJEN GONJAČ

Gojitevno lovišče Fazan iz Beltincev je 30. septembra organiziralo lov za tuje lovcve iz Avstrije. Udeležil se ga je tudi avstrijski lovec Franz Zitz, ki je držal puško ob desnem boku. Tokrat je pritekel njegov pes in skočil na puško, ki se je sprožila. Sibre so zadele gonjača Marjana Magdiča iz Renkovec, ki je hodil v bližini, v obe kolene. Pomoč je iskal v soboški bolnišnici, zoper avstrijskega lovca pa je vložena kazenska ovadba. MJ

VELIK POŽAR V STOGOVCIH

27. septembra, v popoldanskem času, je prišlo do požara v gospodarskem poslopiju Alojza Gruna v Stogovcih. Požar je zajel celotno gospodarsko poslopje, velikosti 46 x 10 metrov, in 10 krat 7 metrov veliko topo, kar je popo-

V skladu z določili Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS št. 3/81) in samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS št. 27/89) ter pravilnika o pogojih in merilih za zagotavljanje družbene pomoči iz sredstev solidarnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj v občini M. Sobota in sklepa odbora za stanovanjsko gospodarstvo

razpisuje

Občina Murska Sobota

NATEČAJ

za pridobitev stanovanj, kupljenih iz sredstev solidarnosti v občini M. Sobota.

V skladu s predvidenim številom prostih stanovanj se po tem natečaju dodeli 40 stanovanj.

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, in sicer:

1. delovni ljudje, zaposleni v organizacijah in delovnih skupnostih,
2. delovni ljudje, ki združujejo delo pri občanih, ki samostojno z lastnimi sredstvi kot poklic opravljajo obrtno ali drugo dejavnost,
3. delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom in s sredstvi v lasti občanov, ter delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško in drugo dejavnost (če združujejo sredstva),
4. občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah in delovnih skupnostih, občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja: upokojeanci, invalidi, borci NOV.

SPLOŠNI POGOJI:

- da upravičenec in oseba, ki z njim stalno stanujejo (zakonec ali oseba, s katero živi v življenjski skupnosti, otroci, posvojenci, starši, ki najmanj dve leti živijo z njim v ekonomski skupnosti), niso imetniki stanovanjske pravice ali so imetniki neprimernega stanovanja;
- da ima upravičenec stalno bivališče na območju občine Murska Sobota;
- da upravičenec oz. njegova družina ali člani gospodinjstva doslej še niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja;
- da upravičenec ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja ob pomoči svojih bližnjih sorodnikov (zakonec, starši oz. otroci), ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vseljivih stanovanj in so vsaj dve leti pred natečajem živeli skupaj v hiši oz. stanovanjih;
- da upravičenec oz. kateri izmed članov njegove družine ni lastnik počitniške hiše ali premoženja večje vrednosti (vrednost premoženja presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja);
- da socialne razmere upravičenca oz. članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse druge oblike pomoči;
- da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen;
- da upravičenec sam oz. z družino, ki se je na lastno željo vselil v manj primerno ali neprimerno podnajemniško stanovanje, živi v tem stanovanju vsaj dve leti pred natečajem

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo osebe, ki stalno stanujejo s prosilcem stanovanja oz. imetnikom stanovanjske pravice: zakonec ali oseba, katere čas trajajoča življenjska skupnost ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroke, posvojence, starše in posvojitelje prosilca oz. imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, tiste, ki jih je prosilec oz. imetnik dolžan vzdrževati po zakonu.

POSEBNI POGOJI:

- da znesek skupnega stvarnega mesečnega dohodka na člana družine ne presega 50 % povprečnega mesečnega čistega OD na delavca v SR Sloveniji v letu 1989;
- da samski upravičenec ali samohranilec s skupnim stvarnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 65 % povprečnega mesečnega čistega OD na delavca v SR Sloveniji v letu 1989;
- da mlada družina s stvarnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 70 % povprečnega mesečnega OD na delavca v SR Sloveniji v letu 1989 (za mlado družino se šteje zakonca, kjer nobeden od zakoncev ni star več kot 30 let, mlada družina z vsaj enim otrokom, kjer nobeden od staršev ni star več kot 30 let, in samohranilka oz. samohranilec, ki ni stara oz. star več kot 30 let).

Prosilci solidarnostnega stanovanja morajo v svoji vlogi podrobneje opisati svoje stanovanjske razmere in priložiti dokazila:

- potrdilo o premoženjskem stanju,
- potrdilo o dohodku prosilca in za delo sposobnih članov družine v letu 1989,
- potrdilo o številu družinskih članov,
- potrdilo o stalnem prebivališču, iz katerega mora biti razvidno, koliko časa stanuje v zadnjem stanovanju,
- morebitna zdravniška potrdila o trajnih obolenjih prosilca ali članov njegove družine,
- potrdilo o prijavi morebitne brezposelnosti za delo sposobnih prosilcev članov družine (pride v poštev samo za upravičeno brezposelnost),
- potrdilo o skupni delovni dobi zakoncev in delovni dobi v občini M. Sobota (izpis iz delovne knjižice),
- mnenje upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga dajo:
a) za zaposlene — delovne organizacije,
b) za upokojeence — društvo upokojeencev,
c) za invalide — društvo invalidov,
d) za samostojne obrtnike in pri njih zaposlene — občinska sindikalna organizacija,
- vsi prosilci morajo predložiti mnenje krajevne skupnosti.

Vloga mora biti podana na obrazcu 8,40 SPN-1.

Vloga z vsemi dokazili pošljite na naslov: Občina M. Sobota, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Alija Kardoša 2, M. Sobota, do vključno 2. 11. 1990.

Nepopolne vloge in vloge, prispele po tem datumu, ne bodo obravnavane!

O rezultatih natečaja bodo udeleženci obveščeni v 15 dneh od sprejema prednostne liste.

VESTNIK & RADIO & VESTNIK & RADIO & VESTNIK & RADIO
RADIO & VESTNIK & RADIO & VESTNIK
VESTNIK & RADIO & VESTNIK
RADIO & VESTNIK
VESTNIK
vaš poslovni prijatelj!

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebudite se z nami! (če želite, pa lahko spite še naprej! Sicer pa se je lepo prebuditi konec tedna, saj vas že jutri čaka prost dan.), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Jesensko popoldne (mozaik glasbe in besede — razen reklamnih sporočil so tu še prave informacije v oddaji aktualno in razen z naše strani izbrane glasbe še izpolnjevanje vaših želja od 18.00 v 21 232), 19.00 Spored RS

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Reklame, obvestila, glasba, 17.00 Aktualno, 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

9.00 Nedeljska kuhinja (tri ure druženja z vami, dragi kuharji in kuharice — ponujamo vam humor, horoskop, glasbo in atraktivnega glavnega kuharja od 12.00 do 12.00, s katerim se lahko v živo pogovarjate po telefonih 21 232 in 21 579), 12.00 Spored in madžarsčini, 13.00 Panonski odmevi, 13.30 Minute za kmetovalce, 14.00 Novice, 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

5.30 Prebudite se z nami! (pesmi za vse okuse, tudi mednarodne. Razen tega pa še večkrat »dobro jutro« in vse, kar sodi zraven. Torej: Dobro jutro!), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Jesensko popoldne (v prvi uri sporeda boste slišali kakšno zanimivo reportažo ali pričevanje, nato sveže informacije ob 17.00 zadnjo uro pa ste spet na vrsti najmlajši: To sem jaz), 19.00 Spored RS

5.30 Prebudite se z nami! (Verjetno ste se že navadili na horoskop, 3 glasbene želje, izbiro pesmi tedna in podobne zadeve. Z vami in za vas Danila Hradil Mohar), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Jesensko popoldne (če bo lepo vreme, boste verjetno v vinogradu in nas ne boste slišali. Če pa si kupite tranzistor z baterijami, b-o tudi to možno. Scenarij tokovega popoldneva vam je morda znana, če pa ne, bodite pozorni predvsem na vaše čestitke in pozdrave, ki jih boste slišali ob 17.30!), 19.00 Spored RS

5.30 Prebudite se z nami! (jesenska turobna jutra so lahko manj (ali pa bolj!) turobna, če boste poslušali murski val!), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Jesensko popoldne (nekaj govornih tem, ki jih v razburkani jugo-sivarnosti ne manjka, nato pa poročila in ob 18.15 Poslušamo vas — telefon 21 232 je rezerviran za vaše želje), 19.00 Spored RS

5.30 Prebudite se z nami! (lahko si prisluzite nagrado ob 6.15, lahko se zabavate tako, da prepevate ob radiu, lahko pa tudi še naprej srčite. Toda potlej boste prebujali druge!), 8.00 Konec jutranje oddaje 16.00 Jesensko popoldne (kratkočasili vas bomo vicami iz obmurske pokrajine, na svoj račun pa boste prišli predvsem tisti, ki na našem valu pogrešate domačo glasbo. Za vas je zadnja ura sporeda — od 18.00 Zapravljamo in zapojmo po domače), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA

9.00 Kljukve dogodivščine. 9.25 Slovenija: Slovensko Primorje in Kras. 9.50 Afera prisluškovanja, dokum. oddaja. 10.20 Michail Lomonosov, sovjetska nadaljevanka. 14.40 Zarišče. 15.10 Slovenija, ponovitev. 15.35 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Tednik. 18.10 Gradovi: Palacij. 18.40 Woof, angl. nanizanka. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Nebu naproti, amer. serija. 21.20 Zakon v Los Angelesu. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Festival narečnih poevk Maribor 90. 23.30 Sova: Družinske vezi, amer. nanizanka; Zgodba neke ljubezni, amer. film.

HTV

Prvi program 9.15 Ponovitve, tv v šoli, 16.55 Mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Popoln vohun (n), 21.00 Zabavni večer, 21.45 Dnevnik, 22.05 Kultura, 21.10 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinske oddaje, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nerešeni akti X, Y, 21.20 Naš šef je ženska (n), 22.20 Filmske novitve, 22.50 Moja volja je zakon (f), 0.35 Bellamy (n). Drugi program 16.25 Borza, 16.40 Moselbruck. 17.30 Svet živali, 18.00 Tri dame z žara (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Stajerski utrip, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dežela gora, 21.20 Ženske z orožjem (kabaret), 22.00 Čas v sliki, 22.25 Sport, 22.50 Umetnine.

TV MADŽARSKA

9.00 Ljubezen po znižani ceni, ob. 13.30 Gershwinov koncert postojnski jami. 15.40 Video novice. 15.55 Znanost na ekranu. 17.00 Za upokoјenje. 17.30 Teka. 17.40 Reportaža. 18.00 Okno, služnostni program. 19.00 Vprašanja kristjanov. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Peter Strohm, kriminalka. 21.00 Panorama, svetovna politika. 22.00 Konjeva zgodba, predstava leningrajskega gledališča. 0.05 TV dnevnik in dnevnik BBC.

TV SLOVENIJA

8.30 Nemščina. 9.00 Angleščina za najmlajše. 9.15 Radovedni Taček. 9.30 Lonček, kuhaj. 9.40 ZBIS: Zlatorog. 9.55 Čebelica Maja. 10.20 Čudežna leta, amer. nanizanka. 10.45 Ex libris. 11.40 Zgodbe iz školjke. 12.10 Večerni gost: Mario Bogataj. 12.45 Oči kritike. 15.20 Karavana zapravlјivkov: Predjamski grad, zabavnoglasbena oddaja. 15.55 Zarišče. 16.25 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Mladi Tom Edison, ameriški film. 18.40 Zdravila, izob. oddaja. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Križkrač. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.30 Sova: Zlata dekleta, amer. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka; Človek brez domovine, ameriški film. Drugi program: 19.00 Danes skupaj. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Filmske uspešnice: Smaragdni led, ameriški film. 22.00 DP v košarki: Smelt Olimpija: Jugoplastika, posnetek iz Ljubljane. 23.30 Satelitski programi.

HTV

Prvi program 9.35 Mladinski spored, 11.00 Kmetijska oddaja, 12.00 Iz koncertnih dvoran, 12.45 Upor obseancev (n), 14.05 Sestanek brez dnevnega reda, 16.05 Svet narave, 16.55 Goldwynove neumnosti (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strategija skorca (n), 20.50 Zabavna oddaja. 21.20 Dnevnik, 21.40 Sport, 22.30 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 14.10 Mladinski spored, 18.00 Dogodki in osebnosti, 18.30 Nogomet, 19.00 Kolo sreče, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Veselo v jesen, 21.50 Psiho (f), 23.25 Začetek (f). Drugi program 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Tri dame z žara, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hurikan (f), 22.15 Zabavni sobotni večer.

TV MADŽARSKA

6.30 Vaška TV. 7.00 Sončnica. 9.05 Spored za otroke. 11.15 Guldenburgovi, pon. 12.00 Panorama, pon. 13.00 Naš ekran, v srbohrvaščini. 14.25 Alpinisti. 14.50 Hišni prijatelj. 15.05 Cimbora. 15.50 Barkoehba. 16.35 Želji ste. 18.00 Kamera, 5. del. 18.35 Sosedeje, pon. 19.30 TV dnevnik. 20.10 Aradski mučeniki. 20.45 Divja raca, film. 22.20 Kodaly: Grob mučenikov. 22.35 Kratki filmi. 23.15 TV dnevnik in dnevnik BBC.

TV SLOVENIJA

8.25 Živzav. 9.20 Hov!, angl. nanizanka. 9.45 Gradovi: Palacaj. 10.15 Zgodba o Hollywoodu, angl. serija. 11.05 Alo, alo, angl. nanizanka. 11.30 Ptujski videomeh. 12.00 Kmetijska oddaja. 12.40 Okret LIP Bled. 13.15 Ona in on. 14.45 Rosowski, nemška nadaljevanka. 15.35 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Pogreb v Berlinu, angleški film. 18.45 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Strategija srake, nadaljevanka. 21.00 Jesenski 3 x 3. 21.30 Zdravo. 22.40 Tv dnevnik 3. 23.00 Sova: Dr. Doogie Howser, amer. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka.

HTV

Prvi program 9.35 Mladinski spored, 11.00 Kmetijska oddaja, 12.00 Iz koncertnih dvoran, 12.45 Upor obseancev (n), 14.05 Sestanek brez dnevnega reda, 16.05 Svet narave, 16.55 Goldwynove neumnosti (f), 18.45 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strategija skorca (n), 20.50 Zabavna oddaja. 21.20 Dnevnik, 21.40 Sport, 22.30 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 21.15 Magnum. 22.10 Nuna (f), 0.25 Bellamy (n). Drugi program 17.00 Francija a la Carte, 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Caričin sel (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Stajerski utrip, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Kako dobro, da imamo Marijo (n), 22.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Genocid (dok. f).

TV MADŽARSKA

8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Za otroke. 9.20 Polarna lisica. 10.10 Kratki film. 10.55 Vaterpolo. 14.35 Chaplinove burleske. 16.15 Madžarska pantomima. 16.50 Moja družina in drugi živali, nanizanka. 17.25 Verske minute. 17.40 Kviz. 18.15 Delta. 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.15 Laszlo Tabi bi imel 80 let. 21.20 Mascagni: Cavalleria rusticana, opera. 22.20 Parabola. 22.50 Telešport.

TV SLOVENIJA

9.00 Miti in legende islamskih ljudstev. 9.15 Mačkon in njegov trop. 9.30 Da ne bi bolelo. 9.50 Nastop učencev baletne šole iz Ljubljane. 10.10 Utrip, Zrcalo tedna, Mernik. 15.05 Jesenski 3 x 3 — predžrebanje, ponovitev. 15.35 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Zdravo. 18.20 Radovedni Taček. 18.35 Čebelica Maja. 19.00 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Veljko Radovič: Stare meje očetovega imetja, drama. 21.05 Osmi dan. 21.55 Tv dnevnik 3. 22.15 Veliki koreograf: Roland Petit. 23.15 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja, amer. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka.

HTV

Prvi program 9.15 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ni vse v ljubezni (drama), 21.00 Argumenti, 21.30 Dnevnik, 21.55 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.00 Mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 21.15 Magnum. 22.10 Nuna (f), 0.25 Bellamy (n).

Drugi program

17.00 Francija a la Carte, 17.30 Lipova cesta (n), 18.00 Caričin sel (n), 18.30 Glasbene želje, 19.00 Stajerski utrip, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Kako dobro, da imamo Marijo (n), 22.15 Šiling, 22.00 Čas v sliki, 22.25 Genocid (dok. f).

TV MADŽARSKA

8.55 Teden, pon. 9.55 Delta, pon. 10.25 Kjer so se ribe postavile v vrsto, poljudnoznanstveni film. 17.40 Četrte ure za gospodarstvo. 17.50 Katoliška kronika. 18.00 Kotledar 1990, magazin. 19.00 Cimbora, aradski mučeniki. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Družinski krog. 21.10 Novi val. 21.55 Resna glasba. 22.00 Nagrobni spomenik, TV variacija igre Janosa Pilsnkega. 22.50 TV dnevnik in dnevnik BBC.

TV SLOVENIJA

9.00 Zgodbe iz školjke. 9.30 Šolska tv: Portret znanstvenika. 10.00 Boj za obstanek. 10.25 Nemščina. 10.55 Sportna oddaja. 11.15 Osmi dan. 14.25 Nemščina. 15.05 Zarišče. 15.35 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Šolska tv, ponovitev. 18.10 Lonček, kuhaj: Pečenjak iz zemelj. 18.20 Festival otroške vedre pesmi Krško 90. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Nespodobno vedenje, angl. nadaljevanka. 21.00 Kavarna. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.25 Dekameron, slov. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka.

HTV

Prvi program 9.15 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Lorca, pesnikova smrt (n), 21.05 V ospredju, 22.35 Dnevnik, 23.00 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinske oddaje, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstralska divjina (dok. f), 21.07 S.O.S. — pogrešani (n), 22.50 Samarski upornik (f), 0.15 Bellamy (n).

TV MADŽARSKA

8.10 Berlioz: Fantastična simfonija. 9.05 Pri Neuhausovih, nemška serija. 9.35 Telovadba za invalide. 9.50 TV lota. 9.55 Otok mladega dekleta, film. 16.30 Panonska kronika. 16.40 Oddaje v nemščini. 17.15 Mojstri animacije. 17.45 Gospodarstvo. 18.00 Novi reflektor. 18.50 Spored madžarskih židov. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Guldenburgovi, 7. del nemške serije. 20.55 Studio '90. 21.55 Jazz. 22.30 TV dnevnik in dnevnik BBC.

TV SLOVENIJA

10.45 Nespodobno vedenje, angl. nadaljevanka. 15.05 Zarišče. 15.35 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Popotovanje ob reki Zali. 17.55 Poslednih napredka. 18.30 Spored za otroke in mlade — ZBIS: Pesterna. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Pod vulkanom, ameriški film. 22.00 Tv dnevnik 3. 22.20 Rock kompas. 23.05 Sova: Alf, amer. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka; Zgodba o Hollywoodu, angl. serija. Drugi program: 17.00 Satelitski programi. 18.30 Slovenci v zamejstvu. 19.00 Zdravila. 19.30 Tv dnevnik 20.00 Zarišče. 20.30 Operne zgodbe: Mamon Lescaut. 21.25 Svet poročja. 22.25 Satelitski programi.

HTV

Prvi program 9.15 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moderni časi, 22.45 Dnevnik, 23.10 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.20 Mladinske oddaje, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Bosonoga grofica (f), 22.30 Napad v Severnem morju (f), 0.10 Bellamy.

TV MADŽARSKA

8.45 Tretji kanal. 9.45 Poslednji potomec, nemški film. 10.25 Studio '90, pon. 16.35 Video novice. 16.50 Na ptičjih krilih. 17.20 Bolnica v predmestju, pon. 18.20 Videoklipi madžarskih izvajalcev lahke glasbe. 19.00 Gledališki večer, razgovor o igri Petra Müllerja Čista resnica. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Peter Müller: Čista resnica, krimikomedijska v dveh delih iz komornega gledališča Madach. 22.30 TV dnevnik in dnevnik ZDF.

TV SLOVENIJA

9.00 Grizii Adams, amer. nanizanka. 9.25 Šolska tv: Oddaja za učitelje. 9.40 Pustolovščina-slikarstvo. 9.55 Slikarstvo. 10.05 Angleščina za najmlajše. 10.15 Slovenci v zamejstvu. 10.45 Zakon v Los Angelesu. 14.45 Angleščina za najmlajše. 15.30 Slovenci v zamejstvu. 15.35 Zarišče. 16.00 Sova, ponovitev nanizank. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Šolska tv, ponovitev. 17.50 Teleski svet. Pripravimo se na smotaj: 18.25 Čudežna leta, amer. nanizanka. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Podmornica, nemška nadaljevanka. 21.05 Tednik. 22.10 Tv dnevnik 3. 23.30 Sova: Vse razen ljubezni, amer. nanizanka; Pulaski, angl. nanizanka.

HTV

Prvi program 9.15 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spektral, 21.05 Erikini podvig (n), 21.50 Dnevnik, 22.15 Program plus.

TV AVSTRIJA

Prvi program 14.20 Mladinske oddaje, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Sokolov greben, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zgodbe iz Avstrije (n), 21.45 Videoteka, 22.15 Bellamy.

TV MADŽARSKA

8.00 Magazin za moške. 9.05 Zmajev video. 9.55 Iz spisov F. Molnarja. 11.40 Telovadba za invalide. 16.40 Panonska kronika. 16.55 Narodni orkester. 17.05 Ulica. 17.40 Perpetuum mobile. 18.30 Gospodinjstvo. 19.30 Tretji kanal. 19.00 O včeraj za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Derricka, krimikomedijska. 21.10 Mojstrske artnike. 21.35 Domače gledališče. 22.55 TV dnevnik in dnevnik BBC.

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

Ona: Včasih se obnašas kot bi bila edina na svetu. Ali te dosedanje življenje res ni še ničesar naučilo? Ne delaj preveč daljnosežnih načrtov, saj še za ta trenutek ne veš, kako se bo vse skupaj izteklo. On: Zdravstvenim težavam se bodo pridružile še finančne. Zaradi nepredvidenega dogodka boš moral kar precej seči v žep in to se ti bo še dolgo poznalo. Pa še partner lahko kaj posumi in že bodo tu težave. Ona: Prav ti bodo prišli stari prijatelji, na katere si že skoraj pozabila. Prijeto prisenečenje ti bo popostrilo običajn vsakdanjik, hkrati pa ti bo prineslo tudi obilo snovi za razmišljanje. On: Nekdo si zelo trudi, da bi ti olajšal neprijetno situacijo, vendar pa ti ostajaš še naprej slep in zaverovan v nekaj, kar sploh ne obstaja. Poslovni načrti se ti lahko kaj hitro prevesijo v pravo pravcato polomijo. Ona: Prišel je čas, ko se boš morala dokončno odločiti, komu posvetiti svoja čustva. Vendar se bo pojavil nekdo povsem tretji, ki ti uspe še doobra prekritizati tvoje načrte. Med vikendom se ti obeta prijeten obisk. On: Sodelavec ti bo predlagal zanimivo preusmeritev, ki ti lahko zagotovi sigurneje finančno prihodnost. Seveda pa bodo za to potrebna določena odrekanja, ki bodo posegla tudi na tvoje intimno področje. Ona: Spomnila se boš nekdanje prilžnosti in se zamislila nad svojo realnostjo. Dobro bi bilo poskusiti, mogoče je prijatelj še vedno v podobnem razpoloženju kot nekdo. Toda potrebno bo nekaj truda, kar pa je odvisno samo od tebe. On: Obnašas se, kot da ne veš, kaj bi rad, zato si se že marsikomu prav pošteno zameril. V bistvu pa je to le površinska maska, s katero boš poskušal skrivati svojo ranljivo naravo. Še preveč ti bo uspelo.

Ona: Zaman boš čakala svojega princa iz sanj, saj takšni principi obstajajo pač samo v pravljicah. Še vedno pa ti bo ostal nekdo, ki sicer ni ravno princ, pa je zato njegova ljubezen toliko bolj iskrena in resnična. On: Obetajo se ti ugodne prilžnosti, na tebi pa je ali boš ponujeno tudi sprejel in kar je glavno, tudi izkoristil. Zanimive ideje nikar ne hrani po predalih, ampak jih raje realiziraj, saj te lahko kdo še prehitri. Ona: Bodi iskrena in si ne zidaj gradov v oblakih, saj se ti lahko hitro podrejo. In nikar ne vračaj vse krivde na svojega partnerja, saj se mu lahko doobra zameriš. Poskrbi raje za svoje zdravje. On: Čeprav se vsi trudijo, da bi te končno uspeli odtrgati od tvoje fiksne ideje, boš še naprej vztrajal pri svoji prvotni odločitvi. Mogoče ti bo celo usplo, toda gorje, če bo šlo vse skupaj narobe. Ona: Nad nekom boš bila presneto razočarana, vendar ne v takšni meri, da bi mu tega ne uspela pozabiti. Opravičilo bo prišlo na povsem nepričakovan način, ki ti bo dobesedno izpodnesel tla pod nogami. On: Prišel si tako daleč, da se nima smisla obračati in vrniti v staro življenje. Bila bi resnična škoda, da bi ti sedaj vse skupaj padlo v vodo. Glede ljubezni se posveti raje nemu partnerju, toda temu pošteno. Ona: Nekdo te bo spomnil na obljubo, ki si jo že skoraj pozabila. Seveda je samo od tebe odvisno, ali mu boš ustregla, vendar pa bi ne bilo pametno, če bi ga razočarala. Posledice bi lahko bile zelo boleče. On: Tokrat je na tebi vrsta da dokáže svoje resnične sposobnosti in kvalitete. Obdobje lahkomišelnega norčevanja je minilo in pokazati boš moral svojo pravo podobo, saj se ti lahko v nasprotjem primeru zgodi, da jo izgubiš.

Ona: Ko se ti bo ponudila prilžnost, jo raje zgrabi z obema rokama, kot pa da ti uide. Prijateljice ti pripravljajo presenečenje, ki pa se ti mogoče niti ne bo preveč dopadlo, zato se pripravivi na rahel prepri. On: Odkril boš, da je tudi prijateljstvo lahko prav lep in penzacija minulemu neuspehu v ljubezni. Povsem nepričakana situacija na poslovnem področju, saj je prišel trenutek, ko boš lahko pobral sadove preteklega dela. Ona: Zaljubila se boš: ljubezen bo prijetna in globoka, takšna kor si jo želiš. Pokazala se bo mogočnost za sprejetje poklicnem življenju, s tem pa še obilo drugih ugodnosti, ki so vezane na to. On: Znašel si se v dokaj neobičajni situaciji, ko si začel s njejevat med ljubeznijo in poslovnimi rečmi. Lahko bi vendarle v primeru neverjetnih naključij, na kar pa ne računaj. Ona: Srečala boš nekoga, ki je še vedno naveznan nate, v tebi še vedno tli iskra, ki se lahko kaj hitro razžari v ljubezen. Lahko da bo le še ena avantura, toda pri njej bo čas, ko lahko od ljubezni pričakuješ še nekaj več. On: Pričakuoj obisk, ki ti lahko še doobra sprejme tvoje vpljenje. Naj ti ne bo žal izdatkov, saj brez tveganja ne boš rezultatov. Konec tedna te čaka prijetna avantura, le osredni bo tista, ki bi si jo želel. Ona: Čeprav bo vse skupaj kazala na popolno pogodbo, boš iz celotne ljubezenske avanture potegnila kar največ koristnega, vsem pa kopico izkušenj za prihodnost. Nikar ne priložnosti za lahek zaslužek. On: Poskusi se vsaj malo umiriti, saj boš v nasprotjem primeru kar kmalu občutili vso težo tvojih nekdanjih neodgovornih dejanj. Pa tudi tvoja trenutna romanca ni ostala tako skrivna, pa si si prizadeval. . .

Ona: Zaman boš čakala svojega princa iz sanj, saj takšni principi obstajajo pač samo v pravljicah. Še vedno pa ti bo ostal nekdo, ki sicer ni ravno princ, pa je zato njegova ljubezen toliko bolj iskrena in resnična. On: Obetajo se ti ugodne prilžnosti, na tebi pa je ali boš ponujeno tudi sprejel in kar je glavno, tudi izkoristil. Zanimive ideje nikar ne hrani po predalih, ampak jih raje realiziraj, saj te lahko kdo še prehitri. Ona: Bodi iskrena in si ne zidaj gradov v oblakih, saj se ti lahko hitro podrejo. In nikar ne vračaj vse krivde na svojega partnerja, saj se mu lahko doobra zameriš. Poskrbi raje za svoje zdravje. On: Čeprav se vsi trudijo, da bi te končno uspeli odtrgati od tvoje fiksne ideje, boš še naprej vztrajal pri svoji prvotni odločitvi. Mogoče ti bo celo usplo, toda gorje, če bo šlo vse skupaj narobe. Ona: Nad nekom boš bila presneto razočarana, vendar ne v takšni meri, da bi mu tega ne uspela pozabiti. Opravičilo bo prišlo na povsem nepričakovan način, ki ti bo dobesedno izpodnesel tla pod nogami. On: Prišel si tako daleč, da se nima smisla obračati in vrniti v staro življenje. Bila bi resnična škoda, da bi ti sedaj vse skupaj padlo v vodo. Glede ljubezni se posveti raje nemu partnerju, toda temu pošteno. Ona: Nekdo te bo spomnil na obljubo, ki si jo že skoraj pozabila. Seveda je samo od tebe odvisno, ali mu boš ustregla, vendar pa bi ne bilo pametno, če bi ga razočarala. Posledice bi lahko bile zelo boleče. On: Tokrat je na tebi vrsta da dokáže svoje resnične sposobnosti in kvalitete. Obdobje lahkomišelnega norčevanja je minilo in pokazati boš moral svojo pravo podobo, saj se ti lahko v nasprotjem primeru zgodi, da jo izgubiš.

Ona: Ko se ti bo ponudila prilžnost, jo raje zgrabi z obema rokama, kot pa da ti uide. Prijateljice ti pripravljajo presenečenje, ki pa se ti mogoče niti ne bo preveč dopadlo, zato se pripravivi na rahel prepri. On: Odkril boš, da je tudi prijateljstvo lahko prav lep in penzacija minulemu neuspehu v ljubezni. Povsem nepričakana situacija na poslovnem področju, saj je prišel trenutek, ko boš lahko pobral sadove preteklega dela. Ona: Zaljubila se boš: ljubezen bo prijetna in globoka, takšna kor si jo želiš. Pokazala se bo mogočnost za sprejetje poklicnem življenju, s tem pa še obilo drugih ugodnosti, ki so vezane na to. On: Znašel si se v dokaj neobičajni situaciji, ko si začel s njejevat med ljubeznijo in poslovnimi re

kino
LENDAVA
PETEK, 12. oktobra: ob 17. uri ameriški akcijski film MORILSKA KRAJA in ob 19. uri ameriška melodrama DEVET NOČI IN POL.
NEDELJA, 13. oktobra: ob 17. uri ameriška melodrama DEVET NOČI IN POL in ob 19. uri ameriška komedija NIČ NE SLIŠIM — NIČ NE VIDIM.
PROBURNI DOM KINO DOBROVRSKI
PETEK, 12. oktobra: ob 19. uri ameriška komedija NIČ NE SLIŠIM — NIČ NE VIDIM in ob 19. uri ameriška komedija NIČ NE SLIŠIM — NIČ NE VIDIM.

OKREPČEVALNICA MILKA OSTERO
 KRIZEVCI PRI LJUTOMERU.
 telefon: 069 87 490
NOVOST: PICE —
petek, sobota, nedelja in ponedeljek.
PRIPOROČAMO SE!

FIAT 126 P GL, letnik 1989, ugodno prodam. Vaneča 37. M-1442
ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. Gomboc, Puconci 89 a, 45 160. M-1448
ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Odranci, Prešernova 4, po 18. uri. M-1449
MOPEL APN 6, star 2 leti, prodam. Vlado Balazič, Hotiza 98, Lendava. M-1450
CX 2400 in DIANO 6 prodam ali za menjam. 24 955. M-1452

FRIZERSKI SALON CILKA
 Veščica 28, tel. 069/26 398

JUGO 55, letnik 1989, prodam. L. Vebrič, Št. Kovača 19, 21 669. M-1506
126 P, letnik 1989, registriran do junija 1991. prodam. 26 619. M-1507
TAVRIO, mala samara, prevoženih 3 700 km in s porabo 5 l, letnik 2/90, 4 gume Monarch radial, 165 x 13, nove, prodam za 1.600,00 din. Miklošičeva 26, 25 128. M-1510
ZASTAVO 101, letnik 1984, ugodno prodam. 26 675. M-1510
GOLF, star 2 leti, bencin, prodam. Lipovci 100 a, 42 087. M-1516
GOLF, star 2 leti, bencin, prodam. Bratonce 160, 41 521. M-1517
ZASTAVO 750, letnik 1981/82, prodam. Žižki 1. M-1518
OPEL ASCONO 1.6 prodam. Markovci 9. M-1524
JUGO 60, star 13 mesecev, prodam. Nuhovič, Gančani 25 c. M-1525
ZASTAVO 101, karambolirano, prodam. Tafi Topolaj, Alije Kardosa 4, M. Sobota. M-1526
FIAT 126, letnik 1982, registriran, prodam. Informacije po tel.: 25 481, med 19. in 20. uro. M-1529
RENAULT 4, star 11 let, neregistriran, prodam. Grad 112. M-1540
RABLJEN MOPEL, športno in žensko kolo prodam. Zelko 24 732 — popoldne. M-1530

ZASTAVO 102 GTL 55, letnik december 1985, prodam. 24 658. M-1531
LADO 1600, letnik 1980, prodam. Zobarič, Staneta Rozmana 14, M. Sobota, 22 259. M-1531
OSEBNI AVTO BX 16 TIS, letnik november 1985, barvni televizor Philips in gume s platišči 175/70 R 13, prodam. 23 937. M-1535
LADO 1200, z novim motorjem, prodam. Šeruga, nad blagovnico, M. Sobota. M-1539
ZASTAVO 750, letnik 1984, prodam. Kroška 16, Bakovci, po 15. uri. M-1546
FIAT 132 dizel, letnik 1981, neregistriran, in ZASTAVO 128, letnik 1988, ugodno prodam. Martjanci 74. M-1547
OPEL KADET B in 126 P ugodno prodam. 48 740. M-1548
RENAULT 4 TL, star 10 let, brezhiben, registriran, prodam. Moravske Toplice, Dolga ulica 80. M-1551
MOPEL TORI KROSER, brezhiben, star 3 leta, ugodno prodam. Moravske Toplice, Dolga ulica 80. M-1552
ZASTAVO 101 GTL (3 vrta), dobro ohranjeno, prodam. 23 201 — popoldne. M-1554
AVTO SKALA 55 (Z 101), letnik december 1988, prevoženih 10.000 km, dodatno opremljen, prodam. Ida Lajšček, Lendavska 51, M. Sobota. M-1556
ŠKODO FAVORIT 136 L, star 3 mesece, nujno prodam. Kulčar, Razlagova 14, M. Sobota. M-1557
AUDI 80, generalno obnovljen, prodam. Borut Cokan, Krapje 2, Veržej. M-1496
ZASTAVO 102, letnik 1981, prodam. skilivci, Užiška 1, Ljutomer, 82 350. IN-14493
FORD TAUNUS 12 M, starejši letnik, prodam. Marija Redek, Pristava 27 a, Ljutomer. M-IN-2
JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. 82 005. IN-14489
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1988, prodam. Branko Kovačič, Šalinci 10, Križevci pri Ljutomeru, tel.: 82 816. IN-143487
SPAČKA, letnik 1974, in Citroen GS, letnik 1980, nujno prodam. 46 109. LE-13003
RENAULT 18, letnik 1983, karambolirano, prodam. Ogleid in informacije AMZ Murska Sobota. M-1559
BMX prodam za 300,00 din. Ob kanalu 18, Murska Sobota. M-1560
BT 50, dodatno opremljen, prodam. V ceno vzamem tudi manjšo kolo z motorjem z doplačilom. 26 016. M-1565
DIANA 6 L, letnik 1980, prodam. Dragica Rumež, Stefana Kovača 1, M. Sobota. M-1574
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1983, registriran do 1984, prevoženih 64.000 km, prodam. 25 547. M-1573
JUGO 45 A, star 4 leta, prevoženih 47.000 km, prodam. 21 345. M-MM
DIANO 6, letnik 1980, prodam. Bežnovci 40, p. Bodonci. M-1568
LADO SAMARO, letnik 1989, prodam za 70.000,00 din. 81 580. IN-12051

MARKET M 5 MLADINSKA 48 MURSKA SOBOTA obvešča cenjene stranke, da bodo imeli od 1. oktobra 1990 zimski delovni čas:
 — med tednom od 7. do 20. ure
 — ob sobotah od 7. do 17. ure
 — ob nedeljah pa od 8. do 12. ure

UGODNOST MESECA OKTOBRA
 za nakup nad 1.000,00 din vračajo 8 %.
 Priporoča se MARKET M 5, Mladinska 48, Murska Sobota

MARKET M 5 MLADINSKA 48 MURSKA SOBOTA obvešča cenjene stranke, da bodo imeli od 1. oktobra 1990 zimski delovni čas:
 — med tednom od 7. do 20. ure
 — ob sobotah od 7. do 17. ure
 — ob nedeljah pa od 8. do 12. ure

KMETIJSKA MEHANIZACIJA
PRODAM
PRIKOLICO — prekučnik za Tomo Vinkovič 30 prodam. Marin, Žerovinci 40, p. Ivanjokovi. IN-1495
PLUG IMT, nizki klirens, 10 col, prodam. Ivan Zver, Stara-Nova vas 62, Križevci pri Ljutomeru. IN-M-1
OBRAČALNIK PAJEK, 4,50 m, plug IMT 757 in dve hrastovi kadi ugodno prodam. 86 103. IN-14484
KOMBajn ZMAJ 133, ohranjen, prodam. Štibler, Lukavci 49, Križevci pri Ljutomeru, 87 722. IN-14494
ŽITNO SEJALNICO OLT in R 4 prodam. Vrečić, M. Petrovič 13, 46 396. M-1379
TROSILEC za gnoj — prekučnik, 4-tonski, Tehnostroj, nov, avtomobilsko prikolico 2,5 x 1,30 s cerado, in 4 avtomobilske gume Sava, 185 x 14, nove, prodam. Dol. Slavečki 8, 77 666. M-1380
DVE PIKSI z bati in glavo za traktor Steyr (15, 18, 28, 30 KS), novo, prodam. Dankovci 26. M-1391
TARAP, dvoredni, Poljostroj, vodovalno črpalno VC 55 T s hidroforjem in domačo svinjsko mast prodam. Černelavci, Gorička 65, M-1394
SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, novi Pionir, 26 m², prodam. Lipa 3. M-1414
TRAKTORSKO KOSO, novo, dvojnim rezilom, prodam. Haužar, Gerlinci 40. M-1455
MIZARSKI PULT (HOBLPANK), nov, prodam. Vidonci 63. M-1456
TRAKTOR FERGUSON 549, 300 delovnih ur, prodam. Elemir Bernjak, Poznanovci 36, p. Mačkovič, 77 167. M-1470
REZERVNE DELE za traktor Zetor, nove, prodam. Naslov v upravi lista. M-1473
MOTOKULTIVATOR 15 KM, s frezo in plugom, ter srednja blatinika in prage za kadet B prodam. 23 428. M-1482
CISTERNO, 1700 l, prodam. Gančani 137. M-1483
TRAKTOR STEYR N 180 A, 30 KS, dolgi, s kabino, prodam. Bakovci, Partizanska 22. M-1492

ŠKODO SL 120, letnik 1979, prodam. Franc Vaupotič, Lukavci 33, Križevci pri Ljutomeru, 87 588. M-12053
TOMOS BT 50, z motorjem elektronic 90 in rezervnimi deli, prodam za 15.000,00 din. 87 909. M-12057
FORD ESCORT 1100, letnik 1971, in VW 1200, letnik 1974, po delih ali v celoti, prodam. Hojan, Maistrova 7, Veržej. M-12054
TOMOS CTX 80, popolnoma nov, prodam za 22.000,00 din in gume 11 x 80 x 15 za Creino, 4 kose, prodam. 81 016 ali 82 267. IN-12055
ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam. Srečko mir, Rožički Vrh 12. M-13909
FIAT REGATA 85 S, LETNIK 1985, prodam. Murska Sobota, Stefana Kovača 24, 21 972. M-GK
OPEL KADET 1.3 S, LETNIK 1988, prodam. 45 192. M FK
MERCEDES 220 D, letnik 1970, prodam. 68 120 — popoldan. GR-13911
RENAULT 4 TL, kravo ter brejo telico prodam. Miro Vršič, Stara Gora 19. Videm ob Štavnici. GR-13914
OPEL KADET 1.6 D, letnik 1983, prevoženih 86.000 km, prodam. Balaz, Zerkovci 84, Bodonci. GR-13916
ZASTAVO 101 COMFORT, letnik 1982, ugodno prodam. 62 170 — popoldan. GR-13920
FIAT 128, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. 21 865. M-1577

ŽIVALI!
PRODAM
SVINJO za zakol, 120 kg, prodam. Alojz Kozar, Martinje 28. M-1378
MALE PUJSKE prodam. Tišina 62. M-1419
MALE PUJSKE prodam. Ženavljje 37. M-1445
KRAYE po izbiri prodam. 70 395. M-1451
MALE PUJSKE prodam. Slavic, Puconci 47. M-1461
MALE PUJSKE prodam. Murski Petrovci 2, 46 530. M-1463
TELICO, brejo, kontrola A, in hrast, prodam. Puževci 56, 76 948. M-1466
KRAYO, brejo 8 mesecev, prodam. Trnje 123. M-1474
MALE PUJSKE prodam. Magdič, Muzge 1, M. Sobota (pri letališču). M-1497
MALE PUJSKE prodam. Pintarič, Boračeva 9. M-1512
MALE PUJSKE prodam. Gradišče 4. M-1527
KRAYO, prvesnico, prodam s telotom. Turnišče, Št. Kovača 43, 72 083. M-1533
KRAYO, staro 5 let, brejo 5 mesecev, prodam. Marinič, Cven 35, Ljutomer. IN-12056
VISOKO BREJO TELICO ali brejo kravo ter tribrazdni plug prodam. Jože Sagaj, Ključarovi 21, 87 628. IN-12052

posesti
PRODAM
HIŠO v Selu 42 prodam. Gornji Petrovci 51. M-1377
NJIVO, 62 arov, v Dankovcih 1, prodam. M-1385
STANOVANJE, novo, enosobno, 43 m², prodam. Lebar, Lendavska 43 a. M-1409
NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam 14 arov komunalno urejene parcele z asfaltom do parcele. Parcela je ob glavni cesti. Interesenti naj se ogledajo v Kamenščaku 18 c ali po 74 326. M-1412
I HA OBDELOVALNE zemlje prodam. Satahovci 48. M-1428
GRABENO PARCELO prodam. Dankovci 48, 23 438. M-1441
ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTOI VZAMEM V NAJEM. Plačilo vnaprej. 21 467. M-1457
FIRMA išče poslovne prostore za mirno dejavnost (biro) v velikosti od 40 m² naprej — v Murski Soboti ali okolici. Svoje ponudbe oddajte po 23 135, od 8. do 9. ure vsak dan. M-1471
POSLOVNE PROSTORE V MURSKI SOBOTOI DAM V NAJEM. Cankarjeva 16, M. Sobota, 22 034. M-1562

DRUŠTVO INVALIDOV Murska Sobota sporoča cenjenemu članstvu, da so se preselili v prostore na občini. Prostore imamo v 1. nadstropju, vhod 2, soba številka 7.
 Uradne ure za člane so ob sredah in petkih od 8. do 12. ure.
IZVRŠNI ODBOR DRUŠTVA INVALIDOV

Zlatarstvo Feri Danč
 Kidričeva 33
 69000 M.SOBOTA
 tel: 069/23-243

TRAKTORSKE GUME BARUM, skoraj nove, 11,2 x 10 x 24, prodam. Kianec, Selo 108. M-1519
HIDRAVLIČNO STISKALNICO (PRESO), 75-litrsko, prodam. Gumilar, Kajuhova 25, M. Sobota, 24 005. M-1522
TRAKTOR TORPEDO TD 48A, z garancijo, in koruzo z njive, 1 ha, prodam. Rogašovci 29. M-1534
BRANE, klinaste, z mlevari (grudari) 2,20 širine, prodam. Sodišnici 11, 46 433. M-1545
NOV HEDER, koruzni, za kombajn Zmaj 133, prodam. Ana Moleh, Benedikt 80. GR-13908

NOVO!
BODITE ZDRAVI, LEPI IN SAMOZAVESTNI!
KOZMETIČNI SALON HELENA
 termalno kopališče Banovci, tel.: (069) 87 067 in 87 070
 — Shušjevalne kure in odstranjevanje celulitisa s podporo podkožnega tkiva — mydren (najsodobnejša metoda)
 — popolna nega obraza
 — zdravljenje aken
 — trajna odstranitev dlak z obraza
 — medicinsko-kozmetični nasveti
 dr. med. Božica Cekovič-Budinski

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim postopjem in 10 arov sadovnjaka na Kobilju prodam. Informacije po 79 195, od 18. do 20. ure Nemet, Kobilje 30. M-1487
STANOVANJSKA HIŠA, v zelo dobrem stanju, v Domanjševcih 145, ob asfaltni cesti, ugodno napradaj. Trifazni tok. Zraven še 9 arov sadovnjaka. 77 818 — zvečer. M-1493
ZAKONCA IZ AVSTRJE iščeta začasno eno- ali dvosobno stanovanje v Murski Soboti. 21 345. M-MM
PARCELO in njivo v Krogu prodam. 22 865. M-1549

NJIVO, 47 arov, na Plesah v Murski Soboti, s pridelkom (ali brez pridelka — koruzo), prodam najboljšemu ponudniku. 21 865. M-MM
ENOINPOLSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti prodam. 23 809, po 18. uri. M-MM

STROJENO GOVEJO KOŽO ugodno prodam. 48 044. M-1538
GROZDJE (šmarnico in jurko) prodam. Mladinska 23, M. Sobota. M-1543
PLETILNA STROJA POSSODUOMATIC IN SINGER MEOMATIC, z vsemi dodatki, prodam na broke. 81 008. M-NJ
PEVSKO OZVOČENJE MONTARBO, 200 W, monitorje, 3 kosi, mikrofona (shur, senheiser), baritona (lyngtone, miraphone), bas ozvočenje Marshall, prodam. Franc Torič, Kidričeva 13, Ljutomer. 82 853. M-IN-3
ČRNO-BELI TELEVIZOR GORENJE, star 4 leta, in starejšo zamrzovalno skrinjo Gorenje poceni prodam. Jože Zinko, Zg. Kamenščak 12. IN-14498
HARMONIKO — frajtonarico, skoraj novo, B.S.A.S domače izdelave, prodam. 81 161 — Jože Škrjanec, železniška postaja Ljutomer. IN-14497
BARVNI TV GRUNDIG prodam. Cimerman, Grabe II, Križevci, 87 692. IN-14488
KORUZO z njive (90 a) in dve nakladali sena prodam. Slavko Slokan, Grosvoščak 3, Ljutomer. IN-14485
GROZDJE z brajd prodam. Janko Babič, Zg. Krapje 29, Veržej. IN-14490
GROZDJE, šmarnico, na Goričkem, prodam. Kančevci 34, 24 834. M-1553
STRUŽNICO, starejši tip, prodam. Alojz Bukovec, Noršinci 15, 81 638. M-IN-PP
PARABOLO za sprejem vseh satelitov prodam. 46 109. M-1558
NOV ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK ugodno prodam. Murska Sobota, Mikloš Kuzmiča 40. M-1561
GROZDJE, laski, sipon in beli burgundec prodam. Paričjak 29, Radenci. M-1564
PIANINO ROMISCH, malo rabljen, dobro ohranjen, prodam. 21 865. M-1577
SPALNICO, malo rabljeno, z dvema jogijema, temnorjave barve, ugodno prodam. Danilo Stelcl, Zasadi 2, Križevci pri Ljutomeru. M-13918
GROZDJE, približno 400 kg (šmarnico in cepljeno), prodam. Jusa Kramarja 15, Murska Sobota. M-1447
TRAJNOŽARNO PEČ STADLER, novo, za centralno kurjavo, 32 kW, prodam 10 % ceneje in harmoniko Melodija, 96-basno, prodam. G. Črnici 7. M-1454
KORUZO za siliranje prodam. 76 994. M-1459
TRAJNOŽARNO PEČ, staro eno leto, prodam. Milan Zrim, Dolič 115. M-1460
MAČEHE, zelo lepe, po konkurenčnih cenah, prodajam v Sebeborcih 94. M-1467
2000 KOSOV strešne opeke, zarezne, po 3 din, prodam. Rudi Trstenjak, Kapelski Vrh 106, Kapela. M-1469
GROZDJE, šmarnico, prodam. Kobilje 50, 79 216. M-1480
VINSKE SODE, 300, 200 in 75 l, kad 200 l, obranjene, eno leto, staro zamrzovalno skrinjo, 200 l, luščilec za koruzo in malo rabljen kmečki voz prodam. 24 476. M-1485
GROZDJE, črno in belo, z brajd, prodam. Polana 24, p. Puconci. M-1490
VOZIČEK za dvojčka in globok in športni vozček, ter male pujske prodam. Petanjci 104, 46 228. M-1528

razno
PRODAM
STROJENO GOVEJO KOŽO ugodno prodam. 48 044. M-1538
GROZDJE (šmarnico in jurko) prodam. Mladinska 23, M. Sobota. M-1543
PLETILNA STROJA POSSODUOMATIC IN SINGER MEOMATIC, z vsemi dodatki, prodam na broke. 81 008. M-NJ
PEVSKO OZVOČENJE MONTARBO, 200 W, monitorje, 3 kosi, mikrofona (shur, senheiser), baritona (lyngtone, miraphone), bas ozvočenje Marshall, prodam. Franc Torič, Kidričeva 13, Ljutomer. 82 853. M-IN-3
ČRNO-BELI TELEVIZOR GORENJE, star 4 leta, in starejšo zamrzovalno skrinjo Gorenje poceni prodam. Jože Zinko, Zg. Kamenščak 12. IN-14498
HARMONIKO — frajtonarico, skoraj novo, B.S.A.S domače izdelave, prodam. 81 161 — Jože Škrjanec, železniška postaja Ljutomer. IN-14497
BARVNI TV GRUNDIG prodam. Cimerman, Grabe II, Križevci, 87 692. IN-14488
KORUZO z njive (90 a) in dve nakladali sena prodam. Slavko Slokan, Grosvoščak 3, Ljutomer. IN-14485
GROZDJE z brajd prodam. Janko Babič, Zg. Krapje 29, Veržej. IN-14490
GROZDJE, šmarnico, na Goričkem, prodam. Kančevci 34, 24 834. M-1553
STRUŽNICO, starejši tip, prodam. Alojz Bukovec, Noršinci 15, 81 638. M-IN-PP
PARABOLO za sprejem vseh satelitov prodam. 46 109. M-1558
NOV ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK ugodno prodam. Murska Sobota, Mikloš Kuzmiča 40. M-1561
GROZDJE, laski, sipon in beli burgundec prodam. Paričjak 29, Radenci. M-1564
PIANINO ROMISCH, malo rabljen, dobro ohranjen, prodam. 21 865. M-1577
SPALNICO, malo rabljeno, z dvema jogijema, temnorjave barve, ugodno prodam. Danilo Stelcl, Zasadi 2, Križevci pri Ljutomeru. M-13918
GROZDJE, približno 400 kg (šmarnico in cepljeno), prodam. Jusa Kramarja 15, Murska Sobota. M-1447
TRAJNOŽARNO PEČ STADLER, novo, za centralno kurjavo, 32 kW, prodam 10 % ceneje in harmoniko Melodija, 96-basno, prodam. G. Črnici 7. M-1454
KORUZO za siliranje prodam. 76 994. M-1459
TRAJNOŽARNO PEČ, staro eno leto, prodam. Milan Zrim, Dolič 115. M-1460
MAČEHE, zelo lepe, po konkurenčnih cenah, prodajam v Sebeborcih 94. M-1467
2000 KOSOV strešne opeke, zarezne, po 3 din, prodam. Rudi Trstenjak, Kapelski Vrh 106, Kapela. M-1469
GROZDJE, šmarnico, prodam. Kobilje 50, 79 216. M-1480
VINSKE SODE, 300, 200 in 75 l, kad 200 l, obranjene, eno leto, staro zamrzovalno skrinjo, 200 l, luščilec za koruzo in malo rabljen kmečki voz prodam. 24 476. M-1485
GROZDJE, črno in belo, z brajd, prodam. Polana 24, p. Puconci. M-1490
VOZIČEK za dvojčka in globok in športni vozček, ter male pujske prodam. Petanjci 104, 46 228. M-1528

HIŠO v Selu 42 prodam. Gornji Petrovci 51. M-1377
NJIVO, 62 arov, v Dankovcih 1, prodam. M-1385
STANOVANJE, novo, enosobno, 43 m², prodam. Lebar, Lendavska 43 a. M-1409
NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam 14 arov komunalno urejene parcele z asfaltom do parcele. Parcela je ob glavni cesti. Interesenti naj se ogledajo v Kamenščaku 18 c ali po 74 326. M-1412
I HA OBDELOVALNE zemlje prodam. Satahovci 48. M-1428
GRABENO PARCELO prodam. Dankovci 48, 23 438. M-1441
ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTOI VZAMEM V NAJEM. Plačilo vnaprej. 21 467. M-1457
FIRMA išče poslovne prostore za mirno dejavnost (biro) v velikosti od 40 m² naprej — v Murski Soboti ali okolici. Svoje ponudbe oddajte po 23 135, od 8. do 9. ure vsak dan. M-1471
POSLOVNE PROSTORE V MURSKI SOBOTOI DAM V NAJEM. Cankarjeva 16, M. Sobota, 22 034. M-1562

DRUŠTVO INVALIDOV Murska Sobota sporoča cenjenemu članstvu, da so se preselili v prostore na občini. Prostore imamo v 1. nadstropju, vhod 2, soba številka 7.
 Uradne ure za člane so ob sredah in petkih od 8. do 12. ure.
IZVRŠNI ODBOR DRUŠTVA INVALIDOV

STROJENO GOVEJO KOŽO ugodno prodam. 48 044. M-1538
GROZDJE (šmarnico in jurko) prodam. Mladinska 23, M. Sobota. M-1543
PLETILNA STROJA POSSODUOMATIC IN SINGER MEOMATIC, z vsemi dodatki, prodam na broke. 81 008. M-NJ
PEVSKO OZVOČENJE MONTARBO, 200 W, monitorje, 3 kosi, mikrofona (shur, senheiser), baritona (lyngtone, miraphone), bas ozvočenje Marshall, prodam. Franc Torič, Kidričeva 13, Ljutomer. 82 853. M-IN-3
ČRNO-BELI TELEVIZOR GORENJE, star 4 leta, in starejšo zamrzovalno skrinjo Gorenje poceni prodam. Jože Zinko, Zg. Kamenščak 12. IN-14498
HARMONIKO — frajtonarico, skoraj novo, B.S.A.S domače izdelave, prodam. 81 161 — Jože Škrjanec, železniška postaja Ljutomer. IN-14497
BARVNI TV GRUNDIG prodam. Cimerman, Grabe II, Križevci, 87 692. IN-14488
KORUZO z njive (90 a) in dve nakladali sena prodam. Slavko Slokan, Grosvoščak 3, Ljutomer. IN-14485
GROZDJE z brajd prodam. Janko Babič, Zg. Krapje 29, Veržej. IN-14490
GROZDJE, šmarnico, na Goričkem, prodam. Kančevci 34, 24 834. M-1553
STRUŽNICO, starejši tip, prodam. Alojz Bukovec, Noršinci 15, 81 638. M-IN-PP
PARABOLO za sprejem vseh satelitov prodam. 46 109. M-1558
NOV ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK ugodno prodam. Murska Sobota, Mikloš Kuzmiča 40. M-1561
GROZDJE, laski, sipon in beli burgundec prodam. Paričjak 29, Radenci. M-1564
PIANINO ROMISCH, malo rabljen, dobro ohranjen, prodam. 21 865. M-1577
SPALNICO, malo rabljeno, z dvema jogijema, temnorjave barve, ugodno prodam. Danilo Stelcl, Zasadi 2, Križevci pri Ljutomeru. M-13918
GROZDJE, približno 400 kg (šmarnico in cepljeno), prodam. Jusa Kramarja 15, Murska Sobota. M-1447
TRAJNOŽARNO PEČ STADLER, novo, za centralno kurjavo, 32 kW, prodam 10 % ceneje in harmoniko Melodija, 96-basno, prodam. G. Črnici 7. M-1454
KORUZO za siliranje prodam. 76 994. M-1459
TRAJNOŽARNO PEČ, staro eno leto, prodam. Milan Zrim, Dolič 115. M-1460
MAČEHE, zelo lepe, po konkurenčnih cenah, prodajam v Sebeborcih 94. M-1467
2000 KOSOV strešne opeke, zarezne, po 3 din, prodam. Rudi Trstenjak, Kapelski Vrh 106, Kapela. M-1469
GROZDJE, šmarnico, prodam. Kobilje 50, 79 216. M-1480
VINSKE SODE, 300, 200 in 75 l, kad 200 l, obranjene, eno leto, staro zamrzovalno skrinjo, 200 l, luščilec za koruzo in malo rabljen kmečki voz prodam. 24 476. M-1485
GROZDJE, črno in belo, z brajd, prodam. Polana 24, p. Puconci. M-1490
VOZIČEK za dvojčka in globok in športni vozček, ter male pujske prodam. Petanjci 104, 46 228. M-1528

HIŠO v Selu 42 prodam. Gornji Petrovci 51. M-1377
NJIVO, 62 arov, v Dankovcih 1, prodam. M-1385
STANOVANJE, novo, enosobno, 43 m², prodam. Lebar, Lendavska 43 a. M-1409
NAJBOLJŠEMU PONUDNIKU prodam 14 arov komunalno urejene parcele z asfaltom do parcele. Parcela je ob glavni cesti. Interesenti naj se ogledajo v Kamenščaku 18 c ali po 74 326. M-1412
I HA OBDELOVALNE zemlje prodam. Satahovci 48. M-1428
GRABENO PARCELO prodam. Dankovci 48, 23 438. M-1441
ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTOI VZAMEM V NAJEM. Plačilo vnap

GROZDJE, šmarnico, prodam. Gori-
ca 16. ☎ 45 272. M-1494
TRISED in dva fotelja prodam za
6.500,00. Hörec, Naselje Jožeta Ke-
renčiča 22. M-1499
NADSTROPNO POSTELJO pro-
dam. Odranci, Sevranska 12. M-1503
GROZDJE, šmarnico, prodam.
☎ 21 767. M-1513
BARVNI TV SIEMENS, daljinsko
upravljanje, in ZASTAVO 750, nere-
gistrirano, prodam. ☎ 73 486. M-
1515
DOMAČE GROZDJE prodam.
Krajna 30. M-1537
LOVSKO PUŠKO, dvocevko Merkel
suhl 12/12, popolnoma novo, in bar-
vni TV Gorenje prodam. Murska So-
bota, Ciril Metodova 28. M-1381
SOD, 150 l, hrastov, in jeklenko za
plin, prodam. Cetkova 3. M. Sobota.
M-1392
JABOLKA, neškropljena, po 2,00 din
za kg (možnost obiranja), in črna
grozdje prodam. Smodiš, Gornji Pe-
trovci 89. M-1395
KOTNO SEDEŽNO GARNITURO
Z LEŽIŠČI ugodno prodam. Zita
Tratinik, Kocljeva 12c, V. nadstropje,
stanovanje 16, M. Sobota. M-1404
300 l HRASTOVA SODA in 200 l
HRASTOVO KAD prodam. Pustai,
URARSTVO, trznica. M-1407
GROZDJE, šmarnico, jedilni krom-
pir dezire, soče 350-, 200- in 60-litr-
ske, prodam. Ivanci 48 a, ☎ 76 387.
M-1408
JABOLKA, jonatanke, neškropljene,
zamenjam za koruzo ali prodam. 38
letov (štafl) prodam. Gomboč, Peča-
rovci 42. ☎ 77 455. M-1410
1 ha KORUZE prodam. Dezider Pon-
grac, Prosenjakovci 45. M-1416
REGAL in francosko posteljo pro-
dam. Lenka Ilič, Lendavska 6, M. So-
bota. M-1421
HRASTOVE IN SMREKOVE PLO-
HE (FOSLINE) 5 cm, krožno in tra-
žno žago prodam. Janez Novak, Pre-
šernova 45. M-1425
ŽAGAN LES za ostrežje (rušt) pro-
dam. Panovci 9. M-1429
3000 l REZERVOAR iz 5 mm ploče-
vine prodam. Mikloša Kuzniča 43 a,
M. Sobota. M-1430
GROZDJE v Filovcih prodam. Ren-
kovič 133, ☎ 72 197. M-1437
GROZDJE, šmarnico, prodam. Lud-
vik Barbarič, Sebeborci 52. M-1438
GROZDJE, jurko in klinton, pro-
dam. ☎ 26 501. M-1443
DODATNO PEC NA TRDA GORI-
VA ugodno prodam. ☎ 62 233, po 9.
uri. M-13919
VINOGRAD (400 trsov — šmarnica),
s letošnjim pridelkom, prodam. Franc
Kovač, Dobrovnik 258

GROZDJE (šmarnico) z vinograda,
na žici prodam. Dobrovnik 36,
☎ 23 803. G-90
KORUZO na storžih prodam. Ganča-
ni 44. M-1444
KLINTON IN JURKO Z BRAJD
prodam. Banovci 31, vprašati pri so-
sedu Kavašu, ☎ 87 341 ali Murska
Sobota 21 251. M-MM

kupim

YUGO SKALA 65 (5 vrat) ali 55 (5
vrat), staro do 3 leta, dobro ohranje-
no in malo voženo, kupim. ☎
77 659. M-1544
JUGO, star 3 leta, kupim. ☎ 23 807
— dopoldan. M-1433

zaposlitve

DVA STROJNA KLJUČAVNIČAR-
JA z daljšo prakso za pručitev najno-
vejših postopkov sprejemmo. ☎
21 265. M-1386
RTV MEHANIKA zaposlim za vzdr-
ževanje igralnih avtomatov. Sola ni
pogoj! Naslov v upravi lista. M-1396
POPOLDANSKO ZAPOSILITEV (s
srednješolsko izobrazbo) pri zaseb-
nem obrtniku iščem. ☎ 24 034. M-
1401
DVA KV strugarja ali visoko KV za-
poslim. ☎ 23 402. M-1406
GOSTILNA JAKLIN ČRENŠOVCI
TAKOJ ZAPOSILI DVE PRIUČENI
ALI KVALIFICIRANI natakariči.
☎ 70 070. M-OP

Razno

NA AVTOBUSU v Ljutomeru sem v
sredo, 19. avgusta, izgubil denarnico
z vsemi listinami. Najditelja prosim,
da mi listine (osebna, vozniska...) vrne,
denar iz denarnice pa lahko ob-
drži. Dovidija, Šulinci 31. M-1400
UPORABO GROBA s prodajo spom-
enika v Murski Soboti prepustim.
☎ (064) 77 885, od 8. do 12. ure (Er-
javec). M-OP
Preključem veljavnost vpisnega list-
ka in hranilno knjižnico št. 23 637/2,
izdanega na ime Vitomir Jureš, Bore-
ci 15 a, Križevci pri Ljutomeru. M-
1418
Fant, star 31 let, s službo, bi rad spo-
znal dekle, staro od 26 do 35 let, za
skupno življenje. Lahko si tudi mami-
ca. Ponudbe pošiljaj na oglas pod šifro:
POIŠČIMO SREČO V DVOJE. M-
1422
Preključem veljavnost obračunskega
lista za žito, izdanega pri HKS Pa-

nonka na ime Ernest Janko, Salovec
93. M-1423
Preključem veljavnost diplome št.
1330, izdane v sol. l. 1988/89 na
SCTPU v Murski Soboti na ime Peter
Zver, Ravenska 66, Beltinci. M-1424
Preključem veljavnost naloga za vpis
v HK št. 27907-5, izdanega pri HKS
Panonka na ime Marjan Tanacek, Va-
darci 27. M-1431
POMOČ NA KMETIJI iščem. Mož-
nost dedovanja. Naslov na upravi li-
sta. M-1536

Preključem veljavnost spričevala l.
letnika zdravstvene soje, izdane v sol.
l. 1987/88 na ime Aleksander Kocan,
Motvarjevi 4. M-1514
Preključem zaključno spričevalo Go-
stinske soje, izdano v Radencih l.
1977. Dragica Kosi, Lomanoše 6. G.
Radgona. GR-13907
Preključem hranilno knjižnico št.
1392-0, izdano v Apačah na ime Jože
Hribar, Zg. Konjišče 9,1 p. Apače.
M-13912

*Zaspala mamica si zlata,
zaprla trudne si oči.
Naj Bog odpre ti rajska vrata,
to ti želimo mi vsi.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po krajši boleznici za vedno za-
pustila naša draga mama, stara mama, sestra in botra

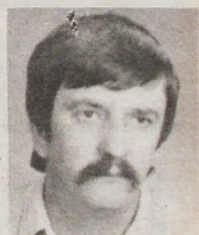
Marija Zadravec

z Melinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na
njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in za sv. maše.
Posebna zahvala g. duhovnikoma kaplanu in Stanku
Koščiču za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostin-
ke in govornici za poslovilne besede, DO Rašica — Bel-
tinka, Aničinim sodelavkam, predstavnikom občinske
gasilske zveze Murska Sobota, dr. Carju in patronažnim
sestram za pomoč in lajšanje bolečin.

Vsem Bog plačaj!

Žalujoci: sin Andrej, hčerka Anica z družinama, ter sin
Štefan z družino iz Avstralije

*V rodni zemlji mirno spiš,
a v naših srcih še živiš.*

V SPOMIN

7. oktobra mineva žalostno le-
to, odkar nas je nepričakovano
zapustil naš nepozabni sin,
brat in stric

Marjan Jakob

iz Lipovec

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prižigate svečke in pri-
našate cvetje na njegov prerani grob.

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni.
Prej bila tako prijazna,
zdaj otožna, tuja se nam zdi.
Ne mine ura, dan in noč,
med nami vedno si navzoč.*

V SPOMIN

6. oktobra je minilo leto, odkar
nas je za vedno zapustil naš dragi
mož, oče, tast in dedek

Štefan Copot

iz Sevranske 12
Odranci

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu,
prižigate sveče in poslednji dom krasite s cvetjem.

Žalujoci: vsi, ki smo ga imeli radi

*Bolečino in trpljenje si prestal,
zdaj v grobu mirno spiš,
roža ti grob krasi in sveča ti gori.*

ZAHVALA

24. septembra nas je v 81. letu
starosti zapustil naš dragi mož,
oče, dedek, pradedek, stric in
brat

Rudolf Kosednar

iz Murske Sobotice

Ob izgubi dragega Rudolfa iskrena hvala vsem sorodni-
kom, sosedom, prijateljem in botrini, ki so ga v tako ve-
likem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali
vence, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala gospodu kaplanu, gospodu župniku iz
Bakovec, pevcem, kolektivu Diane. Posebna hvala dr.
Starcu in strežnemu osebju kirurškega oddelka, ki so
mu v zadnjih dneh lajšali bolečine.

Žalujoci: vsi njegovi

*Niti zbogom nisi rekel
niti roke nam podal,
smrti te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega drage-
ga moža, očeta, starega očeta
in brata

Viktorja Lenarčiča

iz Ropoče 47

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
posebno Grah-Ungerjevim in Harijevim za nesebično
pomoč, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani
v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje in za sv. ma-
še, ga pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Hvala g. župniku Jožetu Vinkoviču za lep pogrebni
obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za
ganljivo slovo.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Vsi njegovi, ki so ga imeli radi

Podjetje SOBOTA, tapetniška, mizarska in vrvarska dejavnost v
stečajju. Kopaljška 2, 69000 Murska Sobota **OBJAVLJA** na
podlagi sklepa stečajnega senata

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO

gradbenega objekta (proizvodni del, ki je razdeljen v
dva dela in ga lahko kupci licitirajo ločeno)

Javna dražba bo 8. oktobra 1990 ob 10. uri v prostorih podjetja
Sobota.

Objekti so uporabni za kakršnokoli proizvodnjo. Možnost upo-
rabe dovoznih in odvoznih cest.

Interesenti morajo plačati pred začetkom javne dražbe 10% pol-
ogod od izklicne cene.

V ceno ni vračunan prometni davek, tega plača kupec.

Kidričeva 21, 69000 M. Sobota,
tel.: 25 577

- snemanje in presnemavanje na formate VHS, SUPER VHS,
BETA in SUPERBETA
- snemanje vseh vrst dogodkov
- snemanje industrijskih in reklamnih filmov

commerce

Murska Sobota d.o.o.
Kidričeva 21
telefon: 069/25 577

- zunanjetrgovinsko posredovanje
- prodaja videokaset RAKS po zelo ugodnih cenah

RAKS E—120 70 din

RAKS E—195 90 din

RAKS E—180 75 din

RAKS E—240 105 din

KASETE SO ATESTIRANE IN Z GARANCIJO.

**Delovni čas: od ponedeljka do petka od
12. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 12. ure.**

Za vedno nas je zapustila naša draga

Pavla Koltaj

učiteljica v pokoju

Od nje smo se poslovili v družinskem
krogu 2. oktobra 1990 na pokopališču v
Murski Soboti.

Njeni dragi

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, pradedek, zet, brat in stric

Hugo Škrget

iz Iljaševca

Iskrena zahvala sorodnikom, sosedom, znancem, gasilcem, g. župniku, govorniku za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in za sv. maše.

Žalujoci: vsi njegovi

Zaman je bil tvoj boj, bolezen je bila močnejša od življenja. Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

16. septembra nas je v 76. letu starosti zapustil naš dober mož in oče

Koloman Vukanič

iz Košarovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga požrtvovalno obiskovali, ga tolažili in z njim sočustvovali v dneh njegove hude bolezn.

Posebna hvala vsem patronažnim sestram in zdravnikom za požrtvovalno delo med njegovo boleznijo. Zahvaljujemo se tudi g. duhovniku Balaziču za obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku Elemerju Hariju za ganljive besede slovesa.

Žalujoci: žena Ela, sin Koloman in hči Olga z družinami ter vsi vnuki

Povej nam, mama draga, zakaj odšla si v grob prerani, zakaj, zakaj ti cesta vzela je življenje, v večernem mraku k domu si hitela, svojih dragih nisi več objela.

ZAHVALA

Tiho in prehitro nas je 19. septembra zapustila v 57. letu starosti naša draga mama, babica in tašča

Marija Gjerkeš

roj. Dravec iz Turnišča Partizanska 15

Z bolečino v srcu se zahvaljujem vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, stali ob strani, posebno bratoma in sestram z družinami, botrini, sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste prišli od blizu in daleč in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, denar za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. župniku in g. kaplanu za pogrebni obred, Jožetu Zveru za ganljive besede ob slovesu, pevcem za odpete žalostinke ter organistu. Iskrena hvala OO RK Lendava, KO RK Turnišče, RK Osnovne šole predstavnikom KS Turnišče, obratu Planike Turnišče, Gorenju IMO Lendava in učencem 6. c razreda osnovne šole.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Že deset let te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

29. junija je minilo deset žalujocih let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek, brat in tast

Jože Gjerkeš

iz Turnišča Partizanska 15

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: vsi, ki smo ju imeli radi

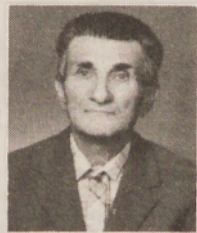
Srce je dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo, odšla si sama na pot neznano, zapustila družino žalostno si samo.

V SPOMIN

Ljudmili Slavič

Hvala vsem, ki stojite ob njenem grobu, prižigate svečke in prinašate cvetje.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

Kako je dom naš tih in prazen, odkar več tebe ni, odšel si k večnemu počitku, zaprl za vedno si oči.

V SPOMIN

6. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast in brat

Aleksander Cug

iz Sela

Tiho in skromno, kot si živel, si odšel tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečin.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo stojite ob njegovem grobu.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 83. letu starosti zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra in tašča

Karolina Franko

iz Markišavca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje ali v dobrodelne namene. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Zakaj si morala nam umreti, ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti? Odkar utihnil je tvoj glas, žalost, bolečina domujeta pri nas.

V SPOMIN

7. oktobra bo minilo leto žalosti, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, babica in prababica

Kristina Panker

iz Šalamencec 60

Za teboj je ostala v našem domu praznina in v naših srcih neminljiva bolečina.

Hvala vsem, ki se z lepo mislijo ustavite ob njenem grobu.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sorodnika

Janeza Škrabana

župnika v pokoju iz Beltincec

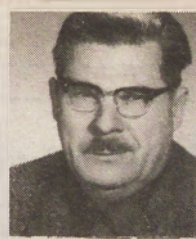
Iskrena hvala g. škofu Smeju, župnikom iz Beltincec in Murske Sobote, številnim duhovnikom, kaplanu Grabarju za organizacijo pogreba.

Zahvala tudi moškemu pevskemu zboru iz Beltincec, soboškem cerkvenemu zboru in Jožetu za odigrano Tišino.

Hvala vsem, ki ste prišli k slovesu, vsem, ki ste darovali vence in cvetje, za sv. maše in v dobrodelne namene.

Krog, 22. 8. 1990

Žalujoci: vsi njegovi

V SPOMIN

7. oktobra mineva pet žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

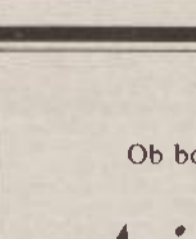
Ludvik Vlaj

Prav tako je minilo pet let, polnih žalosti, odkar nas je za vedno zapustil sin in brat

Štefan Vlaj

Vajino življenje je za vedno ugasnilo, a v naših srcih še živi.

Vsi vajini

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene tete

Anice Cimerman

iz Murske Sobote

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, njenim dolgoletnim sodelavcem DO Petrol iz Murske Sobote, sosedom in prijateljem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in darovali cvetje.

Posebna hvala g. župniku Poredošu in g. kaplanu za slovesni pogrebni obred na soboškem in mariborskemu župniku na pobreškem pokopališču. Iskrena hvala tudi govorniku g. Štepanu Jančariču za ganljive besede slovesa.

Murska Sobota, 17. 9. 1990

V imenu žalujocih nečakinja Terezija

Solza bo tvoj grob rosila, dokler nas ne bo smrt združila...

ZAHVALA

V 67. letu nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Karel Andrejč

iz Gradišča

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence in nam stali ob strani v teh težkih trenutkih. Posebna hvala g. seniorju Novaku za pogrebno slovo in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi ozdu Mura in Komunalnemu podjetju Murska Sobota za darovane vence.

Posebej se zahvaljujemo g. Vezjaku za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Žalujoci vsi njegovi

Mnogo prerano je utihnilo vajino plemenito srce. Grob je nem, ostaja pa bolečina, ki jo nosi vsak v svojem srcu. Spomin na vaju ne bo nikoli zbledel.

V SPOMIN

6. decembra bo minilo 13 let in 1. oktobra je minilo leto, odkar ni več med nami

Terezije Serec

in

Antona Serca-Pubija

iz Murske Sobote

Vsem, ki se ustavljate pri njenem grobu, iskrena hvala.

Žalujoci: sin Aleš, mama, oče, sestra Marjeta z možem Ernjem in nečak Tomaž

Po 31 letih spet v Murški Soboti

Slovenski zgodovinarji o »narodnem zlu«

Središče najsevernejše jugoslovanske občine je med 1. in 3. oktobrom gostilo čez 300 slovenskih zgodovinarjev, ki so si za temo 25. zborovanja izbrali migracije, to — kot je slikovito menil Marjan Drnovšek — »narodno zlo«, nekaj povezano z alkoholom in propadanjem kmečkega stanu. Nagovoril jih je soboški župan Andrej Gerenčer rekoč, da so slovenski zgodovinarji nazadnje zborovali v Murški Soboti pred 31 leti.

Prvi dan zborovanja je akademik prof. dr. Bogo Grafenauer pojem migracij aktualiziral z mislijo, da so pač ključ za razumevanje tudi take vrste dogodkov, kakršni so te dni v Kninski Krajini. Prof. Ignacij Voje je nepoznavalca osupnil z dejstvom, da v Beli krajini že stoletja živijo Srbi, avtohtono poseljeni v štirih tamkajšnjih vaseh, z ohranjenimi identiteto. Prof. dr. Matjaž Klemenčič nas je spomnil na izvorni otok slovenstva v Betlehemu (ZDA) v Pensilvaniji — prekmurske Slovence. Nekaj malega smo slišali o migracijah z Apaškega polja, podrobneje o izseljevanjih iz Prekmurja (prof. Ludvik Olas) in zunanjih ter notranjih migracijah po letu 1945 oz. drugi svetovni vojni. O tem sta govorila referata prof. dr. Janeza Malačiča in Zdenka Čepiča.

Ker je ob koncu redakcije zborovanje še trajalo, lahko samo napovemo, da je bil drugi dan z namenju prekmurskih/pomurskih tem. Predstavili so novi mestni grb Murske Sobotne, madžarske vire o zgodovini Prekmurja, prekmurske stranke med obema vojnama, manjšinsko vprašanje v Pomurju, Porabju in na avstrijskem Štajerskem in druga migracijska vprašanja. Zadnji dan naj bi pripravili strokovno ekskurzijo s piknikom.

B. Žunec

KS MELINCI

Zahteva po obnovitvi spomenika

V okviru sprejetega referendumskega programa so se v krajevni skupnosti na Melincih leta 1984 lotili gradnje spomenika s križem in razpelom na pokopališču, ki je bil namenjen žrtvam prve in druge svetovne vojne. Pred dnevom mrtvih, 20. oktobra 1985, je bil spomenik tudi blagoslovljen. Takoj zatem so organi oblasti začeli zaščitovati predstavnike vodstva krajevne skupnosti. Po nalogu podpredsednika IS skupščine občine Murska Sobota pa so delavci podjetja Sobotna 29. oktobra 1985 na spomeniku razbili in odstranili ploščo z napisom ŽRTVAM PRVE IN DRUGE SVETOVNE VOJNE in vložili ploščo brez napisu. Zaradi tega dejanja so predstavniki KS Melinci 9. novembra 1985 sklicali razgovor s predstavniki občinskega vodstva in zahtevali razlago, zakaj so odstranili ploščo s spomenika. Dobili so odgovor, da ni nikjer pri nas verskega znamenja na spomeniku z žrtvami in da tega ne more biti tudi na Melincih, kajti v napisu se lahko skrivajo tudi žrtve, ki se niso borile v »pravih« vrstah, ter da to žali čustva nevernih. To dejanje je zelo prizadelo kraje Melince, zlasti pa svoje žrtve, ki se vse do danes ne morejo pomiriti. Zato je poslanec z Melince na zadnjem zasedanju skupščine občine Murska Sobota v imenu krajanov zahteval, da se do letošnjega dneva mrtvih na pokopališču na Melincih spomenik obnovi in na ploščo napiše ŽRTVAM PRVE IN DRUGE SVETOVNE VOJNE. Na Melincih menijo, da tudi to dejanje sodi med odpuščanje in spravo. F. M.

ODPRLI PODRUŽNICO LJUBLJANSKE BANKE

V prostorih vaškega doma na Kuzmi so preteklo soboto odprli podružnico Ljubljanske banke, Pomurske banke. Na skromni slovesnosti, tam so bili tudi predstavniki Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota, Ljubljanske banke, Pomurske banke, Krajevne skupnosti in drugi občani — je udeležence pozdravil predsednik sveta KS Kuzma Evgen Bunderla in rekel, da so krajanje zadovoljni ob tako pomembni pridobitvi za prebivalstvo ob tromeji. Direktor Ljubljanske banke, Pomurske banke Štefan Hajdinjak pa je povedal, da je odprtje banke povezano z njihovo osnovno usmeritvijo v skrbni do varčevalcev, saj se zavedajo, da so sredstva varčevalcev zelo kakovostna in da bodo morali v prihodnje prav njim dati več ugodnosti pri kreditiranju in drugem. S tem banka svoje poslovanje približuje občanom. Odprtje podružnice banke na Kuzmi pa narekuje tudi mejni prehod od Hodoša do Kuzma, v kratkem pa ga bodo odprli tudi v Martinju, saj računajo, da se jim bo to že jutri spalo. Zaenkrat bo banka na Kuzmi odprta le dvakrat tedensko, če bo potrebno, pa bodo delovni čas razširili. To je v interesu tako občanov kot banke. Prostore banke sta skupno uredili Ljubljanska banka, Pomurska banka in krajevna skupnost Kuzma. Ob tej priložnosti so učenci osnovne šole Kuzma pripravili priložnostni kulturni program. F. M.

Radensko turistično društvo je pripravilo delovno akcijo, v kateri so zavili rokave policisti, zaposleni na krajevni upravi, krajevni skupnosti, v podjetju Radenska — Naravno zdravilišče in seveda tudi člani Turističnega društva Radenci. Ker Radencem ni vseeno, kakšno bo njihovo mesto, so se lotili urejanja okolice stavbe krajevne skupnosti in policije, ki je doslej zelo kazila videz kraja. V prihodnje pred to stabo ob glavnem križišču v Radencih ne bodo več stali avtomobili, temveč jo bo obdajala zelenica, s katero bodo dodatno polepsali turistični kraj.

LiK Foto: Rade Bakračević

DAN VARNIH POTI ZA OTROKE

Pod tem geslom je potekala torkova obsežna akcija tudi v Pomurju — Kljub slabemu vremenu precejšen odziv mladih, ki so risali po asfaltu in prebrali prispevke o varnosti v cestnem prometu — Sprejemi pri predsednikih skupščin občin

Od 1. do 7. oktobra je tudi pri nas, tako kot povsod v Evropi, mednarodni teden prometne varnosti, ki ga je oklicala Evropska ekonomska komisija OZN. Z razglasitvijo tega tedna so želeli poudariti mednarodne razsežnosti prometnih problemov in prepričanje, da morajo evropske države reševati te težave s skupnimi močmi. Že podatek, da v Evropi izgubi zaradi prometnih nezgod vsak dan življenje nad 200 ljudi, je dovolj zgovoren. V Jugoslaviji pa umre v prometnih nesrečah 13 do 14 ljudi na dan, kar pomeni na leto 4600 mrtvih in 60.000 ranjenih. Zaradi tega ne pride dnevno na delo 3500 delavcev, ki zasedejo 7,5 odstotka proizvodnje bolnišnic. Prav porazen je podatek, da 90 odstotkov nesreč povzroči t.i. človeški dejavnik.

Zato je bil torkov dan varnih poti v šolo, ki so ga organizirali tudi v vseh štirih občinskih središčih v Pomurju, povsem umesten. Tako smo se tudi v naši pokrajini vključili v vseslovensko akcijo, ki je trajala med 8. in 11. uro, skupno z organi za notranje zadeve in šolami pa so jo pripravili sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter Zavod za šolstvo. Povezali so ga s

tednom otroka pod geslom Otroku zdravo in varno okolje, pri čemer je podatek, da 90 odstotkov prometnih nesreč povzroči t.i. človeški dejavnik. V ta namen so učenci osnovnih šol z risanjem na asfaltu, transparentni in govorno besedo izrazili svoj odnos do prometne varnosti. S pisnimi prispevki o problematiki prometne varnosti svojega okolja pa so seznanili tudi predsednike skupščin občin. Te je tudi v Pomurju obiskala delegacija šolarjev in jim predstavila, kako bi bilo treba poti do šol urediti in zanje tudi stalno skrbeti. Podobno kot drugje v Pomurju, so tudi v Murški Soboti v tork dopoldne zaprli osrednjo Titovo ulico, kjer so imeli učenci priložnost, da z risanjem in prebranjem sestavkov mimoidoče seznanijo s svojimi problemi. Pionirska delegacija pa je predsedniku skupščine občine Murska Sobota Andreju Gerenčerju izročila pisna opozorila, kaj v njihovih šolskih okoljih ni dobro in kaj je potrebno storiti za večjo varnost vseh otrok. O tem je tudi stekel pristen pogovor, ki bo omogočil najboljše rešitve v prid otrokom in drugim udeležencem v prometu. Vsi odgovorni se namreč morajo zavedati, da je treba varnosti otrok in mladostnikov nameniti posebno pozornost, saj je pregovor, da na mladih svet stoji, dovolj prepričljiv.

Milan Jerše

RISBE SO DOVOLJ ZGOVORNE — Tudi v Murški Soboti so pripravili več prireditev ob dnevu varnih poti. Učenci so z risanjem po asfaltu opozorili na svoje probleme, s katerimi se srečujejo na poti v šolo. Foto: N. Juhaov.

TRGATEV 90

LETOS PRAVI LENDAVČAN

Čeprav ob koncu tedna ni bilo pravih vzrokov za predčasno trgatve grozdja v Lendavskih gorah, so mnogi, ki jim gre le za to, da delo čimprej opravijo, pohiteli v vinograde. Grozdje so trgali predvsem tisti, ki bodo mošt oziroma vino imeli za lastno porabo. Tisti, ki bodo prodali grozdje ali pa — pozneje — vino, pa bodo imeli trgatve v soboto, nedeljo in pozneje. Proti koncu prejšnjega tedna je bilo namreč v grozdnih jagodah še vedno premalo sladkorja, da bi lahko pričakovali ustrezno stopnjo alkohola in drugih sestavin, potrebnih za stabilnost vina. To velja predvsem za najbolj razširjeni sorti laški rizling, ki je imel 15, in šipon, kjer so z meritvami ugotovili 15 odstotkov sladkorja. Boljše je bilo pri zelenem silvancu (15,9), modri frankinji (16,5), chardonayu (19) in belem burguncu oziroma pinotu (19). Na podlagi dosedanje trgatve je mogoče sklepati, da bo letošnja vinska letina bolj izdatna od lanske, pa tudi kakovost bo boljša. To

pa bo le tam, kjer pridelka niso pobrali toča, osip in suša. Le-ta pa je udarila po vseh in zato naj bi bilo za 10 odstotkov manj pridelka. Že nekaj let pridelovalci grozdja nimajo težav s prodajo. Tako bo tudi letos, ko bo vse tržne presežke odkupila Kmetijska zadruga Lendava. Grozdje bodo prevzemali v Čentibi, kjer ga bo

do predelali v mošt, za kakovostno lendavsko vino pa bodo poskrbeli v kleti Kmetijskega kombinata v Radgoni. Letos bo Kmetijska zadruga ne le odkupovala grozdja, ampak bo tudi prodajalec vina. Predvidevajo, da bodo letos odkupili 200 ton grozdja.

—RADGONSKO-KAPELSKE GORICE

Za 20 odstotkov višja cena grozdja

Podjetje Radgonske gorice in Kmetijska zadruga Gornja Radgona sta se odločila, da bosta odkupovala grozdje zasebnih vinogradnikov po 20 odstotkov višji ceni, kot jo je določila Poslovna skupnost za vinogradništvo in sadjarstvo v Mariboru.

Na območju občine Gornja Radgona, torej Radgonsko—Kapeleskih goric, so začeli trgati grozdje že v začetku septembra, vendar le posebno sorto, ki jo porabijo za vino radgonska raniha. Grozdje sorte burgundec so začeli trgati 25. septembra, glavna trgatve pa naj bi bila šele po 10. oktobru. Strokovnjaki opozarjajo vinogradnike, naj s trgatvijo ne hitijo, če ni nevarnosti gnilobe, saj pričakujejo, da bodo prihodnji lepi sončni dnevi in nizke temperature ponoči šele ustvarili pravo kakovost grozdja in s tem vin letnika 90. Vinogradniško gospodarstvo Kapela in Podjetje Radgonske gorice pričakujejo dobro kakovost, s pripravami na trgatve in letošnjo ceno pa so zadovoljni tudi člani Vinogradniške skupnosti Radgonsko—Kapeleskih goric. »Zavedajo se namreč,« je poudaril Franc

Škrobar direktor Podjetja Radgonske gorice, »da so zasebni vinogradniki tudi dobri kletarji, in če bo cena prenizka, bodo grozdje raje sami predelali, čeprav se jim mogoče finančno ne bo izplačalo.« Do sedaj so kmetje prodajali grozdje slabših sort, vendar se bo to v prihodnje spremenilo, saj bodo v kratkem začeli roditi trsi obnovljenih vinogradov, kjer so zasajene kakovostne sorte.

Marsikateri zasebni vinogradnik razmišlja tudi o zasebni polnilnici, vendar je to zaenkrat finančno neizvedljivo. V Podjetju Radgonske gorice želijo pomagati vsem, ki bi radi polnili svoja vina v buteljke in jih seveda opremili s svojo nalepko. Prav tako imajo proste zmožljivosti v kleti, kjer bi lahko donegovali in hranili tudi vina zasebnih vinogradnikov. Zavedajo se, da je bo-

lje sodelovati, kajti le tako uspeji na trgu eni in drugi, pa bo v resnici odvisen od kakovosti.

Cene grozdja, po katerih je odkupovala gornjeradgonska klet, pa so: za grozdje v pinu bodo plačali 14 din za kilogram (republiška skupnost je določila ceno 12,20 dinarjev, Ormož 12,50), v drugo kakovostno skupino spadajo burgundci, šiponi in podobne kakovostne sorte — kilogram grozdja iz te skupine bo po 13 dinarjev (Ormož 10,40), v tretjo skupino spadajo grozdja zasebnih vinogradnikov, cena enega kilograma za to kakovost pa je 10,50 dinarjev (8,40 v Ormožu), rizvanec in zlingi bodo po 9, druge loke sorte pa po 7,60 dinarjev.

Vinogradniki bi polovico donosti oddane grozdja dobili plačano do 15. novembra, ostalo pa po prodaji vina ali po dogovoru.

Bernarda B. Plošč

LETNIK DESETLETJA

Vremenske razmere za letošnji letnik grozdja so bile v glavnem ugodne, le za nekatere najkakovostnejše sorte (chardonay, sivi pinot...) je bilo ravno med opravevanjem vreme takšno, da v Ljutomerko—ormoških gorah ne bo dosti tega grozdja, pri nekaterih sortah le 20 odstotkov od načrtovanega. Sicer pa je v lasti Ljutomerčana skoraj 300 hektarjev vinogradov, to podjetje pa ima še kooperante, ki imajo skupaj 200 hektarjev vinske trte. Ta pridelek bo spravljen v Ljutomersko klet. Direktor Franc Žličar je ugotovil, da bo letošnji letnik eden najboljših v minulih desetih letih. Najboljše vino so naredili leta 1983 in letos so vse možnosti, da bo vino iz letos pobranega grozdja vsaj tako kakovostno, če ne že boljše, kot je bilo tisto pred sedmimi leti.

V Ljutomerski kleti so se na trgatve dobro pripravili, odkupne cene pa so takšne, kot so se dogovorili. Za grozdje sort tretjega razreda (laški rizling), ki bo imelo med 15 in 16 odstotki sladkorja, bodo plačali 8,40 dinarja za kilogram. Vse druge sorte pa bodo ustrezno višje vrednotene. Čeprav so v Ljutomerčanu že pobrali rane sorte, pa trgatve pri njih ne bo tako hitro končana. Ugodne vremenske razmere namreč narekujejo, da s trgatvijo čimbolj zavlačujejo, saj dobiva grozdje tako več sladkorja in kakovost raste. Tudi letos bodo v družbenem sektorju pustili okoli 40 hektarjev vinogradov za tako imenovano pozno trgatve. Gre za najugodnejše lege in najkakovostnejše grozdne sorte.

Seveda se v Ljutomerčanu zavedajo, da odkupna cena grozdja ni takšna, da bi vinogradniki

lahko bili zadovoljni, istočasno pa trdijo, da vse ne morejo ponuditi, saj imajo sami predelovalni grozdja, negovanjem mošta, stekleničarjenjem in drugimi stroški preveč obveznosti, da bi lahko nudili višjo ceno. Trdijo, da ima trgovina v radgonaški marže, in če bi se lahko pogajali, bi bilo to bistveno drugačno.

V občini Ljutomer so pred mesecem dni objavili tudi prvo sadjarsko—vinogradniško vinarijo zadruga Jeruzalem. V Ljutomerčanu pravijo, da to sicer novost, so pa z njo pripravili predpogoje. Sprejeli jih bodo kot enakopravne partnerje. Za konec pa še tale nasvet, ki so nam ga dali v Ljutomerčanu: če je le mogoče, naj vinogradniki ne hitijo s trgatvijo, saj je vreme takšno, da bo grozda nekoliko pozneje trganje, pa tudi grozda dokaj zdravo, tako da ni nevarnosti, da bi se hitreje gnili. Le tako bo možno pridelati še priden pridelek.

Dušan Lop...

Akcija pomurskih miličnikov

Še vedno prevelike hitrosti voznikov

V okviru mednarodnega tedna prometne varnosti od 1. do 7. oktobra, katerega geslo je Prometna varnost pomeni življenje, je v ponedeljek v Pomurju potekala obširna akcija miličnikov. Ti so od 7. do 14. ure na pomurskih cestah postrili prometni nadzor in v sedemurni akciji v bližini osnovnih šol in v večjih krajevnih središčih zaustavili 842 udeležencev v

prometu, predvsem pa voznike motornih vozil. Ugotovili so kar 246 raznih kršitev prometnih predpisov, pri čemer so izstopale prekoračitve dovoljene hitrosti, kar so lahko nadzirali z radarji. Pešci pa so največkrat prečkali cesto mimo določenih označb.

Ob tej priložnosti so pomurski miličniki izrekli 129 mandatnih kazni, 82 odraslih oseb so opozorili, 23 vozni-

kov pa so prijaviteli sodnemu prekršku. Zasačili so tudi dva vinjena voznika. Najpogostejše kršitve v tej občini so bile pa je vsekakor to, da ni dovolj nobene prometne nesreče, hujšimi ali lažjimi posledicami. S tem pa je tudi dosežen osnovni cilj o čim varnejšem cestnem prometu na pomurskih cestah.

M. J...